WESTERN ROMAN

LASO

KUJNA 15 d. BROJ 370

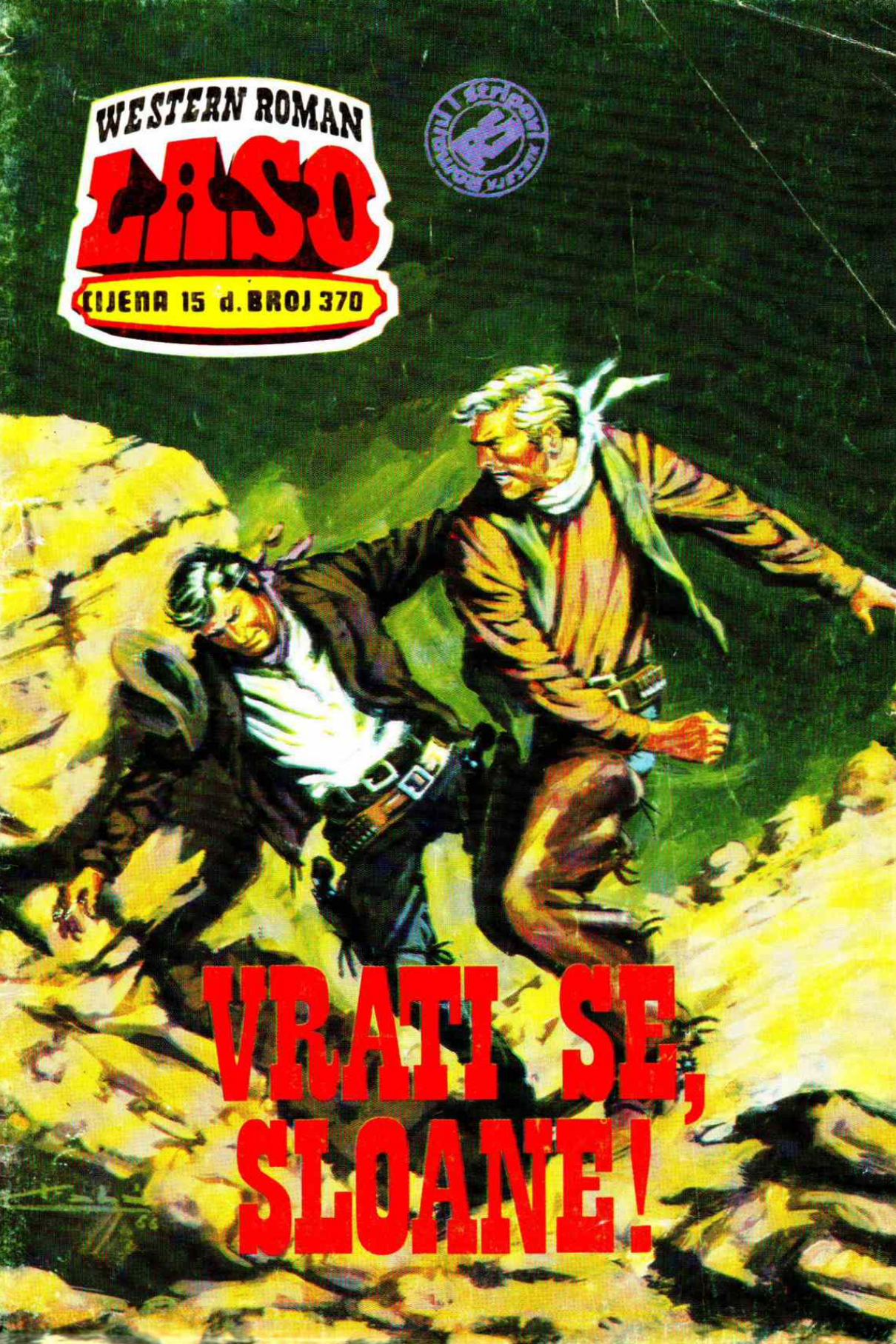

VRATI SE, SLOANE!

WESTERN ROMAN
LISO
1980.

G. F. Unger

VRATI SE, SLOANE!

G. F. Unger: **VRATI SE, SLOANE!**
Naslov originala: KOMM ZURÜCK, SLOAN!
Copyright: Bastei Verlag, G. H. Lübbe, Bergisch Gladbach
Recenzija: Mladen Stary, književnik
Prijevod: Dragica Živković
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: **Marcel Čukli**

LASO — Izdavač. RO Novinsko-izdavačke djelatnosti SOUR-a »Vjesnik«, OOUR informativno-revijalna izdanja, Redakcija »Romani i stripovi« — Direktor OOUR-a: Sead Saračević — Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković — Adresa uredništva Laso, Redakcija »Romani i stripovi«, Avenija bratstva i jedinstva 4, 41000 Zagreb, telefon: (041) 515-555 i 519-555 — Tisak: RO Štamparske djelatnosti SOUR-a »Vjesnik«, OOUR Tisak revijalnih izdanja i OOUR TM — Zagreb 1980.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 520 ili 468 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 260 d ili 234 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR »Vjesnik SSRNH« s oznakom za »Laso«.
Cijena za inozemstvo: DM 1.80, ASCH 1000, SFRS 200, HFL 2.00
Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00. FF 74.00, SFRS 36.00, HFL 37.00, US$ 15.00
UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 — Privredna banka Zagreb za »Vjesnik«.
EKONOMSKA PROPAGANDA: »Vjesnik« Agencija za marketing Zagreb. Trg bratstva i jedinstva 6. 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US$.
Oslobođeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

– Budalo – reče Elliot Avalon – prokleta budalo! Zar ćeš dopustiti da te snubi nekakav podmukli naredbodavac i...

– U redu! – oštro ga prekine Fess Morgan Clay. – Imamo razlog za borbu! Upravo si me nazvao prokletom budalom. Izvuci svoj revolver, Avalone. Smjesta! – on oštro izreče zapovijed i odmah povuče oružje.

Sam je izdao naredbu pa je za djelić sekunde bio u prednosti. A ipak je za jednu sekundu bio mrtav. Dva puta je pucao i dva puta je pogodio. Ali ovoga puta nije bio dovoljno brz. Prije no što je mogao ubiti Elliota Avalona i ovaj je pucao – samo jednom ali vrlo točno.

Kada su građani Opal Cityja istrčali iz svojih kuća, dućana i saluna, oba su čovjeka već bila mrtva. Građani malog gradića nijemo i zbunjeno promatrali su dva nepomična tijela. Liječnik ih je pregledao, dva puta zatresao glavom i rekao:

– Obojica su mrtvi! I kada u ovom bijednom gradu ne bi bilo toliko kukavica, tada bi...

– ... tada bi ovaj revolveraš junak dočekao svoju žrtvu izvan grada – reče kovač gorko i ode.

* * *

Prošla su tri mjeseca.

3. rujna 1875. dojašio je neki čovjek u Three Fork County – neki usamljeni jahač. Bio je prljav od prašine i mršav. Došao je iz velikog potoka Creek koji je proticao i kroz Opal City. Kada je jahač stigao do mjesta gdje se Creek račvao na tri strane, zaustavio se i postavio logor.

Negdje u noći stranca probudi vrlo dobro poznati mu štropot. Bila su to goveda, koja su bezobzirno i grubo tjerali. Njihovi su papci stvarali zaglušnu buku koja je odzvanjala poput bubnjeva. Uz to čuo se i topot konjskih kopita i glasni povici goniča koji su pucketali bičevima. Bila je to divlja noćna trka, oštra i luda, gotovo poput stampeda. Buka se sve više približavala.

Stranac koji je stigao u ovaj kraj i odmarao se, brzo je skočio iz svojih pokrivača. Zgrabio

je revolver i pažljivo osluškivao. Kada je već bio gotovo siguran da stado ide ravno prema njemu, zgrabio je pušku i sedlo. Htio je otrčati prema svom konju ali životinja se otrgla s užeta kojim je malo podalje bila vezana i odjurila. Vidio je kako trči obasjana mjesečinom. Stranac se također udalji. Probijao se kroz grmlje i zakržljalo drveće čije su grane gotovo dodirivale zemlju.

Preko logora, preko vatre i ono malo predmeta koje stranac nije stigao skloniti, prošlo je gotovo dvije stotine goveda i oko dvadeset konja. Zgazili su još neugašenu vatru, projurili dolje do Creeka, prešli ga i ponovo se negdje izgubili u noći.

Uskoro je zatihnula buka ove divlje trke. Stranac izađe iz svog zaklona, uputi se prema svojim stvarima i ustanovi da ništa više nije za upotrebu. Ali nije psovao. Bio je očito vrlo suzdržan i šutljiv momak.

On zviždukom pozove konja. Ali životinja se ne oglasi. Prije tri dana zamijenio ga je na nekom ranču za svog konja. Konj se još nije dovoljno na njega priviknuo da bi se oglasio na njegov zvižduk. Zacijelo su ga ovaj stampedo i divlji povici goniča prestrašili pa je pobjegao u polje.

— Nadam se da Opal City nije više daleko — promrmlja stranac.

* * *

Kad je svanulo on je već bio na putu. U ruci je nosio pušku i sedlo. Pošao je duž srednjeg rukavca potoka. Zacijelo mu je već ranije netko rekao da taj rukavac vodi u grad.

Nakon dva kilometra, već iza prvih brežuljaka, stigao je do udoline pokrivene travom, gdje se nalazio mali Avalonov ranč. Upravo kada je ušao u dvorište ranča, izašlo je sunce. Na lancu pokraj staje lajao je pas.

Stranac se zaustavi kod bunara, spusti na zemlju sedlo i pušku. Stajao je čekajući da se netko pojavi na vratima i gladio svoje bradom obrasle obraze. Napokon se otvore vrata i pojavi se neka žena. Možda čak i djevojka? — pitao se stranac, skinuo šešir i pozdravio je.

— Ove noći izgubio sam svog konja — reče stranac. — Možda bih mogao kod vas posuditi — ili kupiti konja. Draže bi mi bilo kupiti, ako je životinja dobra.

Dok je to izgovarao, promatrao je ženu. Ona je njega također mjerila i znatiželjno promatrala. On ustanovi da je žena bila lijepa. Plavokosa, visoka i plavooka. Način na koji je držala glavu i ramena, također mu se svidao. Također je opazio njen vrat i besprijekorne usnice. Osim toga vidio je još mnogo toga što mu se svidjelo: sve ono što pripada lijepoj ženi. Jutarnji povjetarac poigravao se njenom plavom platnenom suknjom i tako je vidio da ima duge noge.

Iza nje se pojavi dječak. Bio je visoki, plavokosi momčić od nekih petnaestak godina. Bio je mršav i košćat, ali već se sada moglo vidjeti da će uskoro izrasti u visokog i zgodnog mladića. Vjerojatno joj je to bio brat, pomisli stranac, jer je previše mlada da bi joj mogao biti sin.

Dječak se približio i promatrao stranca. Njegov pogled nije bio nimalo prijateljski. On ugleda kod stranca revolver a zatim opazi na zemlji pušku i sedlo.

— On želi konja, Jane? — upi-

ta dječak. Zatim se obrati strancu: – Za koga vi jašete, stranče? – Zatim se ponovo obrati sestri: – Poznaješ li takve, Jane? Samo ga pogledaj, kladim se da se uputio prema ranču Spur-Wheel i kao i svi ovi ljudi koji su posljednjih tjedana ovuda prošli. To je sigurno novi revolveraš, ali od nas neće dobiti konja.

– Polako, polako, dječače moj – promrmlja stranac i bez riječi pogleda djevojku ali taj je pogled bio upitan.

– Ovakvi neće od nas dobiti nikakvog konja – ponovi tvrdoglavo dječak a u tim je riječima bilo toliko zlobe da se stranac zabezeknuo.

Djevojka, ili mlada žena, nije to još znao, još nije ništa rekla. I dalje je oštro i ispitivački promatrala stranca.

Stranac se sagne i podigne sedlo i pušku. Bez riječi se okrene i uputi se dalje. Kada je prošao nekoliko koraka, začu iza sebe miran glas djevojke:

– Hej, ostanite na doručku, gospodine! Ostavite sedlo, Bert će vam osedlati konja. Kasnije ga predajte u gradu u najamnu staju!

Zatim ona pogleda dječaka i reče:

– Jesi li čuo, Berte?

– On nije kauboj. Samo ga pogledaj, sestro! To je jedan od one vrste u koju je spadao Fess Morgan Clay. Jedan od onih revolveraša. Vidi kako nosi revolver, pa zatim pogledaj njegovo odijelo i čizme. Očito je jahač, ali nije kauboj! Meni je tek petnaest godina, ali poznajem ovakve. Naš kraj ih je pun. Njih dovlači ovamo ranč Spur-Wheel. Takvi su nas već dva puta posjetili. Kada ta rulja ponovo dođe ovamo, tada će s njima biti i ovaj gospodin. Sestro, nemoj ga pustiti u kuću! Nemoj ga ničim poslužiti, nemoj mu dati konja. Neće nam biti zahvalan. On je jedan...

– Dosta, Berte! reče ona oštro i stranac opazi da je energična, odlučna i očito hrabra.

– Uđite, gospodine, doručak je gotov. Ovo ovdje je ranč Avalon, a ovo je moj brat Bert.

Upitno ga je promatrala nakon što je izgovorila te riječi, zacijelo očekujući da i on kaže svoje ime.

Dječak koji ga je napola obišao, najednom oštro poviče:

– Hajde, Jime! Pokaži mu!

Tada su Bert i Jane Avalon vidjeli kako je stranac neobično brzo reagirao, strelovitom brzinom se sagnuo, okrenuo i pri tom izvukao revolver, tako da je sve izgledalo poput neke čarolije. Sve je to bio jedan jedini brzi i opasni pokret. Ali bio je besmislen jer mu nije prijetila nikakva opasnost. Jim, kojem je Bert Avalon naredio da ga napadne, uopće nije postojao.

Dječak je piljio u stranca.

– Sestro, on je revolveraš. Sada si se mogla u to uvjeriti. On je čovjek koji se nigdje ne osjeća sigurno i uvijek je spreman da se susretne s opasnošću. On je jedan od onih strijelaca, čovjek poput Fessa Morgana Claya, koji je ubio našeg velikog brata. Idite, gospodine, nestanite s našeg ranča. A kada stignete do Davida Hadleyja, poručite mu da najprije mora ubiti mene i moju sestru kao što je to učinio s našim bratom Elliotom, ako želi dobiti naš ranč i ovaj komad pašnjaka!

Stranac je neko vrijeme nijemo promatrao dječaka, i sada

nije više bio bijesan. Gledao je u dječaka na način koji nije značio ništa drugo no sažaljenje. Pri tom je polagano spustio revolver natrag u korice.

– Fess Morgan Clay? – upita on. – Taj zloglasni revolveraš bio je ovdje i ubio vašeg brata? – okrene se prema Jane Avalon. Ona ga pogleda zamišljeno i ugrize se za usnice. U njenim očima vidio je odlučnost. Ona se ispravi, podigne bradu i malo podigne ruku.

– A moj brat Elliot ubio je tog revolveraša. Oni su se međusobno ubili i...

– On nije bio vrijedan ni prašine s Elliotovih čizama! – oštro poviče dječak. – Naravno, Eliot je i njega ubio, ali što je to, ako mora umrijeti jedan dobar čovjek da ubije jednog lošeg? To je prokleto visoka cijena! Idite napokon, stranče. Mi ne želimo znati ni kako se zovete. Nestanite!

– Ti ćeš poći do korala i osedlati konja – reče odlučno Jane Avalon. – Ili ću to ja sama učiniti, Berte! On će dobiti doručak i konja.

Dječak je sjajnih očiju promatrao svoju sestru, a zatim gorko promrmlja:

– No dobro! Obećao sam ti da ću te slušati do osamnaest godina. Želio bih da ti to nisam obećao.

Još jednoć pogleda u stranca hladno i neprijateljski, a zatim se uputi prema koralu uzevši od stranca sedlo. Stranac i Jane Avalon nijemo su se promatrali.

* * *

– Kako ste ono rekli da se zovete? – upita ga djevojka.

– Nisam se još predstavio – odgovori stranac. Zovem se Sloan Robert.

Ona kimne glavom i vrati se u kuću. Promatrao je kako hoda i ustanovio da mu se i to svida. Ipak, bio je duboko dirnut i zbunjen. Prije nekoliko trenutaka čuo je da je Fess Morgan Clay ubio brata ove djevojke i da je bio i sam ubijen. Zbog toga ga je obuzeo gorak osjećaj krivice. Nije on bio taj koji je nanio zlo, a ipak se osjećao krivim. Jer Sloan Robert bijahu samo njegova prva dva imena. On se zvao Sloan Robert a njegov brat Fess Morgan. A prezime je obojici bilo Clay.

On je bio brat Fessa Morgana Claya. Njegovo puno ime glasilo je Sloan Robert Clay. A njegov brat ubio je brata ove djevojke i dječaka Berta.

Sloan se zamišljeno okrene prema bunaru. Izvuče vedro vode i počne se prati. Dok se prao, još jednoć je o svemu razmišljao.

On i Fess nikada se nisu voljeli. Još dok su bili dječaci, njihovi su se putevi razišli, ali to je zacijelo bilo zbog toga jer je među njima bila velika razlika u godinama. Fess je bio sličan ocu koji je i sam bio revolveraš i bandit. Ne, između braće nije postojalo ljubavi ni razumijevanja.

Kada je Sloan jednog dana dobio obavijest da je Fess ubijen u jednom malom gradu, nije bio nimalo iznenađen. I suviše je dobro znao putove svog brata i neprestano je slušao o njegovim borbama i razmiricama, tako da se nije začudio što je njegov brat bio ubijen. Ne, on nije došao ovamo osvetiti svog brata. Došao je samo da ustanovi da li se zbilja radi o niego-

vom bratu Fessu, da li je pokopan i zašto se sve to dogodilo. Samo je htio sve točno znati. Fess Morgan Clay bio je zao, to je on već znao godinama. I nije bilo slučajno što je već prvog dana naišao na dvoje ljudi kojima je Fess Morgan Clay nanio zlo. To je saznanje tek morao sažvakati. Zbog toga se prao na bunaru dulje no što je to bilo potrebno.

Zatim se polagano uputio prema kući i ušao. Bila je to kuća od opeka sa četiri prostorije. Prednja prostorija je bila uređena kao blagovaonica. Na stolu je bilo prostrto za troje, ali Sloan nije vjerovao da će dječak ući i sjesti za stol.

Iz kuhinje je dolazio miris svježih palačinki i kave. Bio je to dobar doručak u ugodno namještenoj sobi sa svim dobrim stvarima što uz to pripadaju – stolnjakom, porculanskim šalicama i cvijećem.

Jane Avalon se okrene od štednjaka i reče:

– Upravo sam vas htjela pozvati – promrmlja i bila je pri tom vrlo dražesna i ženstvena.

– Već dugo nisam sjedila sa nekim muškarcem za stolom – reče i malo se u neprilici nasmije.

Sloan osjeti svu onu privlačnost koju može imati jedna zgodna žena. Bilo je očito da mu se htjela dopasti. On je sve to opazio ali nije mogao vjerovati. Ali nije bilo sumnje da je ova djevojka pokušavala svim svojim dražima da ga osvoji. A to ga je razočaralo. Nije je smatrao djevojkom koja bi se po svaku cijenu htjela dopasti muškarcu. Nije više osjećao glad. Jeo je samo iz pristojnosti i već je razmišljao kako da što prije ode. Ali ona se digne i donese još kave sa štednjaka. Kada mu je još jednom ulila sasvim mu se približila. Osjećao je njen miris: svježi, ugodan i očaravajući. Osjetio je također njen bok na svojoj ruci. On pogleda gore prema njoj.

– Zašto ste došli ovamo? – upita ga ona nježno.

– Ja mnogo putujem – promrmlja on.

– Zacijelo ste čuli da ranč Spur-Wheel unajmljuje revolveraše, zar ne?

– Možda, možda sam čuo.

– I tako ćete se dati unajmiti kod Davida Hadleyja za revolverašku plaću?

– Ja ga uopće ne poznajem – promrmlja i digne se. Bio je od nje viši za glavu iako je ona za ženu bila poprilično visoka. – Ali možda ću se kod njega unajmiti – nastavi on nakon kraće stanke.

Ni sam nije znao zašto je to rekao. Možda je to izgovorio gotovo nesvjesno. Djevojka je odložila na stol kantu s kavom i prekrižila ruke na prsima.

– Ja ne mogu platiti ni jednog revolveraša. Ovaj ranč ne donosi dovoljno, a kradljivci stoke svake noći ukradu po neko govedo. Zbog toga čeznem za pravom zaštitom muškarca. Omogućila bih mu ugodan život i on bi se zasigurno ovdje ugodno osjećao. I...

Glas joj je zadrhtao i počela je zastajkivati. Lice joj je bilo blijedo ispod preplanule tamne kože. Najednom su joj nedostajale riječi. Ali još je stajala pokraj Sloana napola otvorenih ustiju i gledala ga svojim velikim, izražajnim očima.

On se naglo sagne prema njoj i poljubi je. Bio je to silovit

i posjednički poljubac muškarca koji je dugo bio osamljen. U sobi su se čuli samo otkucaji dva srca. Ali ona se strelovito oduprla snagom divlje mačke. Otrgla se od njega i opalila mu dva vruća šamara. On se gorko, gotovo sažalno nasmiješio.

– A što ste drugo očekivali, gospođice Avalon, nakon što ste se tako očito ponudili?

Ona spusti glavu.

– Oprostite, gospodine. Za trenutak sam pomislila da ću na taj način moći kupiti pomoć jednog revolveraša. Da, i ja mislim kao i moj brat da ste istog kova kao i onaj Fess Morgan Clay. A kako mi inače niste bili baš odbojni, tako sam pomislila...

Ona prekine i rukom načini umornu, bespomoćnu kretnju.

Sloanu je sve postalo jasno. Sada je znao da ga prvi dojam o njoj nije prevario. Ona je bila srčana, hrabra i poštena djevojka. Ali bila je u nevolji, u velikoj i očajnoj nevolji iz koje nije znala izlaz. A kako je bila očajna, pokušala je kupiti jednog revolveraša. Ne novcem, ali ono što je ona mogla ponuditi mnogi bi muškarci zamijenili za visoku plaću.

Pokušala je. No, ipak to nije mogla podnijeti.

Sloan Robert Clay ponovo se sjeti da ova djevojka i njen brat, koji je još dječak, nemaju nikakvog muškarca koji bi ih štitio, jer je tog zaštitnika Fess Morgan Clay ubio. I stoga Sloan opet osjeti snažni osjećaj krivnje. Iako je bilo jasno da nije on bio odgovoran za čine svog brata, ali ipak...

– U redu, sve je u redu. Mogu vas shvatiti, gospođice Avalon. Žena se bori drugačijim sredstvima nego muškarac, a pogotovo ako joj je još i priroda bila naročito naklonjena. Zaista vas razumijem. Ali kažite mi čega se vi zapravo bojite?

Nije stigla odgovoriti jer je uto dojurio njen brat.

– Ponovo se približava neka banda ušljivih skitnica! – poviče i htjede uzeti pušku sa stalka na vratima.

Sestra mu brzo priđe i otrgne mu pušku iz ruku.

– Tako to ne ide, Berte! Tvoj brat je bio brz i siguran strijelac a ipak je morao umrijeti! Ti si još napola dijete. Skloni pušku!

Ona vrati pušku na mjesto a zatim se okrene prema Sloanu.

– Sada ćete odmah vidjeti čega se bojim. Rulja kao ova dolazi ovamo gotovo svakog tjedna. A to sigurno nije slučajno. Ove skitnice dolaze po nečijem nalogu. Odmah ćete nešto doživjeti, gospodine, ukoliko se ne odlučite da prije odete.

– Sigurno je i on njihova kova – reče bijesno Bert. – Sutra ili prekosutra i on će jašiti za ranč Super-Wheel i već će idući puta pripadati ovoj ušljivoj bandi koja neprestano dolazi k nama.

Uto se začuju napolju na dvorištu konjska kopita. Konjanici su glasno povikivali i činilo se kao da su bili pijani i vrlo veseli. Oni zastanu i u koru poviču:

– Hej, izađite napolje! Želimo vidjeti lijepu Jane! Želimo vidjeti lijepu Jane! Jane Avalon! Jane Avalon!

Vikali su i smijali se a njihovi povici bili su sve glasniji. Jedan iz sredine zatim poviče još glasnije:

– Lijepa Jane! Izađi da ti se divimo. Jer mi smo tvoji siroma-

šni robovi. Mi smo tvoji obožavaoci i ležimo ti pred nogama. Dođi, djevojko, prije no što mi dođemo do tebe!

Jane Avalon je drhtala i čvrsto uza se pritiskala svog brata.

– Ako ne izađem napolje, oni će ući. Molim vas, gospođine, držite čvrsto mog brata. On je glup i dovoljno lud da učini nešto što će mu nanijeti samo boli i batine.

Sloan kimnu i stupi naprijed. On uzme u svoju lijevu ruku Bertov zaglavak i reče:

– Zadržat ću ga u kući, gospođice Avalon.

Ona ga nekako čudnovato pogleda, nekako iznenađeno i razočarano. Zatim se ispravi, digne glavu i izađe kroz vrata.

– Ahh! – začuju se povici.

– Eto ljepotice!

– Zašto tako ponosno i nepristupačno, sestro? Smij se! Srdačno se nasmij, djevojko!

– Da siđem s konja i da te poljubim? Ja sam neustrašiv momak iz Nebraske. Da te poljubim?

I tako su neprestano nešto dobacivali. Sloan je čuo svaku riječ. Stajao je kraj prozora zaklonjen zastorom, tako da ga momci napolju nisu vidjeli. Držao je dječaka i osjećao kako ovaj drhće i sav se trese. Čuo je kako je dječak šaputao:

– Prokleta banda! Da sam muškarac i da znam baratati oružjem! Ja bih ih...

On ušuti i htjede se otrgnuti.

– Mirno, momče! – mrmljao je Sloan.

Pri tom je promatrao momke napolju koji su sjedili na konjima pred Janom i loše se ponašali s manje više lošim namjerama.

Bila je to divlja rulja, to se odmah vidjelo. To nisu bili kauboji. Bili su to surovi momci, revolveraši, skitnice i ništarije koje su besciljno lutale i povremeno se iznajmljivali ponekom gospodaru kao što su to radile sluge na selu. Djevojka je bila izručena njihovim porugama, ali je stajala uspravno i promatrala ih. Ona im je pokazala da je ponosna. A znala je da ovu rulju uvijek šalje David Hadley. Oni će je neprestano vrijeđati i utjerivati joj strah u kosti. Hadley joj želi pokazati kako je opasno za jednu ženu samu s malim bratom ostati tako daleko od grada u surovom kraju u kojem nema zakona, nema zaštite ni pomoći. Jane Avalon je već odavno shvatila da je želi na taj način slomiti i prisiliti na predaju. Danas je čini se bilo još gore nego inače.

Rulja najednom sjaši, približi joj se između konja i načini oko nje polukrug. Ove su se hulje cerile. Jedan od njih reče:

– Danas smo vrlo počašćeni tvojim pozivom na kavu. A mi smo pet zgodnih i veselih momaka. Danas ćemo se raskomotiti. Kladim se da ćemo se danas dobro zabavljati!

On izvuče ispod košulje bocu i pruži je Jane.

– Popij malo, ti fina ponosna djevojko! Samo popij! Danas ćemo te razveseliti da ne budeš tako hladna. Samo pij!

Ona pogleda bocu. Znala je da je to pravljeni viski koji je toliko jak da čak i muškarcima naviru suze na oči. Znala je da će se s tim zadaviti. Da će dobiti napadaj kašlja i bespomoćno hvatati zrak. To su znali i oni. A to su željeli vidjeti. To je spadalo u njihovu zabavu. Oni su po-

znavali samo lake djevojke iz saluna koje su ovaj viski pile poput mlijeka. Za te djevojke bijahu to dobri momci. Ali to im se nije uvijek sviđalo. Ponekad su poželjeli da zaista budu dobri momci koji bi imali uspjeha kod djevojaka poput Jane Avalon. Ali to se nikada nije događalo. Ovo sada bila je njihova osveta.

– Ako nećeš s nama piti, uvrijedit ćemo se – reče jedan od momaka približavajući joj se s bocom cereći se. On se najednom okrene i reče:

– Gdje je zapravo taj brat? Tamo u kući? Hej, Slime, pođi u kuću i potraži dragog Berta! Prije no što se počnemo zabavljati s njegovom sestrom neka nam kaže da li ima nešto protiv!

Jedan od momaka kimne i napusti grupu. Polagano se približavao kući dozivajući:

– Momče! Hajde, momče! Izađi napolje! Želim te vidjeti. Prokletstvo, ako te budem morao izvući isprašit ću ti tur. Dođi, mladiću!

On stane i stavi ruku na revolver kada najednom na otvorenim vratima ugleda nekog visokog muškarca. Visokog, snažnog, sivih očiju i hladnog izraza lica.

– Hej, vidi, vidi! – povikao je momak kojeg su zvali Slim.

Ostala četvorica odmah su postali oprezni. Razmaknuli su se i sada su izgledali kao krdo prestrašenih vukova koji su napali srnu i najednom otkrili da srna nije sama u šumi.

Buljili su u stranca. On se gorko nasmiješi. Promatrao je jednog po jednog a zatim kimne i odsječno reče:

– Vi ste najjadnija banda revolveraša i skitnica koju sam ikada vidio. Nosite se! Nestanite!

Razbojnici su se pognuli i ukočili, ramena izbačenih kao da će ga napasti. Da su imali krzno, ono bi se sigurno nakostriješilo. Još nisu shvatili kakav se to čovjek pojavio. Još su se sigurno osjećali i smatrali su da su nadmoćni pred jednim jedinim čovjekom. Neko su ga vrijeme bez riječi promatrali, malo pognuti, spremni na napad. On im se malo smješkao, ali taj smiješak nije bio nimalo prijateljski.

– Hajde, nestanite, skitnice! – reče Sloan nešto oštrije.

Sada su promatrali njegov revolver a zatim njegovu desnicu. Nakon toga štošta im je postalo jasnije, sada su već nešto slutili. Nisu ga više smatrali budalom, koja se želi sukobiti s petoricom nadmoćnijih muškaraca. Sada su već shvatili da je on jedan od zaista velikih. Ako je on bio velik, onda je to bilo upravo tako kao da se pojavio tigar među vukovima. Slutili su to, njuškali su ali to još htjeli priznati.

– Hej, jeste li vi dragi ove djevojke? – upita ga jedan od momaka besramno se pri tom cereći.

– Jane, uđite u kuću – reče joj nježno Sloan.

Djevojka posluša. Iza Sloana dječak je uzbuđeno uzdisao u kući.

– Ja imam u ruci puškusačmaricu, gospodine! Ako im sada pokažete, ja ću vam pomoći s dva hica sačme.

Sloan je čuo dječka ali nije na to obraćao pažnju. Uto je već bila kraj njega Jane. Ona ga zahvalno pogleda i pokraj njega

uđe u kuću. Oprezno je motrio onu petoricu napolju. Zatim pogleda preko njih, tako kao da je iza njih ugledao nešto što ga je više zanimalo.

– Link, odvedi njihove konje! – poviče on poluglasno.

Pali su na ovaj trik. Jedan trenutak su bili neodlučni, jer su povjerovali da se iza njih još netko nalazi. Tada najednom ugledaju revolver u ruci visokog muškarca i odmah im je bilo jasno da je ovaj stranac vrlo brz.

Sada su bili sigurni da je pred njima neki veliki momak. Nije to bio momak njihovog kova, mali revolveraš poput njih samih.

Ne, pred njima je bio zreo čovjek, miran i hladan. Jedan od onih revolveraša koji se ne bori zbog zabave a niti zbog slave, jedan od onih o kojima se povremeno čuje da su pojedine stvari usmjerili u određeni pravac. Bio je to jedan od onih ljudi koji u divljim gradovima zastrašuju bandite jednako kao i šerif. Ljudi koji su pravili red i mir i smirivali nemire kod gradnje željeznica. Bijahu to usamljenici koji nigdje nisu nalazili mira, jašili naokolo. Uvijek se događalo da su se ljudi nalazili u nevolji i da im je trebala pomoć jačih. Bijahu to veliki osamljeni jahači a činilo se da su tu samo da zaštite male i slabe.

Petorica bitangi zaustave dah promatrajući revolver u ruci stranca. Poniknuli su glavama jer nisu mogli izdržati pogled njegovih sivih očiju.

– Priđi, momče!

Rekao je to hladno, odnosilo se na momka koji ga je pitao bezobrazno se cereći da li je on ljubavnik djevojke.

Ovaj je oklijevao, ali stranac ponovi još mirnije i hladnije:

– Dođi ovamo, ti, bitango!

Momak se pokrene, znojeći se od straha. Otvori usta i promrmlja nekoliko nerazumljivih riječi što je trebalo značiti ispriku. Kada mu se približio na dva koraka, Sloan mu priđe odmjerena koraka i udari ga revolverskom cijevi. Zatim se vrati nekoliko koraka natrag i pogleda ostalu četvoricu. Oni su drhtali čitavim tijelom poput divljih pasa koji bi rado napali ali se ipak boje.

– No, dobro, uzmite ga i nestanite! Sada vas poznajem. Ako ovu djevojku još jednoć budu uzemiravale ovakve skitnice i pijanice i ako još jednoć dođete ovamo praveći neslane šale, tada ću vam ja pokazati. Vaši konji nose znak Super-Wheel ranča. Ako imate nalog za ovakvo ponašanje, tada svom gazdi izručite moje pozdrave. Recite mu da su gospođica Avalon i njen brat pod mojom zaštitom.

– Kada je završio, oni su ga čudnovato gledali.

– A tko ste vi, gospodine? – napokon upita jedan od petorice.

Malo je oklijevao s odgovorom, a zatim mirno i hladno reče:

– Zovem se Sloan R. Clay!

Svi se trgnu a tada jedan prošapće:

– Black Clay! Crni Clay!

– Nosite se! naredi im hladno.

Nisu više oklijevali. Uzmu onesviještenog druga i stave ga preko konja a zatim šutke brzo odjaše.

II

Kada se Sloan okrenuo, pred njim su stajali Jane i Bert Avalon ozbiljna lica.

– Malo prije niste mi rekli svoje puno ime – reče oštro djevojka a zatim nastavi: – Zovete se Clay – da li ste u rodu s onim Fessom Morganom Clayom koji je...

Ona ušuti ali bilo je jasno što je htjela reći.

– ....koji je ubio mog brata. Sloan potvrdi.

– Da, bio sam s njim u rodu. Fess Morgan Clay bio mi je brat, a ja sam došao ovamo jer sam čuo o njegovoj smrti. Htio sam saznati da li je zaista mrtav. Želio sam vidjeti njegov grob i saznati kako i zašto je umro. Vjerojatno je bio prst sudbine da sam ostao bez konja i došao upravo ovamo na vaš ranč.

Promatrao je djevojku i vidio njenu smetenost. Zatim pogleda u Berta koji je sve malo olakšao jer je rekao:

– Mi smo o Sloanu R. Clayu već čuli. Ali nismo mogli ni pomisliti da ste vi brat onog prokletog ubojice Fessa Claya. Vi ste nam pomogli i mi smo vam za to zahvalni. Ali sada bi bilo najbolje da napustite naš ranč. Jer vi ste jedan Clay, a vaš brat je prokleti ubojica koji je za novac ubio našeg brata. Nama nije važno što je i on sada mrtav. To neće oživjeti našeg brata Elliota. Ja mrzim sve Claye! Nestanite, gospodine! Konj je iza kuće. I nemojte nikada više doći ovamo. Mi ne želimo nikakvu pomoć od brata Fessa Morgana Claya! Čak ni tada ako je taj njegov brat bolji od njega! Čak ni tada!

On se okrene i pođe u kuću. Kraj njega je još stajala djevojka i ona je sada odlučno rekla:

– Dakle, vi ste njegov brat. A i vaše je ime slavno iako na drugi način. Vi ste lovac na glave, gospodine i to za novac. Vi gonite i ubijate bandite i za to primate novac. Vaš brat je za novac ubijao poštene ljude. Gospodine ja neću odlučivati o tome da li ste vi mnogo pošteniji od čovjeka kakav je bio vaš brat. Ali ipak jedno znam, da vas ne želim nikada više vidjeti. Molim, pođite, gospodine. Grob vašeg brata je pokraj groba mog brata.

Nakon tih se riječi okrene i također pođe u kuću.

Sloan zapali cigaretu i pognutih ramena pođe iza kuće do konja. Konj je bio osedlan a i puška je bila u bisagama. On je izvuče i ustanovi da je bila ispražnjena. Nasmije se, izvuče iz džepa patrone i ponovo je napuni. Zatim se vine u sedlo i napusti ranč. Slijedio je rukavac rijeke i za nekih pola sata stigao u mali grad Opal City.

***

Groblje je bilo ispred grada. On zaustavi konja, ostavi ga pred vratim i krene unutra.

Odmah je našao grob. Bio je neuređen a na njemu je bila utaknuta samo jedna daska na kojoj je pisalo:

Fess Morgan Clay
Bio je revolveraš
Umro 2. lipnja 1875.
Više ništa nije pisalo.

Sloan bi mogao više toga pričati: o jednoj majci koja je i suviše rano umrla. O ocu koji je bio revolveraš, kockar i bandit i o jednom bratu koji se suviše kasno vratio iz građanskog ra-

ta i deset godina mladeg Fessa nije više našao kod kuće. Za šesnaestogodišnjeg Fessa nije više bilo doma. Majka je bila mrtva a i oca je zadesila ista sudbina.

Fess je otišao u svijet.

Sve to je mogao Sloan napisati na grob. A tada bi mnogo toga bilo shvatljivije. Barem bi se moglo naslutiti zašto je Fess Clay postao revolveraš.

Sloan se polako okrene. Ne, on nije više svom bratu ovdje u grobu imao što reći. To je davno prošlo. Ono što se dogodilo između njih dvojice duga je priča.

Sloan pogleda okolne grobove. Odmah ugleda grob Elliota Avalona. Bio je to njegovan grob, pun cvijeća. U kamenu bijahu uklesane ove riječi:

Elliot Avalon

On je bio naš veliki brat!

Ubio ga je jedan revolveraš.

2. lipnja 1875. upravo je navršio trideset i pet godina.

Sloan je to čitao i osjećao neku nelagodnost. Taj dan koji je bio rođendan ubijenog bio je i njegov rođendan.

Stajao je mirno uz grob i pokušao zamisliti ubijenog. Pitao se kako li je izgledao Elliot Avalon. I dok je tako buljio u prazno, najednom mu se u duhu ukaže lik djevojke Jane Avalon.

Ona je u nevolji, pomisli, jer je sada njen brat mrtav. Ona i njen mali brat ostali su bez zaštitnika. Zatim još jednom baci pogled na grob svog brata Fessa pa napusti malo groblje, sjedne na konja i odjaši u grad.

* * *

Sloan je polako jašio kroz grad. Još nije imao nikakvih određenih planova ni namjera. Stigao je pred zgradu suda, tamo je sjašio, ušao i čitao obavijesti prikucane na oglasnoj ploči.

Jedna obavijest je glasila:

Dražba ranča Pot-Handle. Radi se o česticama 7/11, 8/11, 9/11, 10/11. Dražba će se održati 4. rujna u tri sata poslije podne ovdje u zgradi suda. Sudac Lloyd Denver.

– Da li ste možda vi zainteresirani za to? – oglasi se neki oštar glas iza Sloana.

On se okrene i ugleda mrkog čovjeka koji mu se približavao. Bio je to neki srednje visoki, mršavi muškarac, svijetle kose i brade i mršava lica. Oči mu također bijahu tako proznačne da se moglo pomisliti da se vidi skroz. Ali činilo se da se iza njih ne može ništa vidjeti.

– A ukoliko sam zainteresiran? – upita oprezno Sloan. Odmah je shvatio da je taj čovjek opasan.

Takvoj vrsti je pripadao i moj brat Fess, pomisli. Međutim, ovaj je čovjek mojih godina. A to znači da može biti još lukaviji i opasniji no što je bio Fess.

Čovjek mu odmah ne odgovori. Samo ga je nijemo promatrao. Zatim isto tako oprezno odgovori:

– Ranč Wheel-Spur želi dobiti te čestice! Ja se zovem Felton! I to ne Bat ili Bill nego Aaron Felton. – To je posebno naglasio, što je trebalo zvučati kao opomena.

– Aha – reče Sloan i nasmiješi se. – Ja ni ne znam gdje se ta ponuđena zemlja nalazi.

Sloan je želio napokon ući u zgradu suda, ali Aaron Felton lagano mahne rukom i reče:

– Ne, gospodine! Bolje da odmah napustite grad! Naime može se dogoditi da vas ipak ta zemlja zainteresira. Otiđite!

Sloan ga je promatrao. Svijetle oči čovjeka sjale su opasnim sjajem. Sloan je već ranije čuo za trojicu Feltona, a naročito je mnogo čuo o Aaronu Feltonu. Njegovo je ime često bilo spominjano uz velike uzgajivače ovaca. Obično su Feltoni sudjelovali u razmiricama između uzgajivača goveda i ugajivača ovaca. Svi su oni bili revolveraši koje su unajmljivali. Tko bi se našao u teškoćama ili se želio osloboditi nekog drugog zla, mogao bi za mnogo novaca kupiti pomoć njihovih revolvera.

Ali Feltoni bijahu skupi. Oni nisu bili neki drugorazredni ili čak trećerazredni momci koji ne bi opravdali plaćeni im novac. Feltoni su na brz i lak način željeli doći do mnogo novaca, stoga su pripadali onoj vrsti ljudi koji su za svoj trud tražili dvostruku plaću.

Sloan je to znao. Znao je također po čuvenju da je Aaron Felton najopasniji od braće. On se neprimjetno nasmiješio, tek krajičkom usnica a oči su mu se suzile.

– Prijatelju, zar me vi želite otjerati iz grada? – upita ga.

– Jasno! Točno to!

Aaron Felton izrekao je to grubo, načinio nekoliko koraka nazad, raširio noge i podbočio se rukom dodirujući držak revolvera. Bio je to očiti prijeteći položaj.

Sloan samo kimne glavom i reče:

– Vi ste zaista vrlo grubi i neprijazni, gospodine Feltone.

– Stranče, napustite grad! – ponovi Felton.

On nije upitao Sloana za ime, jer je to smatrao besmislenim a tada je nastavio:

– Ako vas je poslao Jim Timberland, stranče, tada mu poručite da neće imati mnogo sreće s momkom koji ne smrdi na ovce.

– Ne razumijem ni riječi – odgovori Sloan, okrene se i ode.

Kada je stigao do hotelskog restorana sreo se sa čovjekom na kojem se odmah vidjelo njegovo zvanje. Taj čovjek ne samo da je izgledao poput ozbiljnog gentlemana, već je bio i obučen poput bankara većih gradova na istoku.

Sloan se zaustavi, pogleda čovjeka i pristojno zapita:

– Jeste li vi možda sudac Lloyd Denver ili bankar Bentley Jenkins?

Kod posljednjih riječi palcem je pokazao preko leđa na drugu stranu ulice. Tamo je na uglu bila kuća s obješenim natpisom na kojem je zlatnim slovima pisalo:

Banka Bentley Jenkins
Jedina banka u okrugu
Sve vrste novčanih poslova

– Ja sam Bentley Jenkins – odgovori čovjek i prinese palicu do cilindra u znak pozdrava.

– Htio bih s vama razgovarati – reče Sloan i uputi se preko ceste prema banci. Bankar ga je slijedio. Bentley Jenkins bez riječi otključa banku koja je bila zatvorena za vrijeme ručka. Uđoše. Bentley Jenkins odvede Sloana u svoj ured, sjedne, odloži ispred sebe na pisaći stol palicu i cilindar i nasmije se ljubazno.

– Možda ćete se čuditi što sam odmah i bez oklijevanja pristao na razgovor s vama. Ali ja vas poznajem, gospodine Sloane R.Clayu. Slučajno sam bio prije tri godine u Laramieju kada ste tamo dvojicu pljačka-

ša banke, Toma Carrigana i Emmeryja Lanea, vodili svezane preko sedla. Odmah sam vas prepoznao, gospodine Clayu. Već mi je bilo javljeno da ste bili na groblju. Zar je onaj Fess Morgan Clay bio možda vaš brat?

Sloan mu ne odgovori na pitanje već nastavi razgovor.

– Što je s tim rančem Pot-Handle koji će biti za nepuni sat na dražbi?

– To je mali ranč – odgovori bankar. – Sastoji se od četiri parcele – dakle četiri puta po sto šezdeset ari. Pripada Jube Randsu. Ali nije mu ništa donosio. Kradljivci su mu neprestano krali stoku. Njegova žetva alfalfa* trave je izgorjela. Njegovi su dugovi bili sve veći. U zadnje vrijeme se uopće nije više brinuo za ranč, stalno je bio pijan. I sada sjedi u salunu. Tamo sjedi gotovo dan i noć, ponekad čak i prespava ispod stola. To je vrlo žalosno s tim Jubeom Randsom. Za jedan sat Pot-Handle postat će vlasništvo ranča Spur-Wheel. Vi ste željeli sa mnom razgovarati o poslu, gospodine Clayu?

Posljednje riječi su zvučale kao blaga opomena. Sloan pogleda u pametne oči bankara – i za trenutak mu se učini kao da je u njima ugledao tračak nade. Ali Sloan je već shvatio da bankar živi u sjeni ranča Spur-Wheel. Činjenica da mali ranč dolazi na dražbu a da ga ne preuzima banka, bila mu je dovoljno da to zaključi.

Banka ovdje nema što da kaže, ona je za ranč Spur-Wheel potpuno nevažna.

– Dobro, pređimo na posao – promrmlja Sloan. – Vi zacijelo imate neku kartu ovog kraja gdje je sve uneseno...

– Naravno, to ima svaki bankar koji posvuda ulaže novac: u doseljeničkim gradovima, farmama, rančevima i farmama ovaca – prekine ga sjedokosi bankar, digne se i izvadi neku presavijenu kartu iz ormara pa je objesi na zid.

Sloan se približi i u idućih petnaestak minuta bankar mu je sve objašnjavao.

– To je sasvim jednostavno, gospodine Clayu. S one strane brežuljka je zemlja uzgajivača ovaca koje vodi Jim Timber. Ovim uzgajivačima pomalo postaju pašnjaci premaleni. Oni uskoro neće moći povećavati stada, nego će morati velika stada prodavati. Cijene sada nisu baš povoljne. Za dvije do tri godine bit će bolje a to bi bio dobitak za uzgajivače ovaca. Njima su potrebni pašnjaci, jer idućeg proljeća stada će se povećati za četrdeset tisuća ovaca. Jeste li razumjeli? Četrdeset tisića ovaca koje rastu i za koje nema dovoljno pašnjaka s one strane brežuljka. A na ovoj je strani David Hadley koji je postao veliki čovjek. Hadleyjevi stočari također su postali brojniji. Svoje susjede je protjerao s pašnjaka a svoje pašnjake povećavao je iz godine u godinu. Ove će godine prisvojiti ranč Pot-Handle i ranč Avalonovih. Tako vam je to! On očijuka još i sa zemljom preostalih doseljenika. Možda će ih ove godine i više napustiti ovaj kraj. Za njega jaši surova rulja skitnica, a ukoliko oni ne postignu sve što on želi, tada mu još uvijek preostaju trojica Feltona. Doveo ih

* Alfalfa – lucerka, služi kao stočna hrana (op. m.)

je ovamo kada je bio ubijen Fess Morgan Clay. On zacijelo misli da jedan revolveraš nije dovoljan. No, gospodine, ja još uvijek ne znam da li se vi slučajno prezivate Clay. Ali samo jedno znam, ukoliko se ovdje želite upuštati tada ćete imati posla s Davidom Hadleyjem i Feltonima. David Hadley želi se što je prije moguće domoći velikog komada zemlje, prije no što mu je pred nosom otmu Big Jim Timberland i ostali uzgajivači ovaca. David Hadley ih želi zaskočiti. Ukoliko oni dođu ovamo na ovu stranu, potisnut će doseljenike, farmere i male rančere isto tako kao što će to učiniti i ljudi sa ranča Spur-Wheel. Sada sam vam donekle objasnio, gospodine Clayu. I što još želite?

Sloan se zamišljeno vrati do svojeg stolca. Da, on je kartu dobro upamtio. Znao je sada da se ranč Pot-Handle nalazi na suženju doline točno između velikog i moćnog ranča Spur-Wheel i maloga ranča Avalanovih. Zapadno od duge doline i lanca Dancing-Bull, kako su nazivali brežuljak, bila je zemlja ovčara. Istočno je bio Million Clif, zemlja Arapahoeosa i zemlja Three-Fork.

Sloan je sada znao sve. Ćudi ove prirode rekle su mu još više o ovdašnjim prilikama. Izvadi novčanik i stavi na stol ček.

Još prije četvrt sata bio je neodlučan. Ali sada, kada je znao, da se ranč Pot-Handle nalazi između velikog ranča Spur-Wheel i ranča Avalonovih nije više oklijevao.

– Htio bih otvoriti konto – reče Sloan. – Ovo je ček banke u Cheyennu. Kada ću moći raspolagati ovom svotom?

– Vi jašete prilično brzo, gospodine Clayu. A možda bih i ja s vama jašio kada bih znao vaše razloge. Gospodine, ja sam ovdje samo mali bankar. Ovdje sam se naselio i otvorio svoju banku, jer sam smatrao da će se ovaj kraj brzo razvijati. Računao sam da će se ovdje brzo raširiti doseljenici i farmeri. U početku je i bilo tako. Ali zatim je David Hadley postao velik. Protjerao je sa zemlje doseljenike i farmere i oduzeo mi svaku mogućnost da mogu ulagati svoj novac. Ništa više ne napreduje. Samo se ranč Spur-Wheel razvija. Ali njemu nisu potrebni bankovni krediti. Ja dakle nisam za taj veliki ranč. Ipak ne bih htio preoštro jahati na konju koji bi me mogao zbaciti. Gospodine Clayu, zašto biste se vi željeli ovdje naseliti?

Sloan je trenutak oklijevao gledajući u oči sijedom bankaru. Zatim je došao do zaključka da može ovom čovjeku reći svoje razloge. Novac mu je bio potreban odmah. Na dražbi ne uzimaju čekove. Samo ovaj bankar može mu pomoći da mu isplati gotov novac.

Hoće li on to učiniti? Hoće li imati hrabrosti da se opre velikom ranču Spur-Wheel?

Sloan se nadao. Veliki i moćan ranč oštetio je banku koja nije mogla sklapati poslove, jer je protjerao doseljenike, farmere i male rančere. Dakle ljude, koji bi uz pomoć bankovnih kredita mogli nešto postići a uz marljivost svojih ruku banci donijeti visoke kamate.

Sloan je odlučio da bankaru iskreno odgovori, a ujedno da i sam sebi razjasni neke stvari.

– Fess Morgan Clay bio mi je brat. On je bio ništarija i ubio

je Elliota Avalona. Tako su Jane i Bert Avalon ostali bez zaštitnika. Već satima razmišljam kako da im pomognem. Sada znam. Ukoliko kupim ranč Pot-Handle, bit ću između ranča Spur-Wheel i Avalonovih. Prije no što se David Hadley uputi k njima, mora proći pokraj mene. I ja želim kupiti ranč Pot-Handle kako bih zaustavio Davida Hadleyja. Želim raditi sve ono što je radio i Elliot Avalon. Želim zauzeti njegovo mjesto.

Kada je ušutio, bankar ga je bez riječi promatrao. Nakon nekog vremena kimne glavom i reče:

– Otvorit ću vam konto i dati novaca i preko ove svote, dakle dat ću vam kredit koliko god zaželite, gospodine Clayu. Moram to učiniti, ukoliko želim pomoći samome sebi, gradu i još ono malo preostalih doseljenika i rančera. Moram se pouzdati u vas, crni Clayu. Ali bit će opasno, gospodine! To ćete osjetiti čim se sukobite s Aaronom Feltonom.

– Imajte samo spremno dovoljno novaca – promrmlja Sloan i uputi se prema vratima.

Kada je napustio sobu, bankar pogleda ček, a zatim sam za sebe reče:

– David Hadley natovario je sada sebi tigra na leđa. Poslao je Fessa Claya da ubije Elliota Avalona, a nije mu trebao ni plaću isplatiti. A umjesto Elliota Avalona sada je preuzeo njegovu ulogu Sloan R.Clay – crni Clay! Žacijelo ga je sudbina poslala da bi slabi i mali napokon dobili zaštitu.

III

Sloan je prešao ulicu i ušao u salun. Dok je prilazio šanku, pogleda u kut ispod stuba. Bile su to stube koje su vodile na galeriju. Uz stol u kutu sjedio je neki čovjek i buljio u praznu čašu viskija. Bio je to još prilično mlad čovjek, nekih dvadeset i petih godina. Bio je neobrijan, zapušten i nemarno obučen. Razbarušena mu je plava kosa sezala sve do obrva.

On je također promatrao Sloana koji je naručio viski. Zatim se digne i uputi prema šanku. Potplati na čizmama bijahu mu svezani kajišem. Imao je malo krive noge, bio je srednje visine. Iskašljao se, rukom obrisao usta i rekao Sloanu:

– Znate, moj će ranč danas biti na dražbi. Zacijelo ću izvući još neku svotu novca, jer ranč je vrijedniji od mojih dugova. Možda bi mi mogli pomoći nekom bocom pića? Hoćete li? Ja... ja...

Riječi su mu postale nesigurne i počeo je zamuckivati. Pogled mu je bludio naokolo i zaustavio se na barmenu koji se posprdno smiješkao.

– Ti debela svinjo! Da si ti na mom mjestu, ne bi ni tebi bilo sada drugačije. Ja sam bio hrabar i pošten momak! Ponosno sam sjedio u svom sedlu i nisam se ničega na ovom svijetu bojao! Ti budalo! Zašto se tako posprdno smiješkaš? Budi sretan što te nije nikada tako što zadesilo, ti patvoritelju viskija! Ja moram imati piće! Moram nešto oštro potegnuti. Inače ću umrijeti!

Ponovo se obrati Sloanu. Usnice su mu drhtale a također i ruke koje je pokazivao Sloanu.

– One će se umiriti tek nakon što nešto popijem – reče i držćućim se rukama uhvati za grlo kao da ga nešto guši.

Pri tom mu se pomakne rubac koji mu je bio svezan oko vrata i Sloan ugleda na vratu čovjeka plavocrvene brazde. On mu gurne bocu iz koje mu je barmen natočio.

– Evo, prijatelju, pij!

Zatim nije više obraćao pažnju na pijance, nego je pogledao u zrcalo iza bara jer su se otvorila pokretna vrata saluna.

Ušao je Aaron Felton. Ostao je stajati odmah pokraj vrata. A zatim reče oštro:

– Hej, čovječe, nešto sam ti napolju rekao! Zašto me nisi poslušao? Zar se ti smatraš velikim i moćnim, kad me nisi poslušao? Hajde, stavi revolver na šank! Odloži oružje i dođi ovamo!

Sloan je malo oklijevao. Ali najednom je barmen ispod šanka izvadio revolver.

– Učinite što gospodin Felton želi – reče barmen.

Sloan sada posluša. Izvuče revolver, odloži ga na šank, okrene se i uzdignutih ruku pođe prema vratima pokraj kojih je Aaron Felton čekao. Felton je imao revolver u koricama jer je bio siguran u sebe. Bio je čovjek koji je baratao revolverom poput čarobnjaka i to na strašan način.

Kada se Sloan približio pokretnim vratima saluna, Aaron Felton reče oštro:

– Tvoj konj je napolju! Sjedni na njega i odjaši do Jima Timberlanda! I kaži mu...

Dalje Aaron Felton nije stigao ništa više reći. Sloan je bio iste visine i samo dva metra udaljen od njega. Lijevo od Sloana bijahu stolci i stol. On zgrabi jedan stolac i zamahne.

To se zbilo tako brzo kao da je projurila neka mačka koju je pas ugrizao za rep. Ovaj poput munje brzi pokret bio je sasvim u suprotnosti sa Sloanovim polaganim i flegmatičnim pokretima. On je bio vrlo visoki muškarac i od njega se nije mogla očekivati takva brzina.

Aaron Felton koji je počeo uzmicati ipak je još stigao izvući revolver. Čak je i uspio opaliti. Ali još dok je pucao, oružje mu je bilo izbijeno iz ruke. Lijevom rukom nije više mogao izvući drugi revolver jer se osjećao poput kunića koji je dospio u kandže vuka. Bez revolvera Aaron Felton bio je samo osrednji borac. Sloan je u dva koraka bio kraj njega i jednim ga udarcem bacio među stolove na pod.

Zatim ga zgrabi, ponovo podigne na noge i baci preko šanka do police s bocama.

Barmen koji je skočio u stranu, opazi da još uvijek drži u ruci revolver i najednom ga odbaci kao da ima u ruci vruće željezo. Revolver koji je Sloan malo prije odložio na šank, sada se nalazio u ruci pijanca Jubala Randsa. Njegove ruke nisu više drhtale jer je u međuvremenu popio nekoliko gutljaja viskija.

Trojica muškaraca buljili su u razbijenu policu s bocama a zatim na Aarona Feltona koji je ležao iza šanka u kršu. Sloan i Jube nagnuli su se preko šanka da bi ga mogli vidjeti kako leži na podu među gomilom staklenih krhotina. Lice mu se grčilo u grimasu iznenađenja i boli. Disao je teško i isprekidano, boreći se da udahne što više zraka. Krv mu je polagano natapala košulju, no on je i dalje ležao potpuno nepomično.

– Nebesa – jadikovao je

promuklo barmen i kažiprstom rastezao ovratnik košulje koji kao da mu je najednom postao pretijesan. Zatim reče Sloanu:

– Vi ne možete jednostavno prebiti jednog Aarona Feltona, stranče!

– Vi se varate – odgovori mu Sloan. – Ja ne dozvoljavam da me neki prokleti revolveraš jednostavno otjera iz grada u kojem želim još neko vrijeme ostati. Ja sam slobodan građanin. Nisam nikakva skitnica i mogu sam sebe izdržavati, prema tome imam sva prava da ostanem gdje mi se sviđa. Razumijete li?

Barmen zatvori usta.

Uto se glasno oglasi Jubal Rands.

– Zar sam pijan? Zar je sve ovo istina što vidim? Zar tamo među bocama leži ona prokleta hulja Aaron Felton? Da li je to istina?

Još je uvijek imao u ruci Sloanov revolver i njime naokolo mahao.

– Sada ću ubiti ovu hulju! Sada ću mu platiti sve ono što ...

Glasno poviče i nagne se preko šanka. Htio je upravo uperiti revolver preko šanka na onesviještenog Feltona, ali Sloanova brza ruka oduzme mu oružje.

Sat iznad polomljene police s bocama izbijao je točno tri udarca.

– Zaista? – promrmlja Sloan. – Htio sam na dražbi kupiti ranč Pot-Handle. Gotovo da sam i zakasnio.

Spremi revolver i napusti salun.

– Što je to rekao? – upita iznenađeno Rands. – Zar on želi kupiti moj ranč na dražbi? Da li sam pošašavio od pića ili je to sve istina?

Upitno pogleda barmena, čak ga rukom zgrabi za košulju i gotovo se prebaci preko šanka.

– Hej, da li je to sve istina ili sam ja pijan?

– Ostavi me, Jube – dahtao je barmen. – To je užasna istina. Pogledaj, ovdje leži Aaron Felton – a on je možda i mrtav. Moram dovesti liječnika! Da, sada znam, moram što brže dovesti liječnika. Zacijelo su Aaronu Feltonu polomljene sve kosti u tijelu. Nebesa, onaj ga je stranac podigao poput krpene lutke i bacio na policu s bocama! Tko će mi platiti štetu? Tko će mi platiti razbijene boce i policu?

Nakon tih riječi otrči kroz vrata saluna.

* * *

Kada je Sloan stigao do zgrade suda, tamo je stajao neki stari čovjek, sjedokos, orlovskih očiju i nosa. Na kaputu je nosio šerifsku zvijezdu. Pogeda hladno Sloana i reče:

– Zar se preko u salunu pucalo?

– Naravno – odgovori Sloan. – Gospodin Aaron Felton je na mene pucao.

Stari šerif zažmiri i nastavi:

– Ali ja sam čuo samo jedan hitac. Kako ste ga zadržali da nije ispalio i drugi hitac?

– Bacio sam ga na policu s bocama – odgovori Sloan i uputi se pokraj šerifa u zgradu suda.

Vrata su bila otvorena. Iza pisaćeg stola sjedio je neki mršavi čovjek kozje bradice, koji je izgledao upravo kao ujak Sam na karikaturama. Na stolu je imao cilindar.

– Da li se ovdje održava

dražba? – upita ga Sloan.

Čovjek potvrdi.

– Da, ovdje! Ja sam sudac Lloyd Denver. I prije jednu minutu otvorio sam dražbu. Traženo je tri tisuće pet stotina pedeset i sedam dolara – jer to je upravo iznos dugova.

On podigne glavu i pogleda preko Sloana prema vratima. Na vratima se pojavio stari šerif i tada je Sloan opazio da starac ima ukočenu nogu. Teško i s mukom se kretao. I lijeva mu je ruka bila ukočena i beživotna. Dakle, šerif je bio invalid, stari čovjek koji se jedva kretao. On mahne sucu i reče:

– Aaron Felton neće doći. McLane je iz saluna otrčao po liječnika. Još mi je doviknuo da je Aaron Felton pucao na nekog stranca, a ovaj ga je bacio na policu s bocama. Ako je McLane otrčao po liječnika znači da je Feltonu vrlo loše.

Nakon tih riječi oba se starca pogledaju. Promatrali su Sloana, sudac sprijeda a šerif sa strane.

– Ja nudim traženi iznos – mirno reče Sloan.

– Za koga vi kupujete ranč? – upita sudac.

– Za sebe. Ovdašnja banka isplatit će moj ček ili će ovamo poslati gotov novac.

– A tko ste vi, stranče? – upita ga sudac malo drščućim glasom.

– Zovem se Sloan Robert Clay, poznatiji kao »crni Clay«.

Oni ga nekoliko puta oštro pogledaju.

– Čuo sam već o vama – promrmlja sudac. – Vi ste čovjek koji trąži bandite s potjernica i tada ubire novac. Vi ste jedan ...

– Mnogi me nazivaju lovcem na glave – hladno promrmlja Sloan. – Ali što se o meni priča i kako me ljudi nazivaju meni je svejedno. Ja sam iznio svoju ponudu i što sada?

Sudac se ogleda po prostoriji. Iako nije više nitko pristupio dražbi, on ipak glasno poviče:

– Ima li još nekoga tko će ponuditi više? Dražbuje se ranč Pot-Handle. Ponuđeno je tri tisuće pet stotina pedeset i sedam dolara. Prvi put! Drugi put! I treći put!

Kada je to izgovorio dotetura u sobu Jubal Rands. On se zaustavi i glasno uzdahne. Sva su ga trojica pogledala. Gledao je samo u Sloana. Polagano je podigao ruku i pokazao na njega.

– Vi ste bolji od mene, – reče. – Vi ste pokazali Aaronu Feltonu. Možda ćete uspjeti da se potvrdite, ili možda niste uopće za sebe kupili ranč? Možda su vas poslali ovčari od preko kako bi dobili ovdje prvi pašnjak?

– Ja ću sam gospodariti rančem – odgovori polagano Sloan. – A za vas će se tamo uvijek naći po koji gutljaj nekog oštrog pića, Randse. Osim toga bio bih vam vrlo zahvalan da na ranču jašite za mene i ...

– Ja više nemam ništa – odgovori Rands. – Nemam ni sedla, ni konja, ni revolvera...

Sloan mu pruži zlatnik.

– Kupite dvije boce i unajmite u najamnoj staji konja – tada mu reče Sloan. – Ja ću za to vrijeme obaviti ovdje sve potrebno a zatim ćemo odjahati na ranč. U redu?

Rands je buljio u zlatnik. Drhtao je čitavim tijelom, a zatim reče gorko:

– Naravno da ću poći s va-

ma, jer ćemo imati sa sobom dvije boce viskija. A kada vam pokažem ranč i sve objasnim, tada ćete zacijelo imati i koji suvišni dolar za momka koji...

– U redu, sve je u redu, Jubale – blago ga prekine sudac. – Svi mi znamo što si sve proživio. Ispričaj to ovom gospodinu usput i pokaži mu ono drvo.

* * *

Dva sata poslije i nekih pet kilometara dalje sjeverozapadno od grada ugleda Sloan drvo o kojem je sudac pričao. Bilo je to drvo koje se jedva razlikovalo od ostalog drveća. Stari razgranati hrast. Jubal Rands se ovdje zaustavi i sav se pogne kao da želi biti što manji. Izgledalo je kao da mu je tijelo bilo napunjeno zrakom a sada je iznenada splasnulo. Obim rukama čvrsto se držao za jabuku sedla. Drhtao je čitavim tijelom a lice mu se sjalo od znoja.

– Ovo je drvo za koje je sudac rekao da vam ga pokažem i da vam o tome ispričam priču. Ja sam inače uvijek zaobilazio ovo mjesto da ga ne moram vidjeti. Ali danas... – Ponovo se sav tresao i znoj mu je curkom tekao niz lice. Drščućom rukom otirao je znoj s bradata lica. – Ja nisam uvijek bio ovakav. Dobro sam baratao oružjem i nisam se nikoga bojao. Bio sam prijatelj Elliota Avalona i imao sam dobre šanse kod njegove lijepe sestre. Uopće bio sam sretan momak i nisam imao nikakvih briga na ovom svijetu. Sve dok Dave Hadley nije zaželio moj ranč! – Jedva je izgovarao posljednje riječi. Ponovo je otirao lice od znoja i piljio u drvo. Zatim je pokretom skinuo rubac s vrata i rekao prilično mirno: – Oni su me gadno udesili, a ja sam bio snažan momak i još sam se snažnije branio. Ali jednog dana su pronašli svoja goveda na mom pašnjaku a u mojoj šupi bilo je jedno zaklano govedo. Pronašli su kožu sa žigom. Ja sam bio nevin. Oni su to sami učinili kako bi mi pokazali da me mogu brzo uništiti. Kada sam se navečer vraćao kući vrebali su na mene. Bili su maskirani kako ih ne bih prepoznao. Ali ja sam znao da su to bili Feltoni. Poveli su me do drveta i tu me objesili. Razumijete li, gospodine? Oni su me objesili!

– Ali vi ste ipak još živi – reče mu Sloan.

– Nisam bio stvarno obješen. Bila je mračna noć. Stajao sam do slijedećeg jutra na vršcima prstiju. Stajao sam na jednom od ovih korijena koji strče u zrak a istovremeno sam visio. Noć je bila vjetrovita. Čitavo sam se vrijeme klatio amotamo na užetu. Ta mi je noć izgledala kao vječnost i svakog sam trenutka vjerovao da neću više moći stajati na prstima, da ću se okliznuti ili pasti u nesvijest. Ipak sam izdržao. Slijedećeg jutra pojavio se neki doseljenik i oslobodio me. Povezao me svojim kolima do grada. Od tada nisam više bio na svom ranču. Ostao sam u gradu i neprestano se opijao do besvijesti. Tri mjeseca sam živio na kredit i pio. Nisam održao svoje obaveze i ...

– Kakve obaveze? – mirno ga upita Sloan.

– Na primjer, naručio sam dvoja kola bodljikave žice – promrmlja Jubal Rands. – Htio sam podići ogradu. Ta žica leži još u dvorištu, a sada će biti is-

plaćena od novca koji će se dobiti od prodaje na dražbi. Također sam i banci dugovao nešto više od tisuću dolara i kamate, što sam sve htio vratiti kada prodam prva goveda ... Do davola, sada je sve gotovo. Ne želim više vidjeti ovo drvo, prokleto ovo drvo na kojem sam visio. Gospodine, ovdje sam visio obješen za vrat i balansirao na nožnim palcima. Nisam imao dovoljno zraka a omča mi je stezala vrat. Oh, plakao sam i urlao što sam glasnije mogao. Bio sam prokleti, mali pasji sin koji je želio živjeti. Uopće nisam bio više ponosan i nisam bio više hrabar i jak. Bio sam crv obješen o granu. Zatim sam pio viski, jer sam se onda osjećao bolje. Kad god sam pio viski, bilo mi je kao da sam crv koji se duboko zavukao u zemlju. Razumijete li vi to, gospodine?

– Vrlo dobro razumijem – promrmlja Sloan. – Vas su slomili kako biste napustili svoj ranč. Zapravo vas nisu namjeravali ubiti nego samo obeshrabriti, slomiti...

Dva kilometra dalje stigli su na ranč Pot-Handle koji je bio u polukrugu zaštićen blagim brežuljkom. Uz ranč je priticao mali potok. Na klupi ispred kuće sjedila su dva muškarca. Sjedili su ovdje kao da je ranč bio njihov.

– No, Jubale Randse – reče jedan od momaka. – Šta tražiš ovdje? Zar si možda kupio svoj ranč, hahahaha?

Bezdušno se smijao i promatrao ispod oka Sloana.

Sloan se ogleda naokolo. Vidio je malu kuću od opeka koja je imala dvije prostorije i kuhinju. Vidio je šupu, staju i razni alat, radnu klupu i alat za kovačnicu. Desno od ranča bilo je nekoliko korala pokraj kojih se kretalo nekoliko konja i jedan bik. Zatim začu kako je Jubal Rands odgovorio:

– Momci, nisam ja ponovno kupio ovaj ranč. Ja sam samo dopratio ovamo novog vlasnika, jer sam za to dobio nekoliko boca viskija. Ovo je, prijatelji, brat Fessa Morgana Claya. Njemu sada pripada ranč. Ja sam ovdje samo zato jer me to zabavlja. Gospodine Clay, ovo su dva jahača Davida Hadleyja. Gospodin Hadley je već uglavnom uzeo u posjed ovaj ranč i smatra ga dijelom ranča Spur-Wheel.

Sloan, kome su ove posljednje riječi bile namijenjene samo hladno kimne glavom. Bio je sasvim miran kada se obratio dvojici kauboja sa ranča Spur-Wheel. Glas mu je bio gotovo bezvučan ali opasan kada je rekao:

– Sjednite na konje i nestanite s moje zemlje! Uzmite sve sa sobom što ste ovamo donijeli! I recite vašem gazdi da poštuje moje granice i moje vlasništvo. Hajde, nestanite!

Oni su dalje ostali mirno sjediti i samo se pogledavali. Činilo se kao da su čuli novost. A zatim poslušaše. Nikada nisu ništa poduzimali na svoju ruku. To što se sada pojavio brat Fessa Morgana Claya, nije ih smetalo. Vjerojatno nisu mogli zamisliti da bi brat mogao biti drugačiji od Fessa.

Njihov uzmak bio je brz. Iznijeli su svoje zavežljaje iz kuće i osedlali konje. Dok su bez riječi napuštali ranč, sunce je iza brežuljaka na zapadu crvenom bojom obasjavalo nebo.

Sloan i Jubal se pogledaju. Pi-

janac je bio znatiželjan.

– Meni se ne može ništa dogoditi – reče Jubal Rands. – Ali rado bih vidio kako će se to dalje razvijati. Ako nemate ništa protiv, ostao bih ovdje sve dok ne ispijemo viski.

– Ako želiš očistiti kuću i pripremiti jelo, tada smiješ ostati i svakog dana piti viski – odgovori mu Sloan.

* * *

Prve se noći nije još ništa dogodilo. Bila je to mirna noć. Zvijezde su sjale na nebu poput sjajnih dragulja na plavom jastuku od baršuna.

Bila je to noć sa svijetlim mjesecom, u kojoj se čulo zavijanje kojota i rika gladnih vukova s brežuljka.

Sloan je spavao napolju, nedaleko od korala, a imao je uza se napunjenu pušku. Ali te noći nije bilo nikakvog prepada.

David Hadley nije ništa poduzimao u prvom naletu srdžbe, pogotovo ne protiv onog koga nije poznavao. Hadley bi prvo sakupio sve novosti poput mirnog i staloženog čovjeka koje bi zatim složio poput kamenčića mozaika, a tek zatim bi promišljeno djelovao.

* * *

Jahali su duž granice do ranča Avalonovih. Putem su susreli Jane i Berta Avalona koji su pošli u obilazak goveda.

Oba muškarca skinu pred plavokosom djevojkom svoje šešire, diveći se kako ona sigurno sjedi u sedlu. Jahala je u muškom sedlu poput kauboja, obučena u jahaću suknju u dva dijela od jelenje kože.

Ona im odzdravi, zaustavi se i obrati se Sloanu:

– Već sam čula da ste postali naš susjed, gospodine Clayu. A zašto ste to učinili? Zašto ste preuzeli ovaj ranč? Što to treba značiti?

Sloan se smješkao. Ne odgovori na njeno pitanje, nego pokaže na stado goveda.

– Zar su vam ponovo ukradena goveda? Prekjučer je jedno stado prelazilo preko mojih pašnjaka, da li je to bilo vaše stado?

– Da. Kradljivci goveda nas pljačkaju. Ta vi znate da smo im prepušteni na milost i nemilost. Svake noći izgubimo po nekoliko goveda.

– Kada bi se mene slušalo, tada bih se ja s puškom negdje sakrio i vrebao i vjerojatno bih te lopove već skinuo sa sedla – oglasi se Bert.

Bert postavi konja ispred Sloana. Izazovno pogleda u Sloana i reče:

– Gospodine, moja vas je sestra nešto pitala! Zašto joj niste odgovorili?

Sloan je promatrao dječaka s puno razumijevanja i pri tom pomislio: Ovaj prekrasni dječak, taj Bert i ovaj Jubal Rands: jednom je potreban brat a drugome prijatelj; tada bi možda obojica bila spašena...

– Što se tiče ranča – odgovori Sloan – desilo se tako da je to bila vrlo povoljna prilika, vrlo sam ga jeftino kupio.

Zatim se obrati Janei Avalon.

– Imate li nešto protiv ili mogu dobiti vaš pristanak da na vašim pašnjacima povedem lov na kradljivce stoke?

Njene se oči raširе i on opazi da je bila iznenađena.

– Vi nam ništa ne dugujete – reče ona. – Vi niste krivi što je vaš brat ubio našeg brata. Zbog toga nas ne morate štititi.

Već sam vam jednom rekla da ne želim da me štiti jedan lovac na glave. Vi sigurno niste ništa drugo no ...

Ona ušuti i ugrize se za usnicu. Zatim odjaši dalje. Bert je još zadržao svog konja i buljio u Sloana.

– Ne, ni ja također ne želim da nas štiti jedan Clay. Ostavite nas na miru, gospodine! – Zatim se obrati Jubalu Randsu. – Jubale, zašto jašeš s njime? Ta ti znaš da možeš kod nas u svako doba...

– Berty, ja sam postao pijanica. Tvoja sestra ne bi imala nimalo veselja sa mnom. Ja sam postao propalica. Ovaj mi gospodin daje svakog dana viskija koji mi je potreban kao što je ribi potrebna voda. Ja moram ostati sama tamo gdje mogu dobiti viskija.

Bert ga je tužno promatrao dok je okretao svog konja i uputio se za sestrom.

IV

Oko podneva stigli su do granice ranča Spur-Wheel.

– Granica je zamišljena linija između kanjona i gorskog lanca. Ja sam već odavno počeo kopati rupe da postavim ogradu. Tada sam imao još dva kauboja koji su radili kod mene. Već smo posjekli i drvo koje nam je trebalo za stupove. Eto, tamo leži – objasni Jubal.

Pokaže na hrpu naslaganih stupova koja je ležala uz stijene. Sloan ugleda klade kakve se obično upotrebljavaju za ograde. Jašući duž granice uskoro je naišao i na prve rupe, već napola zatrpane travom i korovom.

– Eto, takav sam prije bio momak. Bio sam hrabar i neustrašiv kad sam želio napraviti ogradu – reče Jubal Rands.

– Ti ćeš je napraviti – blago promrmlja Sloan. Ti ćeš mi pomoći da je napravim.

– Hej, kako to mislite? – glasno poviče Jubal.

Nekoliko trenutaka gledao je u Sloana, zatim podbode konja i odjuri, kriještaćim glasom vičući preko ramena:

– Ne, ja gospodine! Ne, sa mnom! Ovaj novi rat počet će bez mene! Ja nisam budala! Pijanac doduše jesam, ali još uvijek nisam lud!

Zatim odjuri velikom brzinom dalje.

Sloan je razmišljao da li da pođe za njim. Predomislio se. Bio je siguran da će Jubal Rands brzo vratiti. Kod njega dobija viski, što inače nigdje ne bi dobio, a njegova strast za viskijem, potreba da sve zaboravi i da se omami, bila je jača od svakog poniženja.

* * *

Sloan je želio poći u grad. Upravo je upregnuo kola kada začu konjska kopita. Oprezno se uspravi i pogleda prema jahačima. Prepozna Jubala Randsa i nekog ogromnog čovjeka koji je jašio isto tako ogromnog konja. Kako je već mnogo čuo o trojici braće Felton, shvatio je da je to Bill Felton. Kako je Sloan znao da ima još jedan brat Felton, sada je znao da je treći brat Bat Felton zacijelo negdje u blizini i istovremeno je slutio da će ga sada napasti. Htio je okrenuti kola i ostaviti ih iza kuće, ali se uto oglasi iza ugla kuće neki podrugljivi glas.

– Prekasno, dragi prijatelju, zakasnio si! – i pojavi se Bat Felton. Nije bio više od pet koraka udaljen od Sloana. – Od-

mah sam pomislio da ćeš nešto slično pokušati učiniti, čim ugledaš Billa da se približava – reče Bat Felton.

U međuvremenu su stigli Bill Felton i Jubal Rands. Jubal Rands bio je blijed u licu poput kreča i samo je stenjao:

– Sloane, nemoj misliti da sam ja...

– U redu je, Jube – promrmlja Sloan. – Znam da su te slomili i da ih se bojiš za sva vremena.

Pogleda Billa Feltona.

– Što to ima da znači? – upita hladno Sloan. – Zar će opet biti vješanje, ili nešto drugo?

Bill sjaši i odmakne konja u stranu. Jubal također odgurne svog konja, a zatim upita:

– Slone, gdje mogu naći piće? Kaži mi, Sloane, jer mi je nužno potrebno!

– U staji – u škrinji s hranom – promrmlja Sloan promatrajući Billa Feltona, koji kako se činilo, nije uopće čuo Sloanov odgovor.

Kada je Jubal Rands sjašio i oteturao u staju a Bat Felton uperio svoju opasnu pušku sačmaricu u Sloana, Bill Felton ga je još uvijek sumnjičavo promatrao. Trljao je bradu i lagano se oblizavao jezikom.

– Ah ovo će biti prava muška borba – reče napokon. – Već poodavno sam se želio boriti s pravim muškarcem. Znaš, Clay, meni je taj osjećaj potreban, osjećaj da me nitko ne može pobijediti. Čovječe, ti si mog prekrasnog brata Aarona bacio na policu s bocama. Slomio si mu ruku, ključnu kost i tri rebra. Vidim da si snažan, surov i izdržljiv. Dobro, odloži revolver, jer ja želim ispraviti poraz jednog Feltona. To mora biti, bez obzira... – on načini stanku promatrajući Sloana svojim malim, gladnim i surovim očima – ... bez obzira što me je David Hadley molio da te malo izribam. Hajde, crni Sloane Clayu! Počinje! Odbaci revolver! Ja ne volim pucaljke, svaki čovjek ima dvije šake i razum i time neka se ljudi bore. Što još čekaš, Sloane Clayu!

Sloan je oklijevao i odmjeravao svoje šanse.

Promatrao je Billa Feltona. Već je mnogo toga o njemu čuo. On se skanjivao, bio je to kratak trenutak nesigurnosti, očajanja. Ali zatim je postao svjestan da se sada mora boriti.

Kada je skinuo svoj opasač i bacio ga u kola, još je krajičkom oka promatrao Bata Feltona, koji mu je i dalje prijetio sačmaricom. Promatrao je i Billa Feltona i sjetio se jedne priče o tom čovjeku.

Aaron Felton bio je hadnokrvni revolveraš koji je prodavao svoju umješnost baratanja revolverom. Bill Felton je bio razbijač, borac, koji je svaki otpor gasio brutalnom silom i pri tom osjećao primitivnu radost. Ali Bat Felton bio je drugačiji od svoje braće. To je Sloan osjećao. Vidio je to po njegovom sjajnom pogledu, po podrugljivom cerekanju i osjećao je odbojnost prema tom momku, nešto kao neki gadan miris.

Sloan je najednom postao svjestan činjenice, da mu ništa neće pomoći ako kojim čudom pobijedi Bila Feltona, jer Bat Felton sa samčaricom neće dozvoliti da netko drugi bude pobjednik a ne Feltonovi.

Sloan se uz gorak osjećaj u srcu okrene prema divu očekujući da ovaj napadne. Ali Bill

Felton nije napao. Doduše, djelovao je poput brdskog diva, ali on ipak nije bio bik s tupim mozgom. Polagano je kružio oko Sloana, lagano se krećući na svojim malo savinutim nogama unatoč svojoj prekomjernoj težini.

Kada je malo požurio, desilo se nešto čak i za Sloana Claya nepredvideno. Udarac koji ga je trebao udariti u glavu, Sloan odbije remenom, ali ipak otetura natraške. Zatim ga Bill Felton udari nekom kukom koja Sloana baci na leđa. Sloan digne noge u zrak i činilo se kao da će pokušati stati na glavu. Zatim se otkotrlja u stranu, na sreću ispod kola.Bill Felton nije mogao tako brzo stići do njega. Kada se mrmljajući nagnuo, da bi ga za noge izvukao napolje, Sloan se još više makne u stranu, tako da su kola bila između njega i protivnika. Tako je dobio na dragocjenim trenucima. Djelovao je instinktivno. Da se nije podvukao ispod kola i da ga je Bill Felton odmah uhvatio, borba bi bila brzo završena.

Još nije bilo vrijeme za to. Sloan se dašćući izvuče ispod kola i popne na njih. Glavinjao je i osjećao kao da mu je čekićem brada razbijena. Zatim se Bill Felton pomakne, i ne priđe kolima već pođe prema konjima. Uzme bič i njime udari konje a zatim otpusti kočnicu.

Kola se pokrenu i počnu se kotrljati.

Konji ga povuku preko sve do šupe, gdje su stajali konji Billla Feltona i Jubala Randsa.

Sada su oba protivnika stajala jedan prema drugome.

– Imao si sreću, momče – cerio se Bill Felton.

Zatim ponovo napadne, ovog puta sasvim otvoreno i bez prikrivanja. Nije se više plašio Sloana. Htio ga je sada jednim udarcem smlaviti. Sa šakama naprijed koje su djelovale poput batova Bill Felton navali. Sloan se izmakne i baci mu se pod noge. Snažno ga udari ramenima, tako da Bill padne preko njega. zatim se Slan munjevitom brzinom osovi na noge i poče ga udarati slijeva i zdensa po glavi. Udarao ga je svom snagom, a u šankama je osjećao bol kao da je udarao po kamenu.

Bill Felton je mumljao poput medvjeda, odbijao ga od sebe i desnicom ga udario po glavi, ali ovaj puta nije pogodio, nego ga je samo okrznuo pokraj uha.

Sloan je također bio čovjek od nekih osamdeset kilograma. Zgrabi Feltonovu ruku koja je udarila u prazno, tako da je teškog protivnika uspio baciti o zid kuće, tamo gdje je bila klupa. Klupa se raspala od udarca a Bill Felton je nekoliko trenutaka ležao omamljen. Kada se digao njegovo je lice bilo začuđeno.

– Oho! – zakuka. – Ovo si dobro izveo! Zaista prekrasno!

Ponovno napadne, brzo, surovo, nepomirljivo. Sloan se pripremio. Odgovarao je na sve udarce bojeći se da ne bude još jednom pogođen.

I on je dijelio udarce, snažne, moćne i surove, udarce koji bi svakog drugog čovjeka već odavno pokosili.

* * *

Jubal Rands našao je bocu viskija u škrinji za hranu, duboko sakrivenu među žitom. Otvorio

ju je i jednim gutljajem ispio gotovo do polovine.

Zatim je izašao iz staje. Stajao je i promatrao. Čak je i bocu zabravio u ruci. Vidio je kako se čovjek svom snagom i svim svojim umijećem bori protiv mnogo jačeg protivnika.

Sloan Clay borio se gotovo ravnopravno s ovim divom. Jubal Rands promatrao je borbu kao opčinjen. Uto je počela djelovati na njega ona polovina boce viskija koju je ispio. Mozak mu je isprva bio kao obamro i bio je gotovo mrtav, ali zatim je sve postalo lagano. Misli su mu postale otimistične a strah koji ga je gotovo paralizirao u trenutku je nestao. Najednom osjeti hrabrost, kakvu može dati samo alkohol.

Promatrao je borbu doživljavajući je. Trzao se i jaukao kada je Sloan dobivao udarce. Činilo mu se da osjeća bol kao i Sloan. A svaki puta bi zaurlao od veselja kada bi Bill Felton primio udarac.

Oba borca bijahu već prilično izudarani. Bill Felton je već postao polaganiji. Njegova težina ga je sputavala. Kada ga je Sloan udario ispod brade u Adamovu jabučicu, koja je doduše bila dobro sakrivena, počeo je teško hvatati zrak. Nakon toga nije više mogao pogoditi Sloana. Sada je Sloan spretno izbjegavao udarce poskakujući naokolo oko Billa.

– Do đavola, stani već jednom mirno i bori se kao čovjek – dahtao je Bill Felton, poskakivao, dva puta udario u prazno i primio u želudac Sloanov udarac.

Zatim ga je ipak pogodio. Snažno je zamahnuo i prvo ga je udario u ruku, zatim u obje ruke i onda ga najednom obuhvatio. Pritisnuo ga je na sebe sve dok Sloan nije izgubio zrak bojeći se da mu ne polomi rebra. Bill ga je gurao ispred sebe, tjerajući ga i udarajući kuda je stigao. Dogurao ga do zida kuće, da se gotovo čitava kuća tresla. Zatim je načinio korak natrag pripremajući se na zalet.

– Sloane! – začu se krik Jubala Randsa.

Već napola ošamušeni i onesviješteni Sloan, koji je bio već gluh i slijep naslonjen o zid kuće, nesposoban za daljnju borbu, iz neobjašnjivog razloga, kao po nekoj tajnoj zapovijedi, podigne glavu. Makne se u stranu kao da je vido da mu se približava neka ogromna šaka. Ali nije je uopće vidio i nije čuo krik Jubala Randsa.

Ono što je Sloan učinio nije bilo ništa drugo nego izvršenje neke zapovijedi koju mu je naložio njegov instinkt. Bio je to instinkt borca, čovjeka naviknutog na borbu, koji je posjedovao neka čudna svojstva, koja pravi borac mora imati.

U posljednjem trenutku odmaknuo je glavu. Šaka, koja ga je trebala pogoditi usred lica, samo je proletila pokraj njegova obraza i svom se snagom zabila u zid.

Sloan padne na zemlju. Do svijesti mu je dopro divlji krik Biila Feltona. On se baci koljenima naprijed, obuhvati noge Billa podigne ih u zrak i obim se nogama odupre o zid. Bill padne. Sloan se pak otkotrlja od njega u stranu. Činilo mu se poput vječnosti dok se ponovo nije uspio osoviti na noge. Pred očima mu se počelo bistriti. Ugleda Billa koji je stajao ispred njega i promatao svoju

slomljenu šaku. Zacijelo je trpio strašne boli. Brada mu se tresla kao i čitavo tijelo.

Nekoliko je trenutaka promatrao svoju ruku a tada je podigao glavu. Dahtao je i stenjao kroz nos, a lijevim laktom otirao s lica znoj i krv.

– Sada me zaista možeš potući – reče Bill. – Šaka mi je slomljena, moja dobra desnica. Nije više ni za šta. Sada sam čovjek s jednom rukom. Ti si pravi borac! A sada možeš dobiti i ovu borbu! Priđi napokon i okončaj je! Sada će to ići lako, imaš sve šanse. Priđi, stari druže!

Sagnuo se i približavao. On se zaista htio boriti samo lijevom rukom. Ali Sloanu je bilo dosta. Polagano je izmicao i rekao dašćući:

– Što se mene tiče, možemo prestati, Feltone! Ja mogu pričekati dok ti ruka ne zacijeli. Ne želim se boriti s nekin tko se ne može braniti. To za mene ne bi bila prava borba.

Bill je stajao i gledao ga nepovjerljivo. Bio je jako izudaran po licu i po tijelu. Košulja mu je bila razderana i visila mu je iz hlača. Po svom snažnom tijelu osjećao je udarce Sloanovih šaka i znao je da mu barem dva rebra bijahu polomljena. Osjećao je duboko poštovanje prema Sloanu Clayu, jer je bio momak koji je poštivao samo tjelesnu snagu i golu surovost.

Sloan R. Clay dobio je puno priznanje Billa Feltona. Bio je svjestan činjenice da bi najradije prekinuo borbu. Ova ga borba nije više veselila.

Možda sam već ostario, pomisli Bill Felton. Moje su najbolje godine prošle. Ovaj me momak mogao sada potući. Zatim nevoljko kimne i reče mrzovoljno:

– Ti si prokleto plemenit, brate! Ali to je glupost! Sada si me mogao za sva vremena raskomadati u komadiće. A tako pak...

– Ja ću to sada završiti! – oglasi se promukli uzbuđeni glas Bata Feltona.

– Bille, makni mi se s puta! Sada ću ga ustrijeliti! Ne mogu podnijeti da je pobijedio već drugog Feltona. Prvo Aarona, a sada i tebe, Bille! Da, on vas je pobijedio. Ne mogu to nikako podnijeti! Hej, Sloane Clayu, pripremi se! Ja ću te ustrijeliti! Bille, makni se s nišana!

Bill Felton se polako okrene i pogleda svog brata Bata. On je čekao s otkočenom puškom. Tamno mu je lice bilo izobličeno, a oči mu sjale.

– Nećeš pucati, Bate – zaurla Bill – Nećeš pucati na ovog čovjeka s kojim sam se borio! On je gentleman, razumiješ li? Pravi gentleman, i to od one vrste kakve ja volim. Pretući ću ga kada ozdravim. Nastaviti ću našu borbu, ali poslije.

– Borba je odlučena i ti si je izgubio, Bille! – Bat Felton je dalje kriještao. – Makni mi se s puta! Sada sam ja na redu! A ja nisam budala kao moja braća! Ja...

Jubal Rands se u to umiješao sasvim automatski i kao pod nekom prisilom. Zacijelo je to bila zahvalnost prema Sloanu, a možda je to činio viski. Možda je to bio doživljaj kome je prisustvovao kako je Bill Felton, jak poput medvjeda, morao odustati od borbe. Bilo što bilo, ali u svakom slučaju u Jubalu Randsu zbila se promjena i njegovog je straha nestalo. Kada je Bat Felton ozbiljno počeo prijetiti,

Jubal priđe konju Billa Fetlona, izvuče pušku iz bisaga nacilja u Batta Feltona. Kada ga je imao nišanu, poluglasno poviče s odlučnošću kakvu je imao nekada:

– Bate, ako ne baciš pušku, skinut ću ti glavu s ramena. Jesi li me razumio? Dajem ti tri sekunde za razmišljanje. Ako do tada ne baciš pušku, pucat ću!

Bat Felton lagano okrene glavu i pogleda u Jubala Randsa.

– Oh, ti si najednom zaboravio svoju lekciju, Jube? Zar se ne sjećaš što ti se dogodilo kada si se osjećao ponosnim, jakim i snažnim? Jube, ja još uvijek vjerujem da si pijan i da ne znaš što činiš!

– Točno znam što činim – reče Jubal promuklo. – Vidio sam kako je jedan jedini čovjek pretukao vas Feltone. Dakle, to je moguće. Ima na ovoj zemlji ljudi koji mogu s vama izaći na kraj. Sloanu Clayu uspjelo je ono, što meni nije. Bilo bi zaista šteta da ga ubije jedan prokleti podmukli ubojica. To ne želim. Sloan je pametniji i jači od mene. Želim da njega ne udesite tako kao što ste mene udesili. Želim mu iz sveg srca da mu se nikada ne dogodi što se meni dogodilo. Hajde, Bate! Sada počinju one tri sekunde!

Bat Felton odmjeri razdaljinu do Jubala. Znao je da je ta daljina prevelika za sačmaricu kojoj je skraćena cijev. Za pušku je bilo dosta blizu. Puška je bila otkočena.

Bat spusti sačmaricu i nasloni je na ugao kuće. Zatim se polagano uspravi i pogleda.

– Eto, tako ti je to, brate, kada ostaviš da ovakvi klipani kao što je Jube hodaju svijetom. Jednom ipak zaborave svoj strah i postanu drski. Kada je vidio da je Sloan pobijedio i to već drugi put, ponovo je dobio hrabrost. Bille, što ti misliš o tome?

Bill ne reče ništa. Okrene se, uputi se prema valovu i tamo svoju bolnu šaku umoći u vodu. Mrmljajući je izvadi, pođe do svog konja i vine se u sedlo. Tek kada je bio u sedlu, odgovori preko ramena svom bratu:

– Bila je to velika borba! Ja ću je jednog dana nastaviti! Ti budalo zašto si dopustio da Jube priđe mom konju i izvadi pušku?

Nakon tih riječi odjaši.

Bat Felton je oklijevao. Iskesio je zube tako da je ličio progonjenom vuku.

– Jednog ćeš dana to požaliti, Jube! – reče promuklo.

Jubal kimne. Držao je pušku spremnu.

– Ima mnogo stvari koje sam učinio a danas mi je žao. Al zbog ovoga neću nikada požaliti. Da si ti ubio Sloana Claya, tada bih ja bio po drugi put slomljen čovjek. Sretan sam. Uspio sam spriječiti jedno ubojstvo. Da, to me raduje, to mi daje hrabrosti. Pođi sada, Bate! I zahvaljujem ti što si mi svojim ponašanjem pomogao da ponovo dobijem vjeru u sebe!

Bat je bio zatečen nekoliko trenutaka. Zastao je na čas i pošao

V

Dva dana iza borbe Sloan se osjećao mnogo bolje. Sjeo je na krevet i promatrao Jubala Randsa koji je sjedio uz stol i buljio u praznu bocu na stolu.

– Sada znam – reče Jubal. – Ti si viski razrijedio vodom i

tako dobio dvostruku količinu. Sve sam ih pronašao i popio.

Govorio je otežana jezika, malo supijan. Sloan se sjetio kako ga je Jubal obranio od Bata Feltona. Promatrao ga kroz uski otvor očiju, jer su mu oči bile otečene.

– Hvala ti Jube! Bez tvoje pomoći bio bih sada mrtav. Onaj Bat Felton je momak koji bi zaista mogao hladnokrvno ubiti čovjeka. On spada u onu vrstu ljudi koji su zvjerski okrutni. Zahvaljujem ti, Jube!

– Znaš, ja sam mislio da si ti potukao Billa. Bio sam pun nade i čak hrabar. Smatrao sam te čovjekom koji će moći srediti Feltone. Kada sam te vidio kako ležiš u prašini, shvatio sam da si iscrpljen. Tako je nestalo moje hrabrosti. Feltoni će mi oderati kožu. David Hadley će od moje kože načiniti rukavice. Zbog toga što sam se umiješao, ti si ostao živ. To mi neće zaboraviti, naročito ne David Hadley. Spusti glavu i promrmlja: – A i viskija nema više. Ne usuđujem se poći u grad. Uskoro će moje pijanstvo popustiti i ja ću urlati za viskijem. Ipak se plašim otići u grad po viski. Sloane, što da radim? Do slijedećeg najbližeg grada ima stotinu kilometara. A ni to ne mogu preći bez alkohola. Putem ću jednostavno poludjeti i...

Sloan je u međuvremenu pogledao svoje zavoje.

– Kakvi su ovo zavoji? – Prekine Jubala.

Jubal ga žalosno pogleda.

– To je bila podsuknja Jane Avalon. U ovoj kući nije bilo nikakvog drugog čistog platna. Ona je bila ovdje s Bertom upravo kada sam te unosio u kuću. Pomogli su mi da te skinemo, operemo i povežemo. Imaš nekoliko gadnih ožiljaka koji bi zapravo trebali biti sašiveni. No, dobro, to je tvoj jad, ali što ću ja učiniti, jadni pasji sin?

Sloan se s mukom uspravi. Čitavo ga je tijelo boljelo. Bio je potpuno nag osim nekoliko zavoja preko čitavih prsiju. Osjećao je da mu je nekoliko rebara napuklo ako ne i puklo. Zbog toga mu je zavoj na prsima bio stegnut kao da ima steznik.

Jane Avalon morala je stoga žrtvovati dvije podsuknje, koje je nosila ispod jahaćih hlača što je sada bila moda.

Sloan se digne i pokuša hodati. Zastane ispred hrpe naslagane odjeće, rublja, košulja, čarapa, košulja za jahanje i jedne kožnate jakne.

– Što je to?

– Bert Avalon je to jučer donio. To su stvari Elliota Avalona. Ali on ih više ne treba, zar ne? Bio je tvoje visine i građe. Od tvoje odjeće gotovo više ništa nije upotrebljavao. Ako želiš kupiti u gradu novo rublje, košulje i odijelo, ove su ti stvari potrebne jer ne možeš doći gol u grad. Kada bi mi netko donio samo jednu bocu viskija! Ja sam jadni pasji sin za kojeg se nitko ne brine!

– Pripremi doručak – reče Sloan i počne se oblačiti. – Kada pojedem, otići ćemo u grad. Ti ćeš dobiti svoj viski. Ako se bojiš, uzmi sa sobom sačmaricu Bata Feltona. Budeš li se t tada bojao, tada nisi vrijedan da piješ viski.

Jubal je još nekoliko trenutaka razmišljao.

– Kada banda ugleda tebe, za mene neće više mariti – reče Jubal. – Možda ćemo imati sreće! Možda neće biti nikoga

od Feltonovih u gradu. Sloane, ti si malo prije rekao da sam ti spasio život.

– Bit će još gore ako pobjegnem – prekine ga Sloan. – Već je s tobom bilo prilično u redu. Imao si pušku i bio ti je na dlanu život Bata Feltona. Kako je to samo bilo lagano!

Jubel se čudio, ali zatim odmahne glavom i nestane u kuhinji.

* * *

Kasno poslije podne stigli su kolima u grad. Odmah su krenuli do skladišta robe i zaustavili se pokraj naslagane hrpe bodljikave žice.

Jubal Rands je zaista uzeo kratku sačmaricu kada se uputio s dvadeset dolara u džepu da kupi viski.

Sloan se pak obrati namješteniku skladišta i upita:

– Da li je ovo žica za ranč Pot-Handel?

Čovjek ga pogleda, počeše se iza uha i odgovori:

– Bill Felton je gadno prošao. Liječnik je nešto govorio o smrskanim kostima. Vi zaista želite uzeti žicu? Zaista želite nastaviti ono što Jube Rands nije bio u stanju završiti?

Sloan razvuče svoje izudarano i natečeno lice u grimasu koja je zacijelo trebala značiti smiješak.

– Dakle, mogu li onda natovariti žicu?

– Roba je plaćena a trgovac je jučer nakon dražbe primio svoj novac. Vi dakle možete utovariti, gospodine. Ja vam ne mogu pomoći. Ovdje je pedeset svežanja bodljikave žice, svaki od po stotinu metara.

Nakon tih riječi namještenik se udalji.

Sloan se prihvatio posla. Bilo mu je teško jer su ga boljela napukla rebra. Kada je utovario devetnaesti svežanj, dalje više nije mogao. Naslonio se na stražnji kotač i stenjući je brisao oznojeno lice.

Uto je ujahao u dvorište neki jahač na prekrasnom vrancu. Jahač nije otišao u ured, a također ni do šupe-skladišta. Uputio se prema Sloanu.

Sloanu je odmah sijevnulo da bi to mogao biti David Hadley kojeg još nikada nije vidio. Ovaj visoki, snažni, samosvjesni čovjek lavljeg izgleda može biti samo David Hadley.

Sloan R. Clay mirno ga pogleda.

David Hadley zaustavi konja i pogleda sa sedla dolje u Sloana. Bio je velik i impozantan na svom velikom konju sa srebrom optočenim sedlom i u savršeno skrojenom odijelu od najfinijeg sukna. Bio je plavokos, lavljeg izgleda i pjegava širokа lica, košćat i težak, plavih očiju i brkova koji su skrivali usta.

– Vi ste Sloan Clay? – upita dugokim glasom, samosvjesnim i naviknutim na zapovijedanje.

Sloan potvrdi.

– Fess je bio moj brat i bio je ništarija. Bio je revolveraš koji se dao najmiti. Jednom bi ga sigurno tražili potjernicom kao ubojicu.

– A tada bi lovci na glave poduzeli lov na njega, kao na primjer vi, gospodine?

– Što ima lošeg u tome? – upita Sloan. – Zašto ljudska zajednica daje nagrade? Što mislite, zašto? Radi se o lovu na ljudsku divljač koja za zajednicu predstavlja neprestanu opa-

snost i prijetnju. Nagrade se isplaćuju kako ubice ne bi činile još više zlodjela. Da, ja lovim takve momke! A ponekad ih hvatam i bez premije! Ja lovim i momke koji...

– Meni je svejedno koga vi lovite – prekinę ga David Hadley. Ali lovite u drugom kraju. Otiđite odavde. Vaš brat...

– ... je umro kao unajmljeni ubica, a ubijao je za vas, gospodine – prekine ga Sloan – Vi dolazite sada sami, nakon što su me vaši momci već pokušali srediti i prijetite mi. Kažete mi da odem. A sada ću ja vama nešto reći, gospodine!

Lupi po kolima gdje je bila utovarena bodljikava žica.

– Ovime ću omeđiti granice. Izmedu vas i Avalonovih sam ja. A na mojem plotu završava vaš svijet. Da, ja sam preuzeo mjesto Elliota Avalona i Jubala Randsa. Da li je to dovoljno jasno?

David Hadley kimne.

– Već sam shvatio. Vidjeli ste Jane i Berta Avalona i tada ste dobili želju da se igrate herojskog zaštitnika. Prokleta budalo! Zar ne shvaćate da se ja borim za svoj opstanak? Dobro, ja ću osvojiti dolinu. Protjerat ću doseljenike. Potiskivat ću ih tako dugo dok se ne predaju i ne napuste pašnjake. Ali ja tosve ne činim zato da bih bio još moćniji, gospodine. Ako ne budem imao dolinu čvrsto u svojim rukama, doći će Big Jim Timberland preko brežuljka sa svojim ovcama i negdje staviti svoju nogu. Ako se negdje naseli, počet će se boriti sa mnom i nastojat će me protjerati. Čujete li, Sloane Clayu! Ja moram ovu dolinu čvrsto imati u svojim rukama. Moram u ovoj dolini posjedovati svaki pedalj zemlje. Ako jedan jedini doseljenik ili čak Avalonovi ili vi, Clayu, prodate svoju zemlju Big Jim Timberlandu, nastat će rat. Jeste li sada razumjeli?

Sloan samo kimne glavom.

– Ono što vrijedi za vas, Hadleyu, vrijedi i za Big Jima Timberlanda i za svakog drugog koji se osjeća velikim i koji želi osvajati. Poštujte moje međe, Hadleyju!

– Vi uopće nećete napraviti tu ogradu – reče Hadley i okrene konja. – Vidio sam vas, Clayu, i kažem vam da ste do sada imali sreću. Doći ću s vama na kraj. Vi ste budala koja želi izigravati heroja.

Polagano odjaši iz dvorišta i zaokrene na cestu.

Sloan je pak nastavio tovariti svežnjeve bodljikave žice.

* * *

Stigli su noću na ranč i zaustavili kola. Ispred kuće šuljala se neka prilika. Zatim se začu neki nemarni glas.

– Jeste li to vi, Clayu? Jube, jesi li dovoljno trijezan da me prepoznaš?

Sloan i Jube ostali su mirno sjediti na kolima, ali Sloan je imao za svaki slučaj revolver u ruci.

Jubal poviče s olakšanjem:

– Sto mu mrkvica, što si me prestrašio, Ollie! Već sam mislio...

Odahne i okrene se prema Sloanu:

– Ovo je Ollie Flynn možda je Ollie lukaviji od Elliota Avalona i mene. Njega nisu mogli ustrijeliti momci ranča Spur-Wheel kao Elliota ili kao što su mene objesili na drvo. Ollie je uvijek do sada sretno izbjega-

vao. Je li tako, Ollie? Kaži je li to bila sreća ili si ti lukav kao lisica?

– Pa ti bi me barem morao poznavati – promrmlja Ollie Flynn.

Zatim priđe do kola. Sloan ga je mogao dobro vidjeti u noći obasjanoj zvijezdama i mjesecom. Vidio je visokog, gipkog i dobro građenog momka u otrcanoj odjeći, plave kose i uskog, drskog lica s dva oštra oka. Bio je Jubalovih godina, točnije bio je vršnjak Fessu. Ollie Flynn smješkao se Sloanu svojim pomalo drskim smješkom.

– Ja vas dobro poznajem, Sloane Clayu! Vi ste čovjek kojeg sam čekao. Gospodine, htio bih raditi za vas: bez plaće. Čak i municiju ću sam kupovati, a izvršavat ću sve vaše zapovijedi. Hoćete li me primiti u vašu službu?

– Zašto to želiš? – upita ga Sloan.

Mladić podigne ruku i pokaže prema zapadu.

– Tamo iza onih brežuljaka kolčićima sam omeđio jednu napuštenu doseljeničku farmu. Želim njome upravljati tako dugo dok ne dobijem potvrdu o vlasništvu. Posadit ću alfalfa-travu i uzgajat ću konje. Ljudi s ranča Spur-Wheel spalili su moju kolibu, srušili moje korale i ubili moje tri rasplodne kobile, razumijete li? Da su me uhvatili, proveo bih se isto kao i Jube. Oni bi me slomili i od mene učinili ništicu. No nisu me mogli uhvatiti. Jedna moja baka pripadala je Indijancima-Crow. Imam u sebi nešto indijanske krvi, unatoč mojoj plavoj kosi, upravo dovoljno da budem neuhvatljiv kao jegulja. Ostao sam u ovom kraju. Nisam se dao protjerati. Znao sam da sam izgubio sve i da se ne mogu boriti sam protiv velikog ranča, ali ipak nisam mogao otići. Morao sam ovdje ostati. Razumijete li to, Sloane Clayu?

Sloan kimnu u znak razumijevanja. Mogao je dobro shvatiti ovog čovjeka i njegovu pobunu protiv moći, nasilja i netrpeljivosti.

– Da, razumijem – odgovori mu Sloan.

Ollie Flynn nastavi:

– A sada ste vi došli ovamo, Sloane Clayu. Već sam i sa Jane Avalon o vama razgovarao. Dakle, ja bih jednog dana htio opet imati svoju kobilu i korale i početi uzgojem konja. Zar to možda nije dovoljno opravdan razlog da vam se pridružim?

Sloan kimne ozbiljna lica.

– Primam te, Ollie. Sutra ćemo podići ogradu. Čak će i Jube morati pomoći, inače neće dobiti viskija.

Nasmiješe se. Sloan siđe s kola i rukuje se sa svojim novim pomoćnikom.

* * *

Slijedećeg su jutra odjašili do granice ranča, tamo gdje su već bili postavljeni stupovi za ogradu. Polovinu tereta bodljikave žice istovare i umjesto toga utovare kolce. Tako su krenuli do brežuljka na zapadu. U jednakim razmacima, kako su bile iskopane jame, bacali su s kola stupove i mijenjali one koji su već napola istrunuli. Isto tako su istovarivali iz kola kolutove bodljika vežice.

Kada su stigli do brežulja, okrenuli su kola. Sloan reče mirno:

– Momci, sada počinjemo!

Ollie Flynn se smješkao, plju-

nuo u dlanove i bacio s kola lopate, kuke, sjekiru i veliki čekić od deset kilograma.

Zatim je i sam skočio iz kola. Sloan ga je slijedio, i rekao Jubalu:

– No, Jube, hoćeš li pokušati?

Jubal reče malo potišteno:

– Hoću, i ja ću pokušati. Ali neću moći dugo izdržati. Postao sam mlitav i potpuno sam otrovan alkoholom. Prokletstvo, ako dobro promislim, ne znam da li se uopće isplati da pokušam. Još ni jedan čovjek na ovoj zemlji nije tako brzo postao pijanica kao ja. A bojim se i da sam...

Riječi su mu se pretvorile u šapat, ponovo se znojio i drhtao čitavim tijelom.

– Siđi s kola – oštro mu naredi Sloan. – Siđi s kola i umeći stupove, ili ću te šamarati da ćeš me se bojati više nego bilo koga na svijetu. Jesi li me razumio, Jube? Nema viskija, samo strašne batine, ako me ne poslušaš!

Jubal oprezno siđe s kola. Kako je danas samo jednom potegao iz boce, bio je sasvim trijezan. Djelovao je umorno, bolesno i drhtavo.

– Ti ćeš me slomiti još više nego što su to učinili Feltonovi – jadikovao je. – Još više ću se...

– Uzmi stup i stavi ga u rupu! – prekine ga Sloan i zgrabi teški čekić.

Jubal posluša protiv volje. Ubrzo zatim odzvanjali su teški udarci čekića.

* * *

Sutradan je Jubal imao vrućicu, drhtao je čitavim tijelom, bio je mlitav kao da je nekoliko tjedana proveo u krevetu i neprestano je moljakao za gutljaj viskija.

Ulili su u njega okrepljujuću juhu a zatim je dobio čašu jako razrijeđenog viskija. Uzbudilo ga je toliko da se ponašao poput luđaka.

Stavili su ga u kola i svezali. Zatim su utovarili hranu i straga privezali dva osedlana konja, za slučaj da bi morali brzo odjahati.

Tako su se izvezli na posao, a Jubal je stenjao, jaukao, cvilio, plakao i psovao. Zaista je bio bolesnik, koji je otrovao svoje tijelo, neprestano živio u mamurluku i bio sasvim slomljen, nakon što su mu oduzeli piće o kojemu je ovisio.

Sloan i Ollie nisu obraćali pažnje. Mnogo su i teško radili. Ollie Flynn bio je spretan i izdržljiv radnik. Obojica su se ovih sati jedan drugom vrlo približili. Iako su malo razgovarali, vrlo dobro su se razumjeli.

Ollie Flynn bio je očito izdržljiv i hrabar kauboj. Nije pripadao onoj vrsti ljudi koji su bezbrižno jahali kroz svijet. Želio je ranč za uzgoj konja. Bio je zreo čovjek, koji je mislio na budućnost i koji je želio marljivošću i izdržljivošću nešto postići.

Rano prije podne dobili su posjet.

Nisu to bili Feltonovi niti je stigao David Hadley sa svojim jahačima da unište ogradu. Čak to nisu bili ni neki znatiželjnici koji su se htjeli uvjeriti da je ograda zaista postavljena. Nije to došao preko brežuljka ni Big Jim Timberland sa svojim revolverašima i pastirima.

Ne, bila je jedna jahačica. Došla je u prijateljski posjet.

Jane Avalon žurno se pribli-

žavala jašući brzo kao da se nekuda žuri.

– Tražim svog brata Betta – reče naglo ali i vrlo zabrinuto. – Vjerojatno se u toku noći iskrao iz kuće i nekuda otišao. Uzeo je sa sobom čak i pušku. Izgubila sam trag njegova konja koji je vodio u ovom pravcu. Da li je možda ovuda prošao?

Ona ušuti i nervozno se ugrize za usnice.

– Uvijek je želio poći u lov na kradljivce stoke – reče ona uzbuđeno. – Vi ste ga zadnji put oduševili, kada ste me pitali da li smijete s mojim odobrenjem...

– Sada je to svejedno – prekine je Sloan i odloži sjekiru kojom je šiljio stupove. – Bert je dakle otišao s puškom? No, dobro, takav dječak želi ponekad biti već muškarac. Zacijelo je želio loviti kradljivce stoke. Možda je ove noći uzaludno naokolo jahao. Do noći sigurno ću ga pronaći.

Pogleda u Olliea Flynna. Prije no što je Sloan išta stigao reći, on se oglasi:

– Ja se mogu pobrinuti za Jubea i sebe. Samo pođi i potraži dječaka, gazdo! Za ovu ogradu, Jubea i sebe već ću se sam pobrinuti. Jubeu neću dati rakije, u to možeš biti siguran. Ja sam isto tako neumoljiv kao i ti, gazdo!

* * *

Dva sata poslije, nakon što su prošli nekoliko kilometara, našli trag i slijedili ga, Sloanu je bilo sve jasno kao da je sve ono što je Bert učinio i što se dogodilo, vidio vlastitim očima ili pročitao u knjizi.

Okrene konja i pođe prema djevojci. Kada joj se sasvim približio reče:

– Jedna banda od trojice ljudi jučer je ponovo krala goveda. Jedno stado našli su tamo dolje u dolini kod vode a drugo među grmljem. Tada su spojili ova dva stada i tjerali ih prema jugoistoku. Nekih tridesetak životinja i tri čovjeka. Bert se pak nalazio sa svojim konjem tamo među drvećem. Bio je dobro zaklonjen i skriven. Promatrao je kradljivce a zatim ih je slijedio. To sam otkrio po tragovima.

Ušuti promatrajući ponosnu ali preplašenu i zabrinutu djevojku koja je rukama gnječila jabučicu sedla. Zatim on pokaže prema jugoistoku i nastavi:

– Goveda se sada nalaze tamo iza brežuljaka – nekih pet kilometara odavde. Ljudi će se uskoro morati odmoriti, zacijelo će negdje logorovati i paziti na svoj plijen.

Glas mu je postao zabrinut i ozbiljan.

– Moram brzo poći za njima, kako bih uhvatio Berta, prije no što ga otkriju. To su sve iskusni momci koji su zacijelo već opazili da ih netko prati. Berta ću svakako vratiti, Jane!

Nakon tih riječi podbode konja i odjaši.

* * *

Sloan je pratio tragove goveda u galopu. Nije se obazirao na Bertove tragove. Znao je da će pokraj stada goveda pronaći i dječaka.

Tako je projahao dolinu. Morao je malo preći preko pašnjaka ranča Spur-Wheel a zatim je ušao duboko među brežuljke rascjepkanih i raspucanih klisura koje su stršale kao šiljasti grebeni iz mora. Između njih bilo je mnogo udolina, klanaca i tisuće skrivenih kutaka i zaklo-

na. Napokon ugleda dječakova konja tik uz otvor kanjona.

Kada je stigao do konja, pritaji se. Konj je već dugo ovdje stajao. Sloan ostavi pokraj njega svog konja i ušulja se u kanjon. Šuljao se oprezno i nečujno poput Indijanca.

Desetak minuta poslije ugleda i dječaka.

Bert je ležao potrbuške iza jedne klisure i promatrao malo stado goveda i tri kradljivca stoke. Stado se nalazilo u maloj uvali kanjona na nekom jezercu, nastalom od potoka koji se slijevao preko stijena. Ovdje je bilo malo trave i nešto grmlja a i drveće je bilo dosta zeleno. Tri kradljivca skuhala su kavu. U međuvremenu im se vatra ugasila. Sjedili su i pušili. Ponekad su i malo razgovarali. Sloan je neprimjetno došao do Berta i sagnuo se. Tako se tiho došuljao da se dječak prestrašeno trgnuo i gotovo glasno zavikao.

– Samo mirno, šerife – smješkao se Sloan. Bio je zaista sretan što je pronašao Berta živog i zdravog.

– Što zapravo namjeravaš s njima učiniti? – ozbiljno ga upita.

Bert, koji je očekivao predbacivanje, zapovijedi i zabrane, ostao je zabezeknut. Gotovo nije mogao povjerovati da mu je Sloan pristupio kao ravnopravnom drugu. Malo je nesigurno gledao u Sloana, a zatim upitao:

– Kako to, zar nema grdnji i zapovijedi za mene? Kako to da mi niste rekli da sam glupi klipan i neka se odmah nosim svojoj starijoj sestri? Gospodine, što to ima da znači?

Riječi su mu bile mrzovoljne i gorke. Osjećao se jadno što još nije pravi muškarac.

Sloan ga potapša po ramenima.

– Ne bih ni ja na tvom mjestu drugačije uradio – reče mu Sloan. – Do sada si sve dobro učinio. Neprimjetno si pratio tri kradljivca i oni te nisu opazili pa se osjećaju sigurnima. No, dobro, što ćeš učiniti sada?

Bert Avalon uzdahne i na njegovu mladenačkom licu Sloan opazi neodlučnost.

– Ne znam – promrmlja. – Možda sam trebao pucati na njih, kada sam ih uhvatio na djelu. Sada sam htio pucati na njih. Htio sam ih ovdje ubiti, jer oni nas već mjesecima potkradaju. Opljačkali su nas i učinili siromasima. Točno znaju da smo Jane i ja nezaštićeni i da nećemo ništa poduzeti protiv krađe. Htio sam iz puške pucati na njih. To sam naumio, ali ipak nisam mogao. Imao sam već jednog od njih na nišanu, a i udaljenost nije bila veća od pedeset metara. Na tu udaljenost mogu pogoditi divlju mačku. Jednim hicem mogao sam ubiti jednog od kraljivaca. Mogao sam odlučiti o životu i smrti jedne hulje, ali sam oklijevao. Nisam to mogao učiniti. Najednom mi je postalo nekako teško. Ubiti iz prikrajka nekog... – Ušuti, rukom obriše lice i žustro nastavi: – Kad bi me netko napao i kad bi se radilo o mom životu, mislim da bih mogao pucati u samoobrani, ali ovako...

Ponovo ušuti, oklijevajući nekoliko trenutaka a zatim pogleda nekako čudno u Sloana.

– Radujem se što ste došli, Sloane Clayu – reče malo oklijevajući.

– Pa mi smo drugovi, Berte – odgovori Sloan. – A kako smo drugovi, kaži mi samo jednostavno: Sloan.

– Hvala! – odgovori dječak.

Činilo se kao da je zadovoljan što nije više sam. Upustio se u pustolovinu a da nije znao kakve ga sve teške odluke očekuju. Zatim je osjetio kraj sebe iskusna čovjeka. Taj mu je čovjek prišao, nije ga psovao niti mu izvukao uši, nego je legao kraj njega u zaklon i razgovarao s njime kao s pravim drugom, kao pravi stariji brat.

Da, brat!

– Berte, nema smisla da odmah sada obračunamo s ovom trojicom. Moramo ih slijediti. Moramo otkriti gdje skrivaju goveda. Moramo potražiti njihovo skrovište i pronaći njihove kupce. Kada to otkrijemo, onda ćemo tek napasti. Samo strpljenja. Možda ćemo nekoliko dana samo slijediti njihove tragove kao Indijanci. Mislim da će se isplatiti. Berte, samo mi je žao tvoje sestre. Ona se, naime strašno brine i ukoliko se brzo ne vratimo, bojim se da će poludjeti od brige i straha. Ali tako mora biti. Jednostavno ne možemo drugačije.

VI

Slijedili su čitav dan kradljivce, zatim još nekoliko sati u noći i još jedan čitavi dan. Naveče slijedećeg dana stigli su na cilj.

Izašli su iz zavojitog kanjona i začuli daleko ispred sebe zavijanje umornih i glasnih goveda, nemilosrdno tjeranih bičem kilometre i kilometre kroz surov, nepristupačan kraj.

Sloan i Bert izašli su iz kanjona i pošli nizinom koja se pred njima prostirala. Nisu mnogo mogli vidjeti, ali povjetarac im je donosio svježi miris trave i šume. Zacijelo se u blizini nalazilo i neko jezerce.

Kroz tamnu noć nazirala se neka svjetlost.

– Neki ranč – reče Sloan.

Zaustavili su se uz skupinu drveća i sjahali.

– Ići ću se malo ogledati naokolo, Berte. Pazi dobro na konje! Možda ću nekoliko sati biti odsutan.

Zatim nestane poput sjene. Dječak je ostao sam s konjima. Sati su prolazili i bila je već gotovo ponoć kada se Sloan pojavio. Došao je opet neopazice kao sjena pa ga je Bert ugledao tek kada ga je uhvatio za ruku.

– O, nebesa! – prestrašeno uzviknu Bert. – Kako li se samo uspiješ tiho šuljati kao duh?

– Naš je otac bio bandit i odmetnik – odgovori Sloan. – Fess i ja živjeli smo u zemlji Indijanaca i indijanski dječaci bili su nam drugovi u igri sve dok ja nisam otišao. Izbio je rat i otišao sam u vojsku. Moj otac i brat također su napustili zemlju Indijanaca i živjeli su na malom ranču. Htio sam ti samo objasniti da sam ovo nečujno šuljanje naučio od Indijanaca.

– A tako – reče Bert uživivši se u Sloanovu priču, a zatim se prisjeti zašto su zapravo ovdje.

Sloan mu u nekoliko riječi objasni što je u međuvremenu pronašao.

– To je mali ranč u čijem se koralu nalazi stoka. Ovo malo stado također su odmah utjerali u koral. Sutra ćemo s njima obračunati. Sada ćemo se odmoriti.

To su i učinili. Ostali su među drvećem, a konje oslobodili sedla. Jeli su suhu hranu koju je

dječak još od kuće ponio sa sobom.

Prije svitanja uputili su se pješice prema ranču. Iako je bilo toplo bablje ljeto, ujutro je posvuda bilo maglice koja će se tek za sat-dva razići.

Sloan i Bert prodoše pokraj korala. U međuvremenu se već toliko razdanilo da su mogli raspoznati žigove na stoci.

Bilo je mnogo različitih žigova, a među njima vrlo mnogo od Avalonovih i ranča Pot-Handle, bivšeg Jubalova ranča, koji je sada pripadao Sloanu.

Pokraj još jednog velikog korala gdje se također nalazilo mnogo goveda, Sloan i Bert nisu uspjeli proći. Gotovo su već stigli do kuće. Bilo je to primitivno sklonište, s jednom prostorijom i malom kuhinjom. Na stražnjoj strani također su se nalazila vrata koja su vodila do korala. Tu je bila streha pod kojom je stajalo nekoliko konja. Na stupovima korala visjelo je nekoliko lasa a na poprečnim stupovima sedla.

Sloan se smješkao. Ostavio je Berta i ušao u koral. Konji ispod strehe nisu uopće na njega obraćali pažnju. Odmarali su se, a samo su dva konja okrenula glave prema njemu.

Sloan uzme jednu od gornjih prečki s korala. Nečujno se kretao. Jednu je prečku zabio koso od stražnjih vrata, koja su se prema vani otvarala. Sve je to izveo nečujno. Sloan i Bert ustanove da su prozori suviše maleni a da bi se čovjek mogao kroz njih provući. Sloan šapne dječaku:

– Ti ćeš s puškom otići do naslaganih drva i tamo čekati. Vjerojatno će biti dovoljno da samo ispružiš cijev puške, a sam ostani u zaklonu. Ja ću zacijelo poslati kradljivce iz kuće. Ti ih moraš držati na nišanu tako dugo dok se ja ne pojavim iza posljednjeg čovjeka. Ali nemoj ništa riskirati! Ostani u zaklonu i samo uperi cijev puške u njih a sam se ne pokazuj. Jesi li razumio?

Bert spremno kimne glavom. Uputi se prema dogovorenom zaklonu i tamo se sakrije. Sloan se postavi između vrata i kuhinje iz koje su također vodila jedna vrata.

Sloan je iznutra čuo ljude kako dišu i hrču, jer su prozori kuće bili otvoreni. To su bili zapravo otvori bez stakla, više rupe kroz koje se mogla provući puška, na koje su za vrijeme kiše stavljali pokrivače ili naulјeni papir kako bi se zaštitili. Ovo je bilo vrlo primitivno sagrađeno sklonište i nije bilo predviđeno za duže stanovanje. Sloan je znao takva jednostavna skloništa. Već se nekoliko puta sukobio s ljudima koji su se sklonili u takve nastambe. Bili su to uglavnom prognanici i odmetnici, oni koji nisu poštivali zakon i nisu mogli živjeti u ljudskim zajednicama.

Strpljivo je čekao, iako je znao da će dječaku u zaklonu vrijeme sporo prolaziti. Nešto poslije začu u kući neko komešanje. Zatim je netko glasno zijevao i prigušeno psovao:

– Prokletstvo – oglasi se neki mrzovoljan glas. – Danas je na tebi red da pripremiš doručak, Larry! Hajde, pođi već jednom! Pristavi lonac za kavu prije no što ti ne bacim čizmu u glavu!

Drugi glas još je glasnije psovao. Zatim se oglasi i treći:

– Ako ne budete mirni, sve

ću vas izjuriti napolje! Dok kava ne bude gotova, hoću imati mira. Još vam jednom kažem: mir!

Zatim je opet bilo sve tiho. Treći glas je zacijelo pripadao vođi bande. Bila su dakle četvorica. Jedan je ovdje čekao, dok su trojica dopremala goveda.

Malo poslije otvore se vrata i izađe neki čovjek zijevajući i protežući se. Bio je gol do pasa i bosonog, samo je navukao hlače. Uputio se prema jezeru iz kojeg se dizala magla. Bio je još pospan i umoran, pa je lijeno vukao vedro za vodu. Kada su se vrata zatvorila iza njega i pojavio se Sloan, on ga je prekasno ugledao. Sloan mu priđe i drškom revolvera udari ga po glavi.

Zatim uhvati vedro i pridrži čovjeka da nečujno padne na zemlju. Stavi vedro na zemlju i okrene se prema vratima. Uđe s otkočenim revolverom. Ugleda tri muškarca na primitivnim ležajevima.

– Ustajte! – poviče oštro ali ipak mirno i suzdržano.

– Danas će vas napustiti sreća, momci! Zovem se Sloan R. Clay i najavljujem vam da je ova koliba opkoljena. Želi li netko možda potegnuti pištolj?

Tek što je to izgovorio, jedan od njih opali ispod pokrivača. Zacijelo je imao sakriven revolver. Nije mogao sigurno ciljati. Metak se zabije pokraj Sloanova ramena u vrata.

Zatim opali Sloan a čovjek odustane od daljnje pucnjave. Jaukao je od boli jer je bio pogođen. Tresao se čitavim tijelom. Zatim ušuti.

– Budale! – reče Sloan. – Došao sam ovamo sasvim sâm i samo s jednim revolverom u ruci. Mislite li da je to samo varka? Ili da se šalim? Malo prije rekao sam svoje ime i svatko tko bude pucao na mene, budala je!

Sloan ušuti i uputi se prema pogođenome. Povuče pokrivač i ustanovi da je čovjek mrtav. Bio je to neki mladi momak koji je i mrtav djelovao vrlo divlje. U ruci je još držao revolver.

– To je Archi, moj sin! – reče jedan od dvojice koji je uzdignutih ruku sjeo na krevet.

To je izgovorio ogorčeno i gotovo bezglasno...

– Da, znam to – promrlja Sloan. – To dobro poznajem iz svoje vlastite obitelji. A sada zacijelo razmišljaš zašto tvoj momak nije mogao još živjeti. Zašto? Oh, do đavola s tobom, ocem jednog izgubljenog mladića! Nosi se do đavola! On me htio ubiti a ja sam bolje ciljao. Ti si hulja. Ti si od svog djeteta učinio kradljivca, takvog divljeg vuka kao što je bio i moj brat Fess. Vi ste prave hulje, očevi, koji ne idete kroz život ravnim putem! Izlazite, izlazite napolje!

Glas mu je bio gnjevan, ljutit i pun gorčine.

Jedan od kraljivaca uputi se bez riječi napolje. Vani se začu Bertov glas:

– Stoj! Ruke uvis! inače pucam!

Stariji muškarac koji je doduše podigao ruke nije izašao napolje. Imao je tamno, mršavo i zbunjeno lice. Izgledao je poput razbojnika. Zatim pogleda u Sloana i reče:

– Da, Archi je bio divlji dječak – promrmlja. – Bio je i ništarija. Ništa nije vrijedio. To mu je od mene. Priznajem. A tko je tome kriv? Jedva sam još mogao njime vladati. Dok sam

bio u ratu, gotovo je sasvim podivljao. Trebao bih vas zapravo mrziti jer ste ubili mog sina, ali...

Načini kretnju kao da tjera nešto od sebe.

– Mi smo razbojnici i kradljivci. Ponekad brzo prođe sreća. Clayu, što namjeravate s nama učiniti?

– Ne znam još točno – odgovori Sloan i potjera ga napolje.

VII

Jane Avalon brojila je dane. Prošlo ih je već mnogo. Još su joj duže bile noći, noći u kojima djevojka nije mogla spavati. Mislila je na brata i brižno se pitala što se dogodilo Sloanu i Bertu.

Sedmog dana ugleda Berta kako se približava na konju, upravo kada je hranila piliće. Ona ispusti zdjelicu i potrči mu u susret. Bilo je još rano i sunce je tek izlazilo.

– Berte! Berte! Oh, Berte! – vikala je sretno osjetivši najednom kako je spao sav teret brige i zabrinutosti.

Mladić skoči s konja i zagrli je. Za svoje godine bio je visok momak. Mogli su se gledati u oči, jer su bili gotovo iste visine.

– Oprosti nam, sestro – reče joj. – Sloan to nije namjerno učinio. Dugo smo te tako ostavili bez ikakvih vijesti. Ali drugačije se nije moglo. Znaš, ganjali smo nekoliko kradljivaca stoke. Jednog je Sloan čak morao u samoobrani i ubiti. Ostalu trojicu uhvatili smo žive. Odveli smo ih u grad i predali šerifu. Možeš zamisliti kako se začudio. Tamo se upravo održavao skup rančera jer se po čitavoj zemlji krade stoka. Naši su se zarobljenici prilično smekšali, naročito jedan, čijeg je sina Sloan ubio. Taj stari razbojnik sve je ispričao šerifu, kao da je želio skinuti teret s duše. Tako su došle na vidjelo mnoge stvari koje će slomiti vrat Davidu Hadleyu. Čuješ li me, sestro? Mi smo uništili Davida Hadleyja! Šerif je upravo na putu k njemu s nalogom za hapšenje. Sloan ga prati.

Jane Avalon zadrhta i strese se.

– Doveo te je u takvu opasnost – reče ona. – Umjesto da s tobom krene kući, odmah čim te je pronašao, otišao je s tobom dalje hvatati kradljivce, upuštao se u borbu i čak ubio nekog čovjeka... Oh, to je zaista strašno! Molila sam ga da odmah dođe s tobom kući. Reći ću mu svoje mišljenje o svemu ovome i...

– Nećeš sestro – reče odrešito Bert. – Sloan i ja smo prijatelji. On je drugačiji nego što je bio njegov brat Fess. Sloan je pravilno postupio, upravo onako kao što je trebalo. Da me je na silu odveo kući, ja bih iz prkosa sigurno ponovo pobjegao. Razumiješ li to? Ponašao se prema meni kao pravi drug, ali je ipak preuzeo vodstvo. Uvijek mi je govorio što moram učiniti. Nisam bio ni jedne jedine minute u opasnosti. Kada se on borio s banditima, ja sam bio u zaklonu dvadeset metara dalje iza jedne hrpe naslaganog drva. Ja sam ga slušao. Sestro, mislim da je Sloan postupio upravo kako je trebalo prema jednom dječaku koji je želio učiniti nešto na svoju ruku. Hoću li dobiti dobar doručak? Umirem od gladi!

Kada je Jane to čula, odmah je otrčala u kuhinju.

* * *

Upravo nekako u to vrijeme stigli su šerif, njegov pomoćnik i Sloan na veliki ranč Spur-Wheel, zapravo zaustavili su se ispred njega.

Šerif je bio visok, mršav, sjedokos čovjek. Njegov pomoćnik bio je naprotiv mlad, srednje visine i nešto slabunjav. Ali imao je izvjestan ugled i bio je poznat kao Black-jack-Pete. Svako je u okolici znao da je šerif Bob Hillman iz određenog razloga tog mladog revolveraša izabrao za svog pomoćnika. Taj je razlog bio dovoljno jasan. Već postariji šerif uzeo je mladog revolveraša, jer bi inače Pete zacijelo otišao krivim putem.

Ova dva različita čovjeka pogledala su u Sloana i kimnula mu.

– Dalje više ne morate ići s nama – reče mu šerif.

– Trebali ste uzeti neko pojačanje – odgovori Sloan. – Ja sam već nekoliko puta rekao i kažem vam sada još jednom da ne možete čovjeku kao što je David Hadley naprosto doći na njegov ranč i uhapsiti ga. Nikako ne na njegovu ranču i u ovom kraju.

– Točno znamo što možemo – mrzovoljno mu odgovori Bob Hillman.

Šerif je naprosto dalje jahao. Blackjack-Pete slijedio ga je poput sjene. Oči su mu sijevale i šutio je. Blackjack-Pete bio je pravi crni Petar iz karata. Gdje god bi se pojavio, uvijek je bilo onih koji su gubili ali do sada to nikada nije bio šerif.

Stigli su na ranč upravo kada je David Hadley raspoređivao poslove i jahači napuštali dvorište.

David Hadley upravo je namjeravao ući u svoj ured, kada je vidio ovu dvojicu da se približavaju. Šerifa je vidio već nekoliko puta. Ali Bob Hillman nije nikada do sada bio u tom zabačenom kraju, za koji se nije znalo da li pripada Wyomingu ili Nebraski.

Ali sada se pojavio ovdje. Hadley se zaustavio na verandi ispred svog ureda, oprezan i pun iščekivanja. Osjećao je opasnost i nevolje.

Šerif i njegov pomoćnik ostali su u sedlu. Ugledali su rančera a zatim se uputili prema njemu preko dvorišta ranča. Sjedokosi šerif nemarno kimne i iz džepa izvadi neki formular.

– Treba da vas odvedem u River Bend. Tamo se održava sudska rasprava. Vaše prisustvo je potrebno a ovaj uhitbeni nalog ovlašćuje me da vas makar i silom dovedem u River Bend. Pođite sa mnom, Hadley! Tamo je još jedan konj. Zajašite ga i pođite!

– Vi ste poludjeli – odgovori Hadley suho.

– Čovječe, ta ja nisam netko od ovih...

– Gospodine pred zakonom su svi ljudi jednaki – hladno ga prekine šerif. – Dakle, sjednite na konja i pođite!

David Hadley bio je iznenađen. Ali tada je njegova zla narav došla do izražaja.

– Nosite se do đavola! Smjesta napustite moj ranč i moje pašnjake, ili ću vam prebiti noge! Da se ne nasmijem! – pojavi se neki mali šerif iz River Benda i želi me uhapsiti! Mene uhapsiti!

Izgovorio je to ljutito i bijesno a zatim se ogledao naokolo. Na velikom je ranču naravno bilo još ljudi – ali to su sve bili po-

moćnici, konjušari – sve sami mladići koji još nisu mogli postati kaubojima ili već sasvim ostarjeli muškarci koji nisu više mogli raditi na pašnjacima niti se održavati u sedlu. Od tih ljudi David Hadley nije mogao očekivati nikakvu pomoć. Ovi unajmljeni radnici samo su nijemo promatrali što se zbiva. Stajali su kod staja, šupa i radionica velikog ranča. David Hadley postajao je sve bješnji i neobuzdaniji. Napokon ugleda Bata Feltona kako upravo izlazi iz spavaonice gdje su spavali predradnici velikog ranča.

Bat Felton mu se brzo približavao. Ponovo je nabavio pušku-sačmaricu otpiljene cijevi i sada se gotovo vrebajući šuljao. Iza njega se pojavi i njegov brat Bill. Popravljao je lijevom rukom hlače, dok mu je desna mirovala povezana do lakta u crnom rupcu koji mu je bio svezan preko prsiju. Bill se približavao, ali nije došao tako blizu kao Bat.

Bat Felton se približio na puškomet svoje sačmarice. Zatim se naglo zaustavio, pogledao u čuvare zakona i okrenuo se prema svome gazdi.

– Zapovijedate li nešto, gospodine Hadley? – upitao je vrlo pristojno i ozbiljno.

Kao slučajno pogledao je oba jahača držeći prst na obaraču.

Prije no što se Hadley mogao odlučiti kako da postupi što surovije i okrutnije, oglasi se stari šerif:

– Ja sam ovdje s tridesetak ljudi. Ostavio sam ih na rubu šume da pričekaju. Rekao sam im da odmah dođu na ranč i napadnu ukoliko začuju hitac ili ako se mi ne vratimo za trideset minuta. Hadleyju, ako vaš strijelac sada zapuca, bit će zlo po vas a i po njega!

Zatim se obrati Batu Feltonu:

– Sklanjaj pušku! Hajde! Ja sam šerif! Ukoliko mi budeš prijetio još jednu sekudnu, uhapsit ću te i povesti u River Bend!

Bat Felton iskesi zube kao prestrašeni vuk koji se povlači ali istovremeno želi prikriti strah.

David Hadley ga pogleda i odmahne glavom. U međuvremenu je prebrodio svoje prvobitno iznenađenje i bijes. Ponove se sabrao i bio prividno hladnokrvan. Naravno, nije to odmah htio pokazati šerifu, smatrao je da za to ima još vremena.

– Ostavi, Berte! Zaista ne smiješ samo tako prijetiti jednom šerifu. Tvoje poštovanje prema zakonu mora biti veće nego li vjernost prema meni. Odloži pušku tamo na verandu. Ne bih želio da šerif pomisli da mu ovdje prijetimo. – Nakon tih riječi okrene se ponovo šerifu i upita ga sabrano i mirno: – No, dobro, šerife, vi me želite uhapsiti i odvesti na suđenje, zar ne? Da li ću tamo biti svjedok ili optuženik? Što bih tamo morao svjedočiti? Ili zbog čega me se optužuje? Vi ne možete samo jednostavno doći ovamo i ...

– Ja ću vam već sve potanko objasniti – odgovori mu šerif.

Rukom pređe preko brade i reče suho:

– Uhvatili smo nekoliko kradljivaca stoke. Tvrde da su radili po vašem nalogu. Oni su u ovom kraju pljačkali male rančere na primjer ranč-Avalon i ranč-Pot-Handle. Osim ove male bande koju smo uhva-

tili, ima još pljačkaških hordi. I oni su radili na dvije strane. Stoku, koju su krali ovdje u ovom kraju, žigosali su i prodavali istočno od River Benda nekom čovjeku, koji je htio brzo postati velikim rančerom. I svu tu stoku, ukradenu u našem kraju, dovodili su kroz zemlju na ove pašnjake i vama prodavali, gospodine Hadleyju. Naravno, promijenili su žigove na stoci. Hadleyju, vi ste posljednjih godina za malo novaca kupovali mnogo stoke. To su potvrdili i uhvaćeni kradljivci. Kako su to teške optužbe, hapsim vas i vi ćete na sudu biti optuženik. A sada pođite s nama! Dovoljno sam vam rekao. Hajde, krenite!

David Hadley je oklijevao, ali nije vidio drugog izlaza. Vjerovao je u to da je šerif došao sa snažnom pratnjom, koja čeka na rubu šume.

Šerif ga je hladno promatrao. Hadley je bio svjestan da će mu se dogoditi vrlo mnogo neugodnosti koje će ga zatrpati poput lavine. Shvatio je da je najednom potpuno uništen i onemogućen.

– Donesite Hadleyju šešir i kaput – zapovjedi šerif Batu Feltonu.

Zatim sjaši i uputi se u Hadleyjev ured.

Blackjack-Pete se smijuljio. Piljio je u Hadleyja i Feltona, a zatim je okrenuo glavu, kada im se približio Bill Felton. Promatrao je ova tri muškarca izazivajući ih. Zatim reče nemarno ali s opasnim naglaskom u glasu:

– Samo nemojte ništa pokušavati, budale Hajde, Hadley, penjite se već jednom na konja!

David Hadley obrati se Batu Feltonu.

– Donesi mi šešir i kaput! Moram poći s njima!

Djelovao je rastrojeno i iscrpljeno, kao da je iznutra sagorio i kao da je bio omamljen. Ono što mu se sada dešavalo činilo mu se kao udarac buzdovanom Grdio je sam sebe. Bio je lud kad je mislio da je tako velik i jak da se ne treba truditi da spretno prikrije mnoge tragove i očite dokaze koji su govorili protiv njega.

David Hadley ljutito reče:

– Oni uhvaćeni kradljivci lažu. A vjerojatno se iza toga skrivaju moji neprijatelji. Big Jim Timberland i ostali uzgajivači ovaca, svi me žele na taj način...

– Sve ćete to reći sucima i poroti – reče oštro šerif izlazeći iz njegova ureda.

Ispod ruku je nosio poslovne knjige ranča i spremio ih u bisage. Zatim je i sam uzjašio.

David Hadley se u međuvremenu uputio do osedlanog konja koji je stajao ispred stambene zgrade. Bio je to njegov konj. Svakog ga je jutra čekao ispred kuće. Nakon što bi podijelio poslove i proveo neko vrijeme u uredu, izjahao bi. I sada je uzjahao. Bat Felton izađe iz kuće i pruži mu šešir i kaput.

– Nemoj činiti nikakve gluposti – reče mu Hadley. – Ako nešto poduzmete, tada...

Nije stigao ništa više reći, jer mu se približio Blackjack-Pete i pretražio kaput da li ima oružja.

– A sada krenite! – reče mu oštro mladi revolveraš.

David Hadley posluša. Čim je zajahao, u njemu počne opet sve kipjeti od bijesa. Nije nika-

da mogao povjerovati da bi se prema njemu netko mogao tako odnositi. Krenuli su s ranča. Feltonovi su bez riječi gledali za njima.

Kada su nešto poslije stigli do ruba šume i Hadley se okrenuo da vidi pratnju, stari šerif reče mu suho:

– Nema nikakve pratnje, Hadley! To je bila samo varka! Tamo čeka samo Sloan R. Clay. On bi zacijelo nešto već poduzeo da ja nisam imao sreće. Tako vam je to, Hadleyju.

Hadley je psovao. Zatim su stigli do Sloana koji je čekao u šumi.

– Nisam vjerovao da će vam uspjeti, šerife – reče Sloan i pogleda u Davida Hadleyja.

Hadley mu uzvrati pogled i reče promuklo:

– Vjerojatno to mogu vama zahvaliti, Sloane Clayu!

– Ne meni – odgovori mu Sloan. – Vi ste davali naloge da se krade stoka i vi ste zatim kupovali tu stoku ukradenu u drugom kraju, gospodine Hadley.

Hadley je šutke dalje jahao, ali pun mržnje i želje za osvetom, što se jasno vidjelo. Sloan je naprosto osjećao kako mržnja izbija iz njega.

Šerif i njegov pomoćnik samo šutke kimnu Sloanu. Njih dvojica su jahali iza Hadleyja.

Sloan je gledao za njima, zatim lagano slegnu ramenima i krene svojim putem.

VIII

Kada je Sloan stigao do granice svojih pašnjaka, ograda je bila gotovo završena.

Tu su bili Ollie i Jubal. Ollie Flynn je radio a Jubal je sjedio malo podalje na tlu pokraj konja, nekako odsutan. Kada se Sloan približio, Jubal se podigne. Bio je vrlo mršav, drhtav i bolestan.

– Jesi li mi donio viskija? – upita ga. – Uskoro ću umrijeti, ako ne dobijem alkohola. Ne prija mi hrana, i u meni je sve mrtvo, bezosjećajno i obamrlo. Potreban mi je alkohol, tada ću ponovo oživjeti. Tada bih mogao čak pomoći i pri gradnji ograde. Sloane, podnijet ću prijavu zbog ograničenja slobode, ukoliko me i dalje budete zadržavali i...

– U redu, Jube – prekine ga Sloan. – Mi smo tvoji prijatelji! Znaj da je ono što činimo za tvoje dobro.

– To će on već uvidjeti – reče Ollie i nasmiješi se Sloanu. – Drago mi je da te ponovo vidim, poglavico. Već sam bio zabrinut. Ima li kakvih dobrih vijesti?

– Ima – potvrdi Sloan. – Mi smo pobijedili. David Hadley se sam ukopao. Nisam nikako mogao povjerovati da će tako brzo i poslušno poći sa šerifom.

***

Iste večeri došli su do njih Jane i Bert Avalon. Bila je blaga jesenja noć. Topli povjetarac puhao je s dalekog juga i donosio sa sobom toplinu mora preko Teksasa, Oklahome i Kanzasa. Bilo je vrlo toplo za ovo doba godine, a zvijezde su sjale iznad neba Nebraske mnogo jasnije nego drugih večeri.

Izvrsno su večerali, jer je Jane priredila divna jela. Bila je to svečana večera kao izraz veselja i zahvalnosti što se Bert sretno vratio kući.

Nakon večere Sloan je izašao iz kuće. Rekao je da ide malo u obilazak. Obišao je oko ranča a

zatim se zaustavio kod korala. Naslonivši se na prečku pušio je cigaretu i gledao u noć.

Jane mu je prišla. Doskora su razgovarali o osobnim stvarima.

– Ima mnogo toga što je još otvoreno – promrmlja Sloan. – To su trojica Feltona. Postoji još i Big Jim Timberland iza brežuljaka, zar ne? Ja ga doduše ne poznajem, ali mnogo sam toga čuo o njemu i ostalim uzgajivačima ovaca. Oni će se uputiti ovamo preko brežuljka, čim čuju da je David Hadley uhapšen i odveden. Da, doći će Big Jim Timberland i njegovi ovčari, i tako ja ponovo moram umjesto Elliota Avalona urediti neke probleme i napraviti reda.

– Zar baš moraš, Sloane?

– Da, baš moram! Trebao sam se nekoć bolje brinuti za svog brata Fessa. Tada se ne bi sve ovo dogodilo. Da Fess uopće nije postojao, morao bih tebi pomoći, Jane Avalon.

Kada je to rekao, ona se brzim pokretom uputi prema njemu. Ali najednom stane i počne osluškivati kao i on. Oboje su začuli topot konjskih kopita u mirnoj i tihoj noći. Približavalo se nekoliko konjanika. Najednom su se pojavili iz obližnje šume i konjska su se kopita sve više čula.

– Dođi! – Sloan poviče i obuhvati je.

Trčali su prema stražnjim vratima kuće. Vrata se otvore i Ollie Flynn zabrinuto upita:

– Jeste li čuli?

– Još uvijek čujemo! Jahača ima više od deset! Ja ću preuzeti pročelje kuće. Ollie, ti ćeš čuvati začelje. A ti, Jane, pobrini se za Jubala, da ne učini neku glupost. Berte, ti ćeš puniti oružje kada to bude potrebno. Ali ostat ćeš u zaklonu, mladiću moj, jesi li razumio?

Prije no što je Bert mogao odgovoriti, već su jahači stigli. Uz glasne povike začu se i po koji pucanj.

Meci su se odbijali od drvenih zidova i prozorskih kapaka, a nekoliko metaka prošlo je kroz mali kuhinjski prozor i raznijelo lonce kraj štednjaka i kotlić za kavu.

Zatim je sve opet utihnulo. Samo su konji napolju njištali i sedla su pucketala. Onima u kući bilo je jasno da ih je ova rulja opkolila.

Tišina je napolju trajala samo nekoliko trenutaka, ne više no što je čovjeku bilo potrebno da zapali cigaretu i povuče nekoliko dimova.

Zatim se oglasi oštar, podrugljiv glas:

– Sloane Clayu! Hej, Black Sloane! Ja sam došao uzeti tvoj skalp, ti budalo! Ja sam ponovo ovdje. A zovem se David Hadley!

Ovaj puta tišina je nešto duže potrajala.

Jane Avalon oglasi se šapćući:

– David Hadley se vratio. Kako je to moguće?

– Dajte mi gutljaj viskija – javi se Jubal Rands iz ugla. – Ako dobijem malo viskija, bit ću brzo opet u redu. Tada ću vam moći pomoći, moći ću se boriti kao muškarac. Molim, dajte mi bar gutljaj prije nego me davo odnese.

Nitko se nije obazirao na Jubalove molbe. Sloan otvori prozorske kapke i prozor te mirno reče:

– Hadley, ovo je postupak jednog bandita! I još nešto,

Hadley, u kući su gospođica Avalon i Bert. Vi pucate na ženu i dječaka! Hadley, vi ste luđak!

Ponovo je nekoliko sekundi bilo mirno, a zatim se oglasi Hadley glasom prigušenim od bijesa:

– Clay, pošaljite djevojku i dječaka napolje! Pošaljite Avalonove napolje, ja ću ih pustiti da prođu. Čak i Jubala Randsa ću propustiti, onu otrovanu olupinu koja ionako nije više ni za šta. Ali tebe i Olliea Flynna, koji ti je pomagao gradeći onu prokletu ogradu, vas dvojicu luđaka želim dobiti. Za jednu minutu zapalit ću ranč!

On ušuti.

Sloan ponovo upita kroz prozor:

– Kako to, Hadleyju, da si ponovo slobodan? Može li se to znati? Zar su tvoji unajmljeni revolveraši ubili šerifa i njegovog pomoćnika? Hadleyju, ukoliko se šerifu nešto dogodilo, ti ćeš biti obješen! Ti i tvoje plaćene ubice!

– Ne brini se ti za mene, Sloane! – krijesteći mu odgovori Hadley. – Vrijeme prolazi! Još samo jednu minutu!

Nakon tih prijetećih riječi ušuti. Sloan se okrene od prozora i uđe u sobu.

– Dakle, tako je to, Jane! Ti i Bert morate napustiti ranč. Možete uzeti sa sobom Jubea. Požurite! Izađite brzo napolje! Hadley se ne šali! Mislim da su njegovi ljudi ubili šerifa i njegova pomoćnika. To je vjerojatno bio Bat Felton. Inače Hadley ne bi bio slobodan. On točno zna da je ovaj puta sve izgubio i da će ga posvuda tražiti kao ubicu. Sve je proigrao i mora uskoro pobjeći, ali se prije želi osvetiti. Želi me ubiti, mene i Olliea Flynna. Mi ćemo se bolje i bezobzirnije moći boriti ako vi ne budete s nama. Bit će vrlo teško! Dakle, molim vas, pođite!

Kada je to izgovorio, začu se promukli glas rančera-razbojnika:

– Minuta je prošla, Clayu! Dakle, izlazi! Ili će Avalonovi doći napolje ili ćemo vas sve...

– Evo ih, dolaze! Već dolaze! – poviče Sloan, uputi se prema vratima i otvori ih.

– Sada zaista morate otići, Jane – reče Sloan. – A moći ćete više za nas učiniti ako odete u grad. Molim vas! Berte, ti moraš štititi svoju sestru i izvući je iz ove opasnosti. To je zadaća muškarca. Hajde!

Prije no što su izišli, napolju se još jednoć začuju iz daljine konjska kopita, sablasno odzvanjajući kroz noć. Jahači su se približavali sa zapada. Sa zapada je stigao i jedan usamljeni jahač.

– Gdje je gazda? Gdje je gospodin Hadley? Hej, dolaze oni prokleti ovčari. Big Jim Timberland sa svojim prokletim...

Dalje više ništa nije stigao reći, jer je David Hadley već zapovijedio oštrim glasom. Njegovi ljudi, koji su opkolili ranč, sakupili su se oko njega. Zatim se upute prema onima koji su dolazili sa zapada. U kući su svi odahnuli.

– Ne bih nikada mogao povjerovati da ću jednom biti tako zahvalan Jimu Timberlandu – stenjao je Ollie Flynn.

– Sreća Davida Hadleyja danas će ga zauvijek napustiti – promrmlja Sloan.

Jane izađe iz kuće i lagano stavi ruku na Sloanovo rame.

– Do sada je sve bilo dobro,

ali što će biti ako ovčari pobijede?

– To bih možda mogao pretpostaviti kada bih poznavao Big Jima Timberlanda.

Zatim i drugi izađu iz kuće. Jubal Rands je odmah sjeo na klupu ispred kuće. Djelovao je potpuno iscrpljeno i bolesno, a to je zaista i bio.

Svi su osluškivali topot kopita obih bandi. Činilo se da su pobjegli jahači predvođeni Hadleyjem, koji su pošli u susret ovčarima.

Zatim su se ranču Pot-Handle kasom približila dva jahača.

– Dolazi ovamo Big Jim Timberland – reče suho Ollie Flynn. – Izgleda kao bure u koje su umetnuli ruke i noge, a umjesto glave ima bundevu.

Sloan Clay se ubrzo i sam uvjerio da je ova usporedba bila točna. Nebo je bilo obasjano mjesecem i zvijezdama i tako je noć bila svijetla. Pratilac ovog nezgrapnog diva bio je malen i nježan čovjek.

– Njegov pratilac je Juan Lumate, Meksikanac iz Teksasa, odličan i brz strijelac – prošaptao je Ollie Sloanu.

Oba jahača se zaustave. Meksikanac je zaostao neka dva koraka. Big Jim Timberland skinuo je šešir pred Jane Avalon. Daleko je njime zamahnuo i malo se naklonio u sedlu.

– Dame i gospodo, nadam se da ćete mi oprostiti što vas smetam – izgovorio je to predivnim basom kao da je prvoklasan operni pjevač.

– Molim vas nemojte shvatiti kao nepristojnost što sam ostao i dalje u sedlu. Ali ja sam star čovjek i težim stotinu i pedeset kilograma. Mene se mora podići u sedlo – a to vam zaista ne bih želio prirediti, gospodo. Da prijeđemo na stvar. – Načini malu stanku i prekriži ruke preko jabučice sedla. Nazgrapan, ali ipak zadovoljan, sjedio je na svom teškom konju. Napokon reče: – Imam dobro organiziranu službu doušnika i stoga sam dobro obaviješten o svim događajima s ove strane brežuljka kao i u gradu. Dakle, znam sve što se dešava. Imam čak svoje ljude među Hadleyjevim jahačima. Čim sam čuo da je šerif uhapsio i odveo Davida Hadleyja, izdao sam zapovijed za napad. – Ponovo načini stanku i udahne zraka. Zatim nastavi uz očiti ponos: – Seoba je počela. Dvadeset tisuća ovaca poredanih u tucet stada na putu su preko brežuljka! Ja sam pošao naprijed sa svojim najboljim ljudima. Kada smo se spustili niz brežuljak, sreli smo neke od mojih najpovjerljivijih momaka koji su mi javili da se David Hadley vratio. Hadley se vratio kasno poslije podne u pratnji Bata Feltona – od tamo od kuda je pošao sa šerifom, dakle s istoka. No, dobro, mi smo ovdje zatekli Davida Hadleyja i njegove ljude i sada progonimo tu bandu. Uništit ćemo ih i neće ostati ni traga od tih glupana.

On se nakloni u sedlu pred Sloanom Clayom.

– Moje poštovanje, gospodine. Vi ste znali srediti momka kao što je David Hadley. Natjerali ste ga da učini ono što će ga pred zakonom uništiti. Ja ću se pobrinuti za ono krajnje. Gospodine Clayu, ja ću vam isplatiti primjernu cijenu za vaš ranč. Ja znam cijeniti tuđu pomoć.

Ušuti čekajući odgovor.

– Ovaj ranč nije na prodaju. Na moje pašnjake neće doći nijedna ovca. Ovo isto vrijedi i za ranč – Avalon i za sve ove pašnjake. Gospodine Timberlandu, ja se nisam borio protiv tog razbojnika zato da bi...

– Dobro, dobro, moj mladi prijatelju, sve će se to još srediti. Vidjet ćemo, vidjet ćemo još! Razmislite malo o mojim riječima. Ne možete zadržati dvadeset tisuća ovaca i više od stotinu ljudi. To je nemoguće. Tako vam je to, gospodi Clayu! David Hadley je uništen. Uništili su ga zakon i ja. On je gotovo mrtav. Ali on je bio budala, a ja to nisam. Sloane Clayu! Razmislite malo o tome. Ova će zemlja postati zemlja ovčara. Nitko to neće moći zaustaviti, nitko, kažem vam. Mene ne nazivaju uzalud Big Jim, Veliki Jim! U usporedbi sa mnom Hadley je bio samo psić. On je uništio svoje male susjede, jednostavno ih je otjerao. Neću to učiniti. Ja ću se povezati sa svojim malim susjedima i postati njihov vođa. Iza Hadleyja su bili samo plaćenici. Iza mene pak stoji čitavo pleme ovčara. To je nešto drugo. Razmislite o tome, i vi i gospodica Avalon. Ja ću doći sutra i platit ću vam bilo koju cijenu zatražite.

Nakon tih riječi stavi šešir na glavu i odjaši upravo u pravcu odakle su se iz daljine čuli pucnjevi.

Ollie Flynn, Jane Avalon i njen brat odahnu.

– Da, to je bio Big Jim u svoj svojoj veličini – promrmlja zatim Ollie.

Jubal se ponovo oglasi. Sav je drhtao i tresao se.

– Stavite me na konja i dopustite da pođem liječniku u grad. Ja moram liječniku! Potreban mi je liječnik!

Ali ponovo nitko nije na njega obraćao pažnju. Sloan je malo razmišljao a tada reče:

– Ne vjerujem da će se David Hadley tako brzo dati savladati. Sada je pobjegao, ali tek kada se riješi borba s ovčarima, moći će odjahati dublje u svoju zemlju. Mislim da je u ovom času samo dio njegovih jahača s njim, a vjerojatno se većina nalazi kod logora za skupljanje stoke. On će pobjeći u tom pravcu. Ukoliko ovčari budu jahali tako neoprezno kao do sada, upast će u strašnu klopku. Sve novosti o ozlijeđenima saznat će se u gradu, jer će ozlijeđeni morati potražiti liječnika. Otići ću u grad. Kopka me da saznam kako će se ponašati ljudi u gradu kada saznaju da ovčari namjeravaju zauzeti njihove pašnjake. To bi me zaista vrlo zanimalo.

– Uzmi me sa sobom, Sloane – moljakao je Jubal Randa. – Neću trpjeti ovakvo ograničenje slobode. Ja sam bolestan čovjek i potreban mi je liječnik.

Sloan i Ollie izmijene poglede.

– U redu, Jubele, uzet ću te sa sobom. Ollie će ti osedlati konja, pomoći će ti da se popneš u sedlo i svezati te u sedlu, kako se ne bi na putu prevrnuo. Ali već ti sada kažem, Jube, da u Opal-Cityju nećeš ni od koga dobiti piće. Naime, ja ću svima dovoljno glasno najaviti, da će svatko tko ti dade piće imati sa mnom posla. Smatrat ću to kao ozljedu počinjenu na bolesniku. Želiš li još uvijek poći sa mnom, Jube?

On odgovori drščući s prizvukom požude u glasu:

– Samo pokušaj da mi u gradu uskratiš viski, Sloane. Samo pokušaj!

Jube uđe u kuću pognut kao starac. Kada se nešto poslije uputio prema koralu a Ollie mu pomogao da se vine u sedlo, imao je sa sobom sačmaricu koju je oteo .Batu Feltonu. Držćućim rukama gurnuo ju je u bisage.

– Jube, osvijesti se! Jube, bori se napokon! Bori se i postani ponovo čovjek! Oslobodi se napokon ove strasti za alkoholom!

Jane Avalon rekla je to molećivo, dok je Ollie pomagao Jubeu da se vine u sedlo i vezivao ga lasom. Jubal Rands gledao je u daljinu gdje su zvijezde sjale na nebu kao tisuću dijamanata.

– Zapravo ja sam umro već tada na užetu – promrmlja Jubal. – Želim zaboraviti tu noć i zbog toga se opijam do besvijesti. A sada?

Njegov promukli glas ušuti i on obriše rukom usta.

– Što ima na tome? Ja želim samo popiti čašicu, dvije. Svatko ima pravo popiti jednu do dvije čaše rakije. A ja sam izgubio svoj ranč, izgubio sam svoj ponos, svoju hrabrost, čitavu svoju budućnost. Zašto se ne bih barem mogao napiti?

Uspio je pokrenuti konja.

– Ja ću paziti na njega – reče Sloan i uputi se za njim.

– Sloane! – poviče malo ljutito Jane.

Njegov odlazak učini joj se nekako neočekivan. Da naprosto ovako hladno odjaši, kao da postoji između njih neki zid...

Ona je danas osjećala da su se ona i Sloan prilično zbližili tamo preko kod korala.

Ispričao joj je svoju životnu priču. Rekao joj je da je već imao ženu koju su konjokradice ubili za vrijeme njegove odsutnosti, kad su napali njegov mali ranč konja. Ona je tada shvatila svu njegovu tvrdoću. I sada je znala zašto je postao lovcem na glave. Sada je naprosto odjahao. Činilo joj se kao da je podigao između njih branu koja je već bila skinuta.

IX

Kada su Sloan i Jubal stigli u grad, bila je gotovo već ponoć. Ali u gradu su svi još bili budni. U Opal City upravo je stigla vijest da su ovčari započeli seobu.

Sloan i Jubal zaustave konje ispred valova hotela. Jubal je sav slomljen sjedio na konju. Zacijelo bi putem pao da nije bio svezan za sedlo. Sloan ga odveže i pomogne mu da siđe. Na pločniku su stajali viđeniji građani grada i promatrali ovaj prizor.

– Da li je Jubal Rands teško bolestan? – napokon upita brijač.

– Već je osam ili devet dana bez alkohola – odgovori Sloan.

Odveo je Jubala do ruba pločnika i naslonio ga leđima o zid ispred hotela. Malo podalje stajala je klupa i Sloan ga odvede na klupu nakon što je privezao konje. Jubal je još uvijek bio iscrpljen od jahanja i sav okupan znojem.

Sloan se obrati skupini ljudi što su malo podalje stajali. Među njima je prepoznao bankara Bentleyja Jenkinsa, starog suca kozje bradice koji je nedavno provodio dražbu i gradskog šerifa Sama Lanea. Brijač, kovač, dućandžija i još neki trgovci bili su također u ovoj grupi. Po-

strance je stajalo nekoliko stranaca.

Sloan reče mirno ali ipak odlučno:

– Jubal ne smije u ovome gradu dobiti alkohol. Jubal Rands je moj prijatelj, a on je bolestan. Onaj tko bi mu pokušao dati alkohol; imat će posla sa mnom. Ja ću napasti svakog tko bi Jubalu dao alkohol, jer to je isto kao batinom napasti bespomoćnog bolesnika. Da li ste me svi razumjeli?

Ljudi kimnu u znak razumijevanja. Promatrali su Jubala, koji je bio suviše slab da bi se usprotivio ovoj zapovijedi.

Zatim stari šerif reče:

– Ja ću to objaviti u oba naša saluna. Svi naši trgovci koji prodaju alkohol su ovdje i sami su čuli. Dobro, vi zaista ukazujete Jubalu prijateljsku uslugu.

Sloan se dalje obratio grupi sakupljenih ljudi.

– Danas navečer David Hadley s nekoliko svojih jahača upao je kod mene na ranč Top-Handel. Htio me ubiti i htio je uništiti moj ranč. Nije se obazirao na činjenicu da su tamo bili gospođica Jane Avalon i njen brat. David Hadley očito je postao pravi odmetnik. Zacijelo su ga njegovi ljudi oslobodili iz ruku šerifa. A to znači da su šerif i njegov pomoćnik mrtvi i da leže negdje ubijeni uz cestu. David Hadley je uništen, isto tako i sve što je on predstavljao u ovom kraju. Ništa više ne postoji osim netrpeljivosti ljudi s njegovog divljeg ranča, njihove moći i drskosti. Jeste li to razumjeli, ljudi? – Načini malu stanku a zatim ozbiljno pogleda u građane Opal Cityja. – David Hadley gotovo je uspio protjerati sve doseljenike, farmere i male rančere iz ovog kraja, tako da ovaj grad ne bi mogao procvasti, da vrijedni obrtnici ne bi mogli trgovati a svi bi oni morali potražiti drugo mjesto za život i opstanak. No dobro, to je prošlo, ukoliko ne dođe neki drugi čovjek na Hadleyjevo mjesto. Ljudi, svima vam je poznato da je Big Jim Timberland došao sa svojim ovčarima preko brežuljka. Ja sam već s njim razgovarao. Na putu je dvadeset tisuća ovaca. Davida Hadleyja će otjerati do đavola. Njegovi kauboji i njegova goveda morat će uzmaći pred ovcama. Ovaj će grad od zla preći na gore. David Hadley bio je bezobziran uzgajivač goveda a zamijenit će ga još bezobzirniji uzgajivač ovaca. Tako će se u ovom kraju jedva nešto izmijeniti. Od nekoliko pastira koji bi se ovamo naselili, ovaj grad ne može živjeti. Opal City će biti uništen, ako Big Jim Timberland osvoji ove pašnjake i zaposjedne ih ovcama.

Kada je to izrekao pogledao je dolje na Jubala. On je bio gotovo smlavljen od dugog jahanja. Bio je sasvim iscrpljen. Iz gomile istupi neki čovjek. Bio je to liječnik.

– Jubala moramo položiti u krevet – reče.

* * *

Kada je granulo sunce, u grad su stigli prvi ranjenici. Dovezao ih je na kolima Pat Wilkins, kuhar iz Hadleyjevog logora. Bilo je ranjenika s obiju strana. Kada su ih iskrcali, jedan od ranjenika bio je već mrtav.

Liječnik u gradu imao je pune ruke posla. Pomagalo mu je nekoliko žena i brijač. Ponovo se pokazalo kako mnogo može

jedan grad učiniti za nesretnike. U gradu nađe se uvijek pomoć za bolesnike.

Pat Wilkins koji je doveo u grad ranjenike i polu-umiruće, uskoro je stajao za šankom u salunu i ispijao veliku čašu piva. Kuhar sa ranča Spur-Wheel sada je bio na dužnosti sa svojom poljskom kuhinjom u logoru. Bio je to stari, sjedokosi čovjek, a kao kuhar nije sudjelovao u borbi. Pregača od vreće za šećer i navlaka na rukavu s oznakom crvenog križa obilježavale su ga kao kuhara a ne kao borca.

Pohlepno je ispijao svoje pivo, čekajući dok krug znatiželjnika oko njega nije postao veći. Zatim se nije više dao moliti da ispriča kako je tekla borba. Kratko ali vrlo točno opisao je događaje.

– Upravo smo večerali u logoru a momci su umorni polijegali i omotali se pokrivačima. Ali vrlo su brzo skočili i osluškivali. Iz daljine su se začuli pucnjevi a zatim topot konjskih kopita. Sve su se više približavali. Ugasili smo vatru, uzeli puške i sakrili se u zaklon. Ispred nas bila je livada na kojoj smo namjeravali slijedeći dan žigosati goveda. Naš se logor nalazio na rubu šume i bio je odijeljen jednim rukavom potoka od livade.

Pat Wilkins načini stanku i ispije pivo. Barmen mu odmah gurne novu čašu. Nije bilo potrebno da spomene da to časti kuća.

Pat rukom obriše pjenu s brade i nastavi s pričom:

– Najprije su dojurili naši vlastiti momci koji su bili uz Davida Hadleyja. Oni su prokleto brzo jahali, kao da se od straha nisu mogli zaustaviti. Ali imali su dobru prednost. Kada su prešli livadu, David Hadley poviče nam da iza njega dolaze ovčari i da pucamo na njih. – Ponovo načini stanku, ali samo da udahne zraka, zatim nastavi promuklim glasom: – Progonioci su dojurili na livadu kao luđaci odmah iza progonjenih. Odmah su po njima zapucali ljudi Davida Hadleyja iz našeg logora. Revolveraši ovčara prekasno su opazili da su ušli u klopku. Hadleyjevi ljudi ubili su oko desetak konja i ranili isto toliko ovčara, a trojicu su ubili. Četvrti je umro putem.

Ušuti. Krug slušalaca koji su se okupili oko njega bio je tih. Pat Wilkins podigne svoju mršavu ruku koja je drhtala i njome pređe preko očiju.

– David Hadley i njegovi momci, koji su bježali ispred ovčara, vratili su se i nastavili borbu. Sad su ovčari počeli bježati. Momci iz logora također su se vinuli na konje i priključili Hadleyju. Svi su se uključili u potjeru za ovčarima. Zacijelo će tu negdje doći do borbe koja će biti odlučujuća. – Nakon tih riječi ponovo popije malo piva. – Ja sam u međuvremenu s mojim pomoćnicima pokupio ranjenike i natovario ih na kola. Neka pođe netko iz grada i pokupi mrtve. To je sve! – Žalosno se nacerio i pogledao naokolo u sakupljenu grupu ljudi. – Ja sam samo mali kuhar, ali i ja sam shvatio da se dva moćna svađaju oko ove zemlje, da će izbiti pravi rat i...

– David Hadley nije više nikakav moćnik – oglasi se neki glas. Davida Hadleyja uhapsio je šerif a on je pobjegao. Ali vi tamo u logoru za skupljanje stada ništa o tome ne znate. Mi

znamo sve! I zbog toga Hadley nije više nikakav moćnik, ako i pobijedi sa svojim revolverašima u ovome ratu i potuče ovčare, on sam neće više imati nikakve koristi od pobjede.

– Oh, nebesa, zar ga je zaista uhapsio pravi šerif a on mu pobjegao? – jadikovao je Pat Wilkins i tražio još jedno pivo.

U gradu su se vodile mnoge rasprave i čekalo se na nove vijesti. Sati su polagano prolazili. Napetost je sve više rasla.

Sloan Clay koji je stajao na uglu ulice, ugleda Jubala Randsa kako izlazi iz hotela. Jubal nije više djelovao tako slomljeno i bolesno, nekako je bio poletniji. Malo se odmorio u hotelu i čak je nešto i spavao. Ali sada se uputio u salun i morao je proći kraj Sloana. Kada je stigao do njega, zaustavi se i počne se nekako čudnovato smješkati.

– Čak sam i doručkovao. Pojeo sam dva jaja, malo slanine i dvije kriške kruha. Osim toga popio sam i dvije šalice mlijeka. Gospodine, što kažeš na to? – Izdrži samo, Jube – promrmlja Sloan. – Samo izdrži i dobit ćeš od mene natrag svoj ranč. Izdrži i bit ćeš ponovo u redu i pružit će ti se tisuću raznih mogućnosti.

Jubal protrlja obraz, pri tom gledajući u salun.

– To nije tak lako – promrmlja. Gnječio je i tiskao vrat kao da se želi ugušiti. – Već deset dana čeznem za alkoholom! – uzdahne požudno.

Zatim se uputi u salun. Sloan nije pošao za njim.

Za dvije minute ponovo se pojavi Jubal Rands. Skrenuo je prema najamnoj staji. Sloan je promatrao zainteresirano što li će učiniti. Vidio je kako je Jubal Rands pogrbljen i teturajući ušao u staju.

Ubrzo se vratio. Ovaj puta je imao uza se pušku sačmaricu. Uzeo ju je iz bisaga. Zatim se vratio i Sloanu je bilo jasno da će Jubal Rands pomoću oružja pokušati kupiti viski u salunu.

Polagano mu je pošao u susret. Kada je bio od njega udaljen samo tri koraka, Jubal uperi u njega pušku, stane i reče promuklim glasom:

– Skloni mi se s puta, Sloane! Mislim to ozbiljno. Nemoj me više zadržavati. Moram dobiti malo viskija, razumiješ li? Naprosto ću poludjeti ako ne dobijem alkohola. Sada ću dobiti sve što zaželim. Ova će mi puška pomoći da...

– Jube, budi razuman i... – počeo je govoriti Sloan.

Ali prekine usred rečenice i pogleda u pravcu ulaza u grad.

– Ne možeš me zavarati – kriještio je Jubal i maknuo se u stranu kako bi krajičkom oka mogao pogledati na ulaz u grad a da se pri tom ne mora okrenuti.

I on je također vidio što se događa.

Približavalo se nekoliko jahača. Bili su to ovčari. Moglo se to vidjeti po odjeći koja se razlikovala od kaubojske. Nosili su prsluke i hlače od ovčjeg krzna, a kauboji su u to godišnje doba nosili prsluke od teleće kože.

Ali i bez toga odmah ih se moglo prepoznati. U sredini je jašio Big Jim Timberland.

Big Jim Timberlandu očito nije bilo dobro. Dva su ga čovjeka pridržavala s lijeve i desne strane. Unatoč tome klatio se u sedlu i jedva se održavao na konju koji je posrtao i hramao.

Svi stanovnici grada, građani i stranci istrčali su iz kuća, trgovina i lokala.

Vrlo brzo se proširila vijest da je Big Jim Timberland stigao ranjen i napola mrtav u grad. Ljudi su dozivali jedni druge od vrata do vrata, od kuće do kuće, od prozora do prozora.

Što se Big Jim Timberland više približavao, ljudi su sve više mogli vidjeti da ga je gadno zahvatilo. Visio je u sedlu kao neka nezgrapna vreća, a njegovo široko lice bilo je blijedo, bez kapi krvi i prestrašeno.

Kada je gotovo stigao do mjesta gdje su stajali Jubal i Sloan, pao je s konja. Zacijelo momci koji su ga pridržavali s jedne i druge strane nisu bili dovoljno pažljivi. Bili su i oni umorni i iscrpljeni od ove teške zadaće. On im je skliznuo i pao na zemlju. Nije očito više imao snage i jednostavno se prevrnuo. Pao je svom težinom na zemlju. Prašina se podigla a umorni konji jahača koji su ga pratili stajali su pognutih glava oko nezgrapnog tijela koje je ležalo u prašini.

– Oh, nebesa, sada više neće stići ni do kreveta – reče zgranuto jedan od jahača.

Ostali su šutjeli i djelovali su nekako izgubljeno, rastreseno i bespomoćno. Kao da ne vjeruju da ovdje pred njima u prašini leži njihov vođa, Big Jim Timberland.

Nekoliko preostalih jahača nijemo su ga promatrali, a zatim će jedan od njih:

– Gotovo je s Big Jimom! Sve je svršeno. On je zacijelo morao uhvatiti nekoliko metaka jer je tako širok, pokraj njega jedva da može proći koji metak.

Čovjek se ogleda naokolo. Građani malog gradića počeli su se oko njih skupljati.

– Big Jim je gotov! – obrati se jahač sakupljenoj gomili.

– Položite ga u krevet. On ima dovoljno novaca uza se, tako da može platiti sve što ćete mu pružiti! Mi smo potučeni. Dva puta smo upali u klopku ljudi s ranča Spur-Wheel. Ali i mi smo onim kravarima dobro pokazali. Može se reći da je partija završena neriješeno. Ali bez Big Jima Timberlanda mi nismo ni upola vrijedni... On nas je držao zajedno. On je bio naš gazda, naš vođa. Bez njega ...

Jahač ušuti. Još jednom pogleda u nepomičnu priliku na zemlji i odjaši. Ostali su ga slijedili, svi više ili manje ranjeni u toj velikoj borbi.

Promatrači su još nijemo stajali. Sloan Clay pristupi Big Jim Timberlandu i klekne pored njega.

Big Jim otvori oči kao po zapovijedi i malo okrene glavu, nastojeći da vidi nešto od svoje okoline. Vrlo je brzo shvatio da leži u prašini i da su se oko njega sakupili ljudi.

Položit ćemo ga u krevet – reče Sloan i zamoli nekoliko ljudi za pomoć.

Kroz gomilu se probijao liječnik. Imao je u svojoj kući mnogo posla s ranjenicima. Ali hitno su ga pozvali da dođe do Big Jima.

Big Jim Timberland samo je neodređeno odmahnuo glavom.

– Ja neću više stići do kreveta, sada više ne. – Zatim pogleda u Sloana. – Vi se možete smijati, ja sam Davida Hadleyja dobro sredio sa svojim momcima. Ali i ja sam pri tom stradao. Sada više nećete imati mnogo

posla s Davidom Hadleyjem, Sloane Clayu. Vi ste to, zar ne? Ali ako dobro promislim, onda se sve ovo nije isplatilo. Ja ležim sada ovdje u prašini i moram umrijeti. Zato jer sam htio osvojiti još jedan pašnjak za ovce, sada ležim ovdje. To se zaista nije isplatilo. Mogao sam radije sjediti kod kuće na svojoj verandi. Do đavola, zašto mi nikada nije bilo dovoljno? Uvijek sam želio više od drugih, od svih stvari na ovome svijetu. Nazivali su me Big Jim, ali vjerojatno samo zbog moje težine. Sloane, ima još momaka moje vrste, i svi su oni budale. Ali svi to spoznaju i suviše kasno, kao i ja!

Kada je izgovorio posljednju riječ još jednom uzdahne.

– Odnesite ga u krevet – reče Sloan i sjeti se Jubala pa se okrene.

Jubal je u međuvremenu nestao.

Prokletstvo, sada imam gomilu važnijih briga nego da tražim Jubala, pomisli Sloan. Ali ipak se uputi u salun tražeći Jubala. Nije ga našao. Otrči u hotel a zatim i u drugi salun u gradu.

Kada je izašao iz drugog saluna, u grad je stigao i drugi posjet.

Nisu bili ovčari.

Bio je to David Hadley a uz njega trojica Feltona: Aaron, Bill i Bat.

Iza njih četvorice jahalo je još oko deset ljudi sa ranča Spur-Wheel. Kako su oni ulazili u grad, glavna ulica se počela prazniti. Ulica je bila uskoro gotovo prazna kao da ju je vjetar pomeo.

S Davidom Hadleyjem nitko u ovom gradu nije htio imati posla. Pogotovo sada, kada je Hadley pobjegao šerifu i išao u lov na skalp, što nije bilo baš doslovno shvaćeno ali ipak je djelovalo dovoljno zastrašujuće.

Građani su se povukli.

Sloan je znao što to znači. U ovome gradu nitko ga neće zaštititi. On je jučer ljudima ovdje rekao tko je Hadley, što je učinio i kakva ga budućnost očekuje.

Ali to je građanima Opal-Cityja bilo sada svejedno. Bio Hadley sada izvan zakona, jer je možda čak ubio šerifa i njegovog pomoćnika, bio on bandit i ubica, za ovaj grad je to bila sporedna stvar.

Za građane je sada bilo glavno da ne budu uvučeni u borbu između Hadleyja i Sloana. Sloan je bio sam, a Hadley je imao uza se surovu rulju – trojicu Feltona i šest hladnokrvnih revolveraša. Ali to je za ovaj grad bilo dovoljno.

***

Jubal Rands je za to vrijeme otrčao u glavni dućan. Kako su gotovo svi ljudi bili na ulici, dućan je bio prazan, ako ne računamo trgovčevu veliku crnu mačku.

Tome se Jubal i nadao. Odmah se okrene desno, jer je dobro poznavao raspored polica gdje su stajala alkoholna pića. I odmah je našao pravu marku, koja mu je prijala još bolje od viskija.

»Old Jamaica Rum« pisalo je na boci. On je otvori nožem i ispije veliki gutljaj a zatim se snažno strese, kao da mu je ovo oštro sredstvo prodrmalo čitavo tijelo. Zatim se ponovo sjeti da će biti uništen, ako ponovo počne piti. Znao je dobro da su

mu Sloan, Ollie i svi ovi ljudi najbolji prijatelji koji mu žele dobro, kada mu ne daju više alkohola. I to što je bio gotovo deset dana zarobljenik kome nisu dali rakije, i to je bilo za njegovo dobro.

Sasvim je točno znao da su ga htjeli podvrći upornom odvikavanju. Kako ga je stara strast neprestano tjerala u grad, Sloan ga je uzeo sa sobom, da mu pokaže kako ni ovdje neće dobiti alkohola.

A sada ga je mogao nabaviti. Cerio se, ali to nije bilo zadovoljno cerenje, već gorko i optužujuće. Prvi gutljaj pekao ga je u želucu.

Zatim potegne i drugi, osjećajući kako mu dolaze novi sokovi i snaga. Rum je djelovao u prvi čas uzbuđujuće, ali će to brzo splasnuti. Slutio je to, bio je čak siguran da će se tako dogoditi. Za trenutak je čak želio bocu baciti o zid. To mu je govorio razum. Ali ipak potegne i treći gutljaj. I tako je sada imao onaj ugodan osjećaj lakoće, koji je stalno priželjkivao, da zaboravi sve što su mu učinili. Još mu je u ušima odjekivalo njegovo vlastito dozivanje, jecanje i zapomaganje. To ga nije napuštalo od onda kad je visio na drvetu čitavu jednu noć. Želio je zaborav. Tako je potegnuo i četvrti gutljaj iz boce.

Najednom se mir prekinuo. Ljudi su dotrčali u dućan. Jubal je čuo njihove žurne korake i uzbuđeno disanje, a zatim su zatvorili vrata, čak su stavili i zasun. Zbili su se ispred izloga dućana koji je bio sastavljen od dvanaest malih stakala.

Jubal se naslonio na policu s pićima koja se nalazila u kutu i malo se nagnuo naprijed. Tako je mogao dobro vidjeti ljude koji su se sakupili. Bili su to građani ovog grada i svi su gledali na ulicu.

Jedan iz gomile reče promuklim glasom:

– Strašno, što li će sada učiniti taj ludi David Hadley? On očito progoni Big Jima Timberlanda i njegove ljude. Ali uskoro će saznati da je Big Jim Timberland mrtav. Zatim će se zacijelo sjetiti što je htio učiniti prije no što se Big Jim Timberland pojavio iza brežuljka. Sigurno će se sjetiti da je htio ubiti Sloana Claya a Sloan još stoji ispred saluna na ulici. On se uopće ne pokušava sakriti. Ne ulazi u kuću a niti u zaklon. Jednostavno stoji na cesti i čeka. Zar je lud?

Nakon toga ljudi su zašutjeli. Jubal Rands stajao je s bocom u ruci u najzabačenijem uglu ali mogao je čuti svaku riječ. Zatim trgovac reče:

– Sloan Clay nema nikakve šanse. Uz Davida Hadleyja su ona tri Feltona i...

Kada je to Jubal čuo u svom uglu, strese se kao da ga je udario grom. Ponovo se sjeti trojice Feltona i one noći... Nije se želio dalje sjećati. Gledao je u bocu u svojoj ruci. Najednom mu se alkohol zgadi. Sada je razmišljao samo o trojici Feltona. Znao je da će Sloan biti opkoljen i da ne može očekivati pomoć od ovoga grada.

Pogleda svoju sačmaricu naslonjenu pokraj police. Najednom odloži bocu i zgrabi pušku. Zatim izađe iz svog ugla i obrati se iznenađenim ljudima koji su stajali sakupljeni kraj izloga.

– Ukoliko ovaj dućan nije zatvoren, tada bih želio dvanaest patrona za sačmaricu. Brzo, brzo mi ih daj!

Njegove su riječi bile upućene trgovcu.

– Ali ne sačmu za ptice, želim grubu sačmu!

Svi su ga pogledali. Pomislili su najprije da je možda suviše popio. Ali iz njegovih očiju zračilo je nešto, što ih je podsjetilo na nekadašnjeg Jubala Randsa, na hrabrog i odlučnog mladića koji se nikoga nije bojao. Nisu još mogli shvatiti ovaj preobražaj. Nisu toga bili svjesni.

Ali to je bilo vrlo jednostavno: Jubal je htio sada učiniti nešto što će mu mnogo više pomoći no alkohol. Želio je izbrisati onu užasnu noć koja ga je učinila pijanicom. Njegov mu je instinkt govorio da će je najbolje zaboraviti ako vrati milo za drago trojici Feltona.

Dobio je metke i spremio ih u džep hlača. Ljudi su ga i dalje iznenađeno promatrali.

– Vi ste budale! Zar vam nije jasno što će Hadley učiniti od ovog grada kada završi sa Sloanom Clayom? – obrati im se Jubal.

Zatim se dugim koracima uputi do stražnjih vrata, otvori ih i izađe na dvorište. Iza njegovih leđa sedlar reče ostalima:

– On se zaista promijenio!

Trgovac se uputi u kut gdje je stajala polica s pićima, pronađe napola ispijenu bocu i provjeri njen sadržaj.

Jubal nije bio čak ni potpuno pijan. Vjerojatno ga je spopalo nešto jače od alkohola. Da, bio je sasvim izmijenjen. Ako on sa svojom sačmaricom...

***

Sloan je stajao pokraj ulaza u salun, naslonjen o zid i promatrao Davida Hadleyja, trojicu Feltona i njegovih šest jahača kako se odlučno približavaju. Bio je siguran da su ga Hadley i braća Felton već opazili i prepoznali.

Prije no što su se jahači približili, iz pokrajnje ulice krene im u susret neki čovjek. Bio je to kauboj, skitnica, jedan od onih koji su povremeno dolazili da se opskrbe hranom a zatim ponovo neprimjetno nestajali.

Ali uskoro se uspostavilo da je ta skitnica ustvari čovjek s ranča Spur-Wheel koji je imao ulogu izvidnice. David Hadley imao je u gradu svoje doušnike koji su vrebali na svaku promjenu i prisluškivali što govore gosti u salunu.

I sada mu se jedan takav doušnik približio i podnio podroban izvještaj. David Hadley se okrene u sedlu. Gledao je trojicu Feltona i druge svoje pratioce. Zatim hladno upita:

– Što još čekate? Zar ga se možda bojite?

Znali su koga misli.

Aaron Felton uputi se prema salunu i počne izdavati zapovijedi.

– Rasporedite se! I zapamtite, ja se želim s njime boriti. Želim borbu revolverima. Vi ga samo opkolite, tako da nema drugog izbora.

* * *

Sloan je još mogao ući kroz prednja vrata saluna. Ali tada David Hadley sigurno neće sam ući u salun, da tamo pričeka dok njegovi ljudi ne završe sa Sloanom. Zbog toga je Sloan skrenuo u susjednu uličicu i tamo najednom nestao. Ali nije pošao uličicom. Poslužio se pokrajnjim vratima saluna. Bila su to mala jednokrilna vrata. Kroz njih je ušao u dvorište sa-

luna, a zatim u salun kroz stražnja vrata koja su vodila do iza šanka.

Barmen se strašno preplašio. Sloan mu se nasmiješi, a taj je smiješak govorio mnogo više od riječi. Barmen stavi nijemo ruke na šank, promatrajući kako se Sloan uputio do stola u kutu i tamo sjeo.

Zatim barmen pogleda kroz prozor, jer je u međuvremenu začuo konjska kopita. Napolju se jedan konj zaustavio dok su drugi odgalopirali niz ulicu. Jedan je čovjek sjašio. Konj je njištao, a sedlo pucketalo.

Čovjek uđe u salun. Bio je to David Hadley.

Pođe dva koraka, zaustavi se i ogleda se naokolo. Otkrije Sloana za stolom u kutu i neprimjetno se trgne.

– Feltoni će te ubiti – reče hladno Hadley.

– Kao, što su ubili šerifa i njegovog pratioca? – upita Sloan. – Gospodine, vas su uhapsila i odvela dva čovjeka zakona, a sada ste opet na slobodi. Kako to možete objasniti?

– Vama ne moram ništa objašnjavati, Sloane Clayu! – ljutito odgovori Hadley. – Niti vama, niti ikome u ovome gradu. U ovom sam kraju još uvijek veliki David Hadley. Ja sam pobijedio Big Jima Timberlanda. On će povući svoja stada i ponovo ih odvesti natrag preko brežuljka na svoje pašnjake. Sve sam to ja uspio srediti. Ja sam Big David Hadley. Sloane Clayu, izađite! Trojica Feltona vas traže i...

– Pridite napokon bliže, Hadleyu! – upadne mu u riječ Sloan.

Hadley je oklijevao, a zatim se ipak približi.

– Ako budete pucali, otkrit ćete Feltonima, gdje se nalazite.

U njegovim se očima vidio izraz odlučnosti. Kada je bio samo dva metra udaljen od Sloana, gunđajući skoči prema njemu. Učinio je to iako je vidio kolt u Sloanovim rukama, ali nije skočio zato jer je bio hrabar i odlučan, nego zato što je bio ljutit i očajan. Osim toga bio je čvrsto uvjeren da Sloan neće pucati u njega, kako ne bi odao Feltonovima da je ovdje u salunu.

Sloan i nije pucao.

Spretno je skočio u stranu kako bi izbjegao Hadleyjev napad. Progurao se između stolaca i stolova i usput udario drškom revolvera Davida Hadleyja. Udarac bolno pogodi Hadleyja preko uha. On padne stenjući na koljena i Sloan ga još nekoliko puta udari.

Barmen je uzdisao i zatim začuđeno rekao.

– Zar je to tako lako i jednostavno?

Sloan mu ne odgovori. Spremi kolt i sagne se pokraj Hadleyja. Uspravi ga i natovari ga preko ramena. Hadley nije bio baš lagan, imao je oko stotinu kilograma, ali Sloan ga je lagano nosio. Izvuče revolver i uputi se sa svojim teretom prema vratima. Otvori ih i pogleda napolje.

Zatim se uputi desno, jer je šerifov ured bio udaljen samo nekoliko stotina metara. Prošao je sa svojim teškim teretom oko tridesetak koraka, ali tada je bio otkriven. Ipak je pošao dalje. Sprijeda mu je prilazio neki jahač, a iza sebe čuo je konjska kopita. Bila su to dvojica jahača koji su na obim krajevima glavne ulice držali stražu.

Iz uske uličice i iz drugog saluna pojave se braća Feltoni i još neki ljudi. Ali o njima za sada Sloan nije još mogao voditi računa. Najprije je morao srediti ona dva jahača.

Jedan je prišao sprijeda, a drugi straga. On je nosio Davida Hadleyja preko ramena i bio licem okrenut prema ulici, tako da se nisu usudili pucati. Dovikivali su mu ljutite prijetnje i tražili da ispusti teret na zemlju. Naravno, on to nije učinio nego je samo žurno koračao dalje.

Tada su počeli pucati. Ciljali su mu u noge, ali njihovi su se meci odbili od daske nogostupa.

Sloanu je sada bilo dosta. Vrtio se sa svojim teretom. Desna ruka bila mu je slobodna i u njoj je držao revolver. Pucao je, pogodio je konje koji su se propinjali, okrenuo se i opet žurno nastavio put.

Kada je stigao do ulaza u šerifov ured, sreo je suca i šerifa. Njih obojica imali su puške u rukama. Sudac reče odlučno:

– Sloane, mi smo uz vas! Štitit ćemo vas!

– Nije to za djedice – dašćući odgovori Sloan.

Zbaci onesviještenog Hadleyja kroz otvorena vrata u šerifov ured.

– Zatvorite ga u ćeliju. Šerif iz River Benda će doći po njega – reče Sloan.

Okretao se naokolo i vrebao odakle će doći opasnost. Tri Feltona približavala su mu se, kao i revolveraši ranča Spur-Wheel. Odlučno su prilazili, a kraj njih su bila i ona dva momka čije je konje prije ranio.

Prije nego što su stigli do Sloana, koji je s revolverom u ruci čekao ispred vijećnice, netko ih pozove iz pokrajnje ulice.

Bio je to Jubal Rands. Brzo im je prilazio. Zaustave se gledajući Jubala u nedoumici. Ubrzo su shvatili da nije pijan. Uvidjeli su da je odlučan i opasan.

Brzim koracima prilazio im je sve dok ih nije imao na nišanu svoje sačmarice. Zaustavi se i reče mirno i odlučno:

– Čekao sam ovaj dan, prokleta bando! Odbacite oružje i dignite ruke uvis! Danas ću vam platiti za ono vješanje, koje ste mi priredili. Danas...

Aaron Felton izvuče revolver kao čarolijom. Nekada je mogao istovremeno izvući oba revolvera, ali sada se morao snalaziti samo s jednim, jer mu je lijeva ruka bila slomljena i još uvijek u gipsu.

Ipak nevjerojatno brzo izvuče revolver. Prije no što je stigao opaliti, Jubal je pucao. Ispalio je oba punjenja i tako čitavu grupu zahvatio teškom sačmom.

Sloan, sudac, hromi šerif i još nekoliko građana priskoče. Građani su također bili naoružani. Bili su to uglavnom ljudi koji su vidjeli Jubala u dućanu i uočili njegovu odlučnost. Tako su se i oni priključili borbi.

Jubalova sačmarica prouzročila je nekoliko bolnih rana, ali ništa strašno se nije dogodilo.

Jubal je stajao ukočen, čudeći se da je živ.

X

Prošlo je nekoliko dana. Jednog jutra Sloan Clay je osedlao konja, vinuo se u sedlo i rekao Ollieu i Jubalu:

– Tek vam sada kažem da odlazim! Odlazim odavde i neću se nikada više vratiti. U gradu ću ponovo dati prepisati

ranč Pot-Handel na Jubalovo ime. Jube, ti mi možeš poslati novac i za nekoliko godina, ako ga budeš imao. Vraćam se kući u Teksas i podići ću ponovo svoj ranč konja. Mnogo sreće, momci!

Htio je otići, ali Ollie i Jubal poviču u jedan glas kao da su se dogovorili:

– Zašto želiš otići? Što će biti s Jane? Zašto se ne želiš od nje oprostiti?

Sloan pogleda u daljinu.

– Jube, ti si je jednoć također želio. Bio si prijatelj njena brata i bio si joj drag. Ti si sada ponovo momak na svom mjestu. Zahvaljujući tebi moći će se ispitati kako su Feltonovi oslobodili Davida Hadleyja i tko je od njih ubio onog divnog šerifa Boba Hillmana i Blackjack-Petea. Ti si bio onaj koji je svojom sačmaricom razoružao Feltone i spriječio njihova daljnja nedjela. To će ti dati poticaj i bit ćeš ponovo onaj divni momak kakav si bio nekada. Ti imaš opet šanse kod Jane. Ja vam srdačno čestitam i želim vam mnogo sreće. Ja ne mogu ovdje ostati. Moj brat Fess ubio je njihova brata Elliota.

On prekine i odjaši.

Jubal i Ollie gledali su za njim.

– Jadni momak – promrmlja Jubal Rands napokon. – Neće pokušati svoju sreću kod Jane, jer je imao zlog brata koji je...

On prekine, odmahne glavom i obrati se Ollieu.

– To se ne smije dogoditi – reče Jubal.

– Ja ću poći po Jane i reći ću joj – ponudi se Ollie Flynn.

* * *

Kada je Sloan R. Clay tri sata kasnije izašao iz vijećnice, gdje je ponovo prepisao ranč na Jubalovo ime, ugleda ispred vrata Jane Avalon. Uz rub pločnika stajao je njen konj. Ona je dojahala u jednostavnoj pamučnoj haljini, nije imala vremena ni da se presvuče.

– Sloane, zašto želiš otići?

– Moj brat... – počne Sloan, ali zatim ušuti.

Vidio je u njenim očima da neće prihvatiti nikakvu ispriku.

– Vrati se, Sloane! – reče ona ozbiljno. – Vrati se, jer inače ću poći bosa za tobom sve do Teksasa, do tvog ranča konja. Jesi li razumio? Trebam te, Sloane, a i Bertu je potreban veliki brat, kad već nema oca. Sloane, volim te. Zar to nisi znao?

On kimne.

– Znao sam, Jane, ali ja sam Clay, a moj je brat...

– To je zaboravljeno, Sloane. Mora biti zaboravljeno. Čak bi i sam Elliot želio da to bude tako. On bi zacijelo bio tvoj prijatelj! Ti ćeš zauzeti njegovo mjesto, Sloane...

I pojuri u njegov naručaj.

Kraj

Mirjana Turudić:

TRAGOM OSVETE

Tom Collins je zastao na brežuljku s kojeg je imao dobar pogled na cijelu uvalu Creek Towna. Sunce je bilo nisko na zapadu i znao je da će se za nešto manje od sat vremena potpuno smračiti. Bilo je to za njega najljepše doba dana. Osjećao je slatki umor od dugog putovanja i neki čudni mir koji mu je davao snage da nastavi dalje.

Creek Town je grad koji je mogao nastati samo zabunom ili nečijim ludim hirom. Nalazio se na krajnjem sjeveru Kolorado, u pitomoj oazi do koje je mogao doći samo ludak. Milje i milje neprohodnih gudura dijelile su ga od ostalih najbližih gradova.

Creek Town je imao pedesetak kuća, a ljudi su, uz nešto malo rada, imali dovoljno za skromni život. Bavili su se ovčarstvom, te obradom polja što su se prostirala iza kuća.

Zime su bile oštre i duge. Ljudi su u to vrijeme rijetko izlazili, osim onih što su tražili malo zabave u piću i kartanju u jedinom salunu koji je vodio stari Billy Crownbutch.

Došljaci i prolaznici nisu nikad bili dobrodošli u ovaj grad. Pozdravljao ih je, čini se, jedino Billy, jer su u njegovoj kući ostavljali novac. Za uzvrat tražili su od njega da ih nahrani i napije, a neki su čak ostajali kod njega preko cijele zime.

Billyjeva kuća nalazila se na samom ulazu u grad. Bila je sagrađena od kamena. U velikoj prostoriji u prizemlju bilo je nekoliko stolova, šank i kamin. S desne strane vodile su stube na kat na kojem su se nalazile sobe za iznajmljivanje. U pokrajnjoj manjoj zgradi živio je Billy sa ženom i dvadesetogodišnjim sinom.

Tom Collins je zamišljeno gledao u daljinu. Nije mu se žurilo. Namjeravao je banuti u salun tek kasno naveče. Svoj plan mjesecima je pomno razrađivao i sada je bio pomalo iznenađen što je sve završilo u ovoj polupustoj zemlji.

Tom je vrlo dobro znao da njegova osveta ovdje završava.

* * *

Te večeri Billy je bio na sto muka. Za kartaškim stolom pored kamina nalazilo se staro društvo. Činilo se kao da im nikako ne polazi za rukom da završe prepirku i da počnu s kartanjem. Najnemirniji od njih bio je Sam Culper. Sjedio je u kaputu i zadirkivao ostale.

– Što je sa Doris? – upitao je Freda Johnsona. – Ne vidim je u

blizini ove zime. Da joj se nešto nije dogodilo?

Glas mu je bio promukao, a lice iskrivljeno. Vodenoplave oči nemirno su kolutale okolo.

– Mislim da je sa Frankom, negdje na jugu.

– Zašto ste joj dozvolili da ode?

– Svatko ima pravo na svoj život. Konačno, zašto bi meni, tebi ili bilo komu drugom polagala račune?

– A tako – reče Sam i značajno se nagne preko stola. – Opet si na Frankovoj strani!

– Nisam ja ni na čijoj strani – ravnodušno će Fred. – Doris nije baš pametna, ali je dovoljno stara da sama brine o sebi.

– I što kažeš, gdje su sada?

– Ne znam. Nitko mi ništa nije rekao.

– Očito ću ja morati da ti razjasnim neke stvari – reče Sam i gurnuvši čaše ispred sebe, polako ustane. Billy je problijedio. Poput sjene našao se iza Samovih leđa, s bocom u ruci.

– Momci – počeo je drhtavim glasom. – Ja večeras častim. Evo... – natočio je.

Sam se jedva primjetno njihao na nogama. Čini se da je bio u raspoloženju kad mu je trebalo još dosta viskija pa da se smiri.

– Ali ne brini, Fred! Doris neće daleko. Znam ja nju – pakosno se nacerio. – I ranije je odlazila. I uvijek mi se vraćala.

Dohvatio je čašu i otpio. Rico Chanty bio mu je s desne strane, a Fred i Mac Johnson sjedili su nasuprot. Rico je ravnodušno miješao karte i zabavljao se na svoj račun. Ostala dvojica preplašeno su pratila svaki Samov pokret.

– No, momci, nećete nazdraviti? – procijedi Sam. – Ne mislite valjda da nije vrijeme da se veselimo?

Fred i Mac su se pogledali. činilo se da se obojica pitaju hoće li Sam prestati ili će ga morati ušutkati. Zasad je njegovo zadirkivanje bilo podnošljivo, ali su znali kako to obično završava. Sam nije imao osjećaj za mjeru.

U Creek Town je počeo dolaziti prije nekoliko godina. Ostajao bi preko zime, opijajući se kod Billyja, a u proljeće bi ispario sa snijegom. Nitko nije znao čime se bavio tokom godine. Konačno, to ovim ljudima i nije bilo važno. Sam je bio jedan od mnogih što su odlazili i dolazili ne ostavljajući za sobom nikakav trag.

– Pokvarila mi je plan, ta prostakuša! – izderao se. – Što gledate? Pijte!

Doris je bila jedna od dvije Billyjeve djevojke što su zimi zabavljale goste. Sam prema njoj nije pokazivao naročiti interes, ali je zato ona imala dobar njuh za njegov novac. Nagovorila ga je da je povede sa sobom, jer joj je život u Creek Townu pomalo postajao dosadan, pogotovo za ljetnih dana kad nije bilo posla. Prvi put Sam ju je odbio, rekavši da ima važan posao koji će mu oduzeti mnogo vremena, ali joj je narednog proljeća ispunio želju.

Vratili su se krajem godine. Doris je prvo vrijeme koketirala u novim haljinama, ali je uskoro otišla od Billyja. Samu se njen posao više nije svidao. Kupio je kuću i odlučio zauvijek ostati u Creeku.

Doris se povukla u mirni život. Ili ju je Sam svojevoljno u nj ugurao. On je i dalje dolazio Billyju i kod njega provodio noći u kartanju, a o ostalom se malo znalo.

Kad je granulo proljeće, odlučio je još jednom otići u svijet. Trebao je to biti njegov zadnji izlet.

* * *

Tom Collins je živio u malom gradiću na obali rijeke Penelope na jugu države Kolorado. Vodio je dućan mješovitom robom, a kako u to vrijeme nije bilo konkurencije, posao mu je dobro išao. U grad su obično petkom dolazili rančeri i kauboji i odnosili robu što im je bila potrebna za naredni tjedan. Poslije takvog sliva kupaca dućan bi obično ostajao prazan a blagajna puna novca.

Tom je živio s ocem, senilnim starcem narušena zdravlja od nekad burnog života i alkohola. Morao je brinuti o njemu kao o djetetu.

Starac je nekoliko godina ležao u krevetu.

Tom je brinuo o ocu jer osim njega nikoga više nije imao. Majka mu je davno umrla.

Subotom popodne odlazio je u lov. Rijetko bi se dešavalo da se iste noći ne vrati kući. Tada bi zamolio susjedu da pripazi na starca.

Tridesetogodišnja Mary je bila osamljena. Muž joj je veći dio godina provodio na putu. Mary nije znala što bi sa sobom. Tomu je rado činila kojekakve usluge, nadajući se da će se njegovo srce jednog dana smekšati.

Jutarnji vjetar se potpuno stišao. Zrak je bio svjež. Tom se vraćao kući. Pomalo iznenađeno zastao je na uzvisini s koje je mogao vidjeti kuću. Čudilo ga je što iz dimnjaka ne suklja dim. Zar je moguće da je Mary zaspala? Ili je možda te noći imala nenadanog posjetioca?

Ubrzao je korak. Ulazna vrata su bila zatvorena, a zavjese na prozorima spuštene. Nije mu bilo jasno što se moglo dogoditi.

– Tata! – povikao je ušavši u sobu.

Nije dobio nikakav odgovor.

– Hej, ja sam, Tom!

Odgurnuo je zavjese. Sledio se. Svjetlost se razlila po ispreturanim i razbijenim stvarima. Na stolici u uglu sobe nepomično je sjedio starac. Bio je mrtav.

– Tata... – prošaptao je Tom. – Što su ti to učinili?

Prekrio je lice rukama i zaplakao.

Nikoga više nije imao.

Mary ovaj put nije imala sreće. Uslugu Tomu morala je skupo platiti. Ležala je na podu u polusvijesnom stanju nekoliko metara dalje od izmasakriranog starca. Odjeća joj je bila razderana, a tijelo modro od udaraca. Tom ju je odnio do kreveta i oko čela joj stavio hladne obloge.

– Frank... rekao je da se zove Frank Pebby. Mislio je da ću umrijeti – zamucala je – pa je rekao da ga preporučim nekim važnijim u raju.

– Je li bio sam?

– Ne. Bio je s njim još jedan. Mislim da mu je ime Sam.

– Kako su izgledali? – upitao je Tom.

– Ka sotone...

– Zašto su to učinili?

– Rekli su da su tvoji prijatelji i da će čekati dok se ne vratiš. Povjerovala sam i ponudila ih pićem. Popili su pola boce viskija, a onda je sve počelo.

– Zašto nisu uzeli novac i otišli? Što im je smetao moj jadni otac?

– Ne znam – zajecala je Mary.

Tom je u gradu ostao još nekoliko dana. Dolično je sahranio oca i sredio neke stvari oko dućana.

– Nadam se da neće biti problema – rekao je čovjeku u čijim je rukama sada trebalo ostati sve što je mučnim radom tolike godine strpljivo gradio. – Čuvaj ovo kao da je tvoje. Neću ti ostati dužan. Vraćam se za mjesec, dva ili...

Ni sam ne zna koliko je vremena prošlo kad je konačno uspio ući u trag jednom od dvojice ubojica svoga oca. Mjesecima je bezuspješno obilazio gradove i njuškao po svakom salunu raspitujući se za nekog Franka, svog starog prijatelja, koji je navodno baš u tom gradu. A onda se jednog jutra našao u Cheer Up hotelu.

Sumorno je rekao recepcionaru:

– Tražim gospodina Franka Pebbyja. U prolazu sam, a čuo sam da je ovdje navraćao. Je li još uvijek kod vas? Frank je moj stari prijatelj pa bih ga rado pozdravio.

Recepcionar je značajno zaškiljio, no prije no što je mogao otvoriti usta, Tom mu gurne u ruku novčanicu. Ovaj se ljubazno nasmiješi i reče:

– Imate sreću, gospodine. Frank se baš priprema za odlazak.

A zatim doda málo tiše, naglašavajući svaku riječ, kao da je njegovu misao teško razumjeti. – S njim je i gospodica Doris. Ona ostaje kod nas. Kažu da je pobjegla od onog Sama Culpera. Neće se više vratiti u Creek Town. Sam je htio, na kraju balade, stvoriti od nje časnu majku

i kućanicu. Smiješno, zar ne?

– U kojoj su sobi?

– U trici, na prvom katu.

– Hvala – reče Tom i polako krene stubama. Osjećao je kako mu koljena podrhtavaju. Za nekoliko trenutaka trebao je prvi put u životu ubiti čovjeka. Ili biti ubijen.

Zastao je pred vratima. Iznutra je dopiralo hihotanje. Trenutak je čekao, a potom je naglim udarcem noge širom otvorio vrata. Sve se odigralo u djeliću sekunde. Na krevetu u sredini sobe ležao je tamnoput muškarac. Mlada žena plamenocrvene kose stajala je gola pored prozora, s jastučićem u rukama.

Oštrica noža bljesnula je u Tomovim rukama. Čovjek je imao vremena tek da zahropta. Njegovo se tijelo snažno trznulo, a zatim je ostalo nepomično ležati. Žena je vrisnula i potrčala prema njemu.

– Samo bez gluposti, djevojko – mirno će Tom. – I moj otac je umro od oštrice noža, od ruke ove bitange. Ili one druge, ne znam. Culper, imam li pravo?

Žena je prestrašeno drhtala, poput uhvaćene i bespomoćne životinje. Pogled joj je bio užasnut.

– Ne znam, ništa ne znam... – mucala je. – Ja više nisam s njim.

Pogledala je Franka. Nož je strši iz njegovog vrata. Žena je trenutak odsutno buljila, a zatim je divljački vrisnula i pala preko njega.

* * *

Kad je zapitkivao koji je najkraći put do Creek Towna, ljudi su ga začuđeno gledali. Nije im bilo jasno da se netko u to doba godine može uputiti na vratoloman i samoubilački put do Creeka. Ali u Tomovom životu sada je postojao samo jedan jedini cilj.

– Dobra večer – rekao je ušavši u Billyjev salun. Vrata su bučno zalupila za njim. Vani je puhao jak vjetar. Na zidnom satu bila su točno dvadeset i dva sata.

– Dobra večer – odzdravio je Billy.

Nastala je mukla tišina. Billy je stajao pored šanka i ubrzano brisao čaše. Ostala trojica i dalje su sjedila za istim stolom. Činilo se da će u tom položaju zauvijek ostati. Jedino je Sam pokazivao radost življenja. Kad su se njegovi prijatelji potpuno oglušili na njegove uvrede i izazivanja, odlučio je napustiti društvo. Do tada je obično ostajao spavati kod Billyja, jer mu je kuća ionako bila prazna. Doris se smucala negdje po svijetu. Ali je znao da će mu se jednog dana vratiti, a ta mu je pomisao samo palila žar osvete, jednog dana, kad je se dočepa...

– Rekli su mi da ovdje mogu naći sobu – reče Tom. – Vani je strašno nevrijeme.

– Svakako, gospodine – uslužno će Billy. – Da vas odmah povedem gore?

– Ne, radije bih se malo ugrijao.

– Kako želite.

Tom je djelovao pomalo neobično. Bio je visok i mršav, tamne kose i blijeda lica. Po njegovom izgledu nije se moglo zaključiti čime se bavi. Mogao je biti preprodavač robe, rančer ili seoski učitelj. Nosio je lovačko odijelo, visoke čizme, šešir i šal oko vrata. Nedostajala mu je samo puška.

– Ho, ho – počeo je Sam. – Kojeg li osvježenja u ovoj dosadnoj provincijskoj noći. Nadam se da ovaj ne smrdi poput ostalih mojih prijatelja.

Billy je bespomoćno kolutao očima. Do sada je nekako uspio spriječiti ono najgore, a Samu je trebalo tako malo da poludi. Izvadio je novčanicu i došao do šanka:

– Što sliniš! – izderao se. – Zar ti u ovaj brlog nikad ranije nije došao jedan gospodin, pravi otmjeni gospodin, poput ovog ovdje. Hajde, pomakni se i natoči mu dupli. Ja večeras častim.

Tom ga nije ni pogledao. Okrenuo mu je leđa i stao ispred kamina. Pružio je ruke da ih ugrije. Vani je bila prava smrzavica.

– A gle, gle! Čini se kao da za njega nisam dovoljno otmjen, ha? Zar misliš da tvoj novac vrijedi više?

Trojica za stolom ponašali su se kao da ih se to ništa ne tiče. Billy se izvukao ispod šanka. Sad mu je već svega bilo dosta.

– Van iz moje kuće! – izderao se.

Sam se polako okrenuo prema njemu. Naglo je zamuhnuo rukom i svom snagom udario nedužnog Billyja koji je zateturao i pao na pod. Krv mu je oblila lice. Ostali se nisu ni pomakli s mjesta.

– Dakle, gospodine, nećete popiti jedno piće sa mnom? – nastvio je Sam.

– Nisam raspoložen za piće.

– A za čaj?

– Ni za čaj.

– Mrzim razgovarati s čovjekom koji stoji preda mnom okrenutih leda.

Tomove oči su plamtjele. Pratio je kako zadnjim snagama dogorijeva komad cjepanice u kaminu. Plamsaj je blijedio tužno i sablasno.

– Dakle?

Tom se okrenuo. Bio je to jedan od najbržih pokreta u njegovom životu. I po drugi put bljesnula je oštrica noža u njegovim rukama.

Ostalo mu je na kraju tek da kaže:

I ja mrzim razgovarati s čovjekom koji mi je ubio oca.

U PRIPREMI:

Max Brand:
KARO SEDMICA

SIRIUS
PUSTOLOVINE MEĐU ZVIJEZDAMA